احمد شاه مسعود او روسان

وسله، نېشه يي توکي او قيمتي ډبرې

راټولوونکی او ژباړن: پولاد افغان

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او روسان

وسله ، نښه يي توکي او قيمتي ډبرې

راټولوونکی او ژباړن

پولاد افغان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوی او بښونکی خدای (ج) په نامه

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: احمد شاه مسعود او روسان

راټولوونکی او ژباړن: پولاد افغان

چاپکال: ۱۳۹۱ل/۲۰۱۲ز کال

چاپشمېر: ۱۰۰۰ توکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژباړن سریزه

پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد یرغل او په افغانستان کې د نومورې هېواد د پوځونو څه کم لس کلن شتون زمور د هېواد د اوسني تاریخ یو تر ټولو ډېر خونړی پېر ګڼل کیږي. د دغه خونړي پېر په اړه ګڼ شمېر روسي لیکوالو ، په تېره بیا په افغانستان کې د جګړې ګډونوالو ډېر کتابونه لیکلي ، چې ځینې یې پښتو ته راژباړل شوي او چاپ شوي هم دي. خو په روسیه کې تر اوسه په ځانګړې ډول د جهادي ډګري بولندوی احمد شاه مسعود او روسانو ترمنځ پټو اړیکو په اړه داسې کوم کتاب نه دی چاپ شوی ، چې دغه پټ اړیکي دې په بشپړ ډول ډاګیزه او بربنډ کړي او فکر نه کیږي چې په راتلونکې کې دې هم دا کار وشي. په دې اړه یوازې ځینو بهرنیو او په دې لړ کې پخپله ځینو روسي سرچینو خپرونې کړې ، د ببلابېلو لیکنو (مقالو) ، یا هم ځینو مستندو فېلمونو په اډانه کې یې دغه پټ اړیکي افشا کړي دي. په دې کتاب کې هم له همدغو ببلابېلو چاپې او برېښنایي سرچینو څخه توکي راټول شوي او دا کتاب ترې اوډل شوی دی.

هغه لاسوندونه چې په دې کتاب کې راټول شوي ، ډېری یې له داسې روسي چاپې او برېښنایي خپرونو څخه دي ، چې ناپېلې یا نیمه ناپېلې دي ، ځکه خو یې د پېښو انځورنه په عیني ډول کړې ده. په دې شمېر کې دا خپرونې ګډون لري لکه د روسۍ «کومېرسانت»، «نېزاویسیمایا ګزېته»، د «ورېمیه نووستی»، «کامسامولسکایا پراودا»، «ارګومېنتي نېدېلیې»، «اتکریتایا اېلېکترونایا ګازېته»، د «مسکوفسکي کامسامولېځ»، «نووایا ګازېته» ورځپاڼې، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پروفیل» اوونیزه مجله، د «یتوګي» مجله، د «سپیځناز-رو» اوبپاڼه، د «ار. بي. کې» خبرې اژانس اوبپاڼه، د «اې. پي. اېن» سیاسي خبرونو اژانس اوبپاڼه، د «سبم دنبی» اوونیزه خپرونه، د فرغانې خبري اژانس اوبپاڼه، د بي بي سي راډیو د روسي څانګې اوبپاڼه، د قزاقستان د «کانتینینت» مجله او داسې نورې نامتو سرچینې.

ما په لومړي سر کې دومره تمه نه درلوده چې زه دې د دغې سکالو په اړه دومره توکي راټول کړای شم، هغه هم له روسي رسنیو څخه، خو زما د یو کال په بهیر کې پرله پسې هلو ځلو او پلټنو ښه پایله ورکړه او زه وتوانېدم چې د یو کتاب د اوږدلو په موخه ښایسته ډېر توکي له ښلابښلو سرچینو راټول کړم.

اړینه ده وویل شي چې په ډېرې روسي رسنیو کې مسعود د یو ستر، برجسته شخصیت په ډول انځور شوی. روسي رسنیو له ده څخه ملي اتل جوړ کړی. په روسي رسنیو کې د مسعود لپاره ښلابښل نومونه، ویاړلي لقبونه کارول شوي او کاریږي، لکه جنرال مسعود، د طالبانو ضد شمالي ټلوالې پوځي مشر، «د پنجشېر زمری»، «د پنجشېر شېرېم زمری» او داسې نور.

په افغانستان کې د پخواني شوروي اتحاد د ناکام سیاست او د شوروي پوځونو له څه کم لس کلن ناکام او خونړي شتون، چې هیڅ ډول کومې پایلې ېې ور نه کړې، روسان په دې فکر کې کړل چې د افغانستان په څېر یو وروسته پاتې هېواد او ملت څنګه وکولای شول چې د شوروي په څېر یوې سترې او پیاوړې امپراتورۍ پر وړاندې دومره کلک مقاومت وښیي. شوروي اتحاد د افغانستان د جګړې په مسله کې پر نړیوال کچ ډېر کم راغی او یو نړیوال شرم ېې په برخه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر افغانستان باندې د نومورې هېواد تېرې او د دغه تېرې ناکامې پايلې په نړيوالو رسنيو کې په ويتنام کې د امريکا د متحده ايالاتو له پاتې راغلې جګړې سره پرتله شوې. ښکاره خبره وه چې د شوروي اتحاد او راوروسته بيا د روسيې د لوړو سياسي کړيو لپاره دا پرتله د منلو وړ نه وه. پېښو داسې وښوده چې له افغانستان څخه د شوروي پوځونو تر وتلو وروسته، له افغانستان څخه د کسات اخيستلو پلان او ستراتېجي جوړه شوې وي.

په منځنۍ اسيا او افغانستان کې د روسيې د بهرني سياست لپاره ارزښتناکه سکالو په دغه سيمه کې د خپل اغېز ساتل او پياوړي کول وو او ده. روسيې غوښتل چې له يوې خوا د سيمې هېوادونه تر خپل اغېز لاندې ولري، له بلې خوا د افغانستان کړکېچ له خپلې سويلي پولې څخه لرې هماغلته په افغانستان کې ساتلی پاتې شي.

پر افغانستان باندې د روسيې د اغېز لپاره اړينه وه چې په دغه هېواد کې داسې مخور کسان خپل لور ته راجلب کړي چې هم په اسانۍ د جلبېدو وړ وي، هم په هېواد کې که د ډېرو نه، نو د يو شمېر وګړيو ملاتړ ورسره وي، د دې لپاره چې په راتلونکې کې پرې خپل شوم پلانونه پلي کړي. شورويانو په دې برخه کې په افغانستان کې ان لا د خپل تېرې پر مهال خپل کار کړی او ځانګړې ستراتېجي يې جوړه کړې وه. په دې لړ کې احمد شاه مسعود يو له هغو کسانو څخه وو چې روسانو پرې حساب کاوه او دا يې په پام کې نيولې وه چې په دغه هېواد کې خپل شوم پلانونه د ده او ده ته ورته کسانو پر مټ پلي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خونړی پېښې چې په افغانستان کې پر ۱۳۷۱ لمریز (۱۹۹۲) ز کال واک وځواک ته د مجاهدینو تر رسېدو وروسته د دغه هېواد په پلازمېنه کابل او نور ټول هېواد کې رامنځته شوې، نه یوازې له افغان ولس څخه، بلکې د روسانو پر ګډون د نړۍ له هیڅ یو ولس څخه پټې پاتې نه شوې او پاتې کېدای هم نه شوای. روسان په دې پوهېدل چې دغه خونړی پېښې د برهان الدین رباني او د هغه د ډګري بولندوی مسعود د واکمنۍ پر مهال له نورو سیالو جهادي تنظیمونو سره په جګړه کې ترسره شوې، نو ښکاره خبره ده چې د افغان ولس په وړاندې دوی پرې دي او په هېواد کې د دغه خونړي ناورین ټوله پازه به د دوی او د دوی د نورو سیالو جهادي تنظیمونو پرغاړه وي. د دغو خونړیو پېښو او وحشت په رامنځته کېدو سره نه یوازې نورو جهادي تنظیمونو او د هغوی مشرانو، بلکې مسعود هم لږ و ډېر نوم چې درلود له لاسه ورکړ، د هېواد د خلکو له خوا پرې بېلابېل بد لقبونه او نومونه کېښودل شول او پر وړاندې یې کرکه راپیدا شوه.

روسان په دې پوه شول چې د دوی پخوانی ملګری مسعود نور هغه لږ نوم، چې درلود له لاسه ورکړ، نو یې دې ته ملا وتړله چې د نویېمو زېږدي کلونو په نیمایي کې د طالبانو غورځنګ تر راپیدا کېدو وروسته ورسره پټ اړیکي بیا ټینګ کړي، پټې لیدنې کتنې ورسره وکړي، له خپل دې جنګسالار ملګري څخه یو لوی شخصیت جوړ کړي او د افغانستان پر خلکو یې د یو درغلي اتل په توګه وتپي.

د روسیې «راسیسکایا ګازېته» ورځپاڼې پر ۲۰۰۱ ز کال د مسعود تر وژنې وروسته په یوه لیکنه کې، چې لیکوال یې رسنوال «ولادیمیر سنېګیرېف» وو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولیکل: «افغانستان په خپل اوسني تاریخ کې تر ټولو ستر سپه سالار له لاسه ورکړ.»

د ۲۰۰۳ ز کال د سیپټمبر پر ۹ د«پراودا . رو» بربښ ورځپاڼې په «دوه کاله بې مسعوده» لیکنه کې څرګنده کړه: «که چیرې مسعود ژوندی پاتې وای، د طالبانو کار به یې اوس ورختم کړی وای.»

روسي رسنوال«پاول بوداکیموف» په خپله یوه لیکنه کې، چې «لومړی پنجشبر» نومېده ولیکل: «احمد شاه مسعود د میلیونونو افغانانو لپاره یو سپېڅلی شخصیت وو.»

په دې ډول په نورو ګڼ شمېر ورځپاڼو، مهالنیو، ټلویزیوني چینلونو کې نورې ډېرې داسې خپرونې خپرېدې او خپریږي چې په هغوی کې له یوه ډګري بولندوی او جنګسالار څخه یو سپېڅلی شخصیت، تر ټولو پیاوړی پوځي، سپه سالار او اتل جوړیږي او نړۍ دی چې د فرانسې مارشال دېګول، د هند مهاتما ګاندي، او د سویلی افریقا جمهوریت نېلسن ماندېلا تر ې جوړ کړي. په روسیه کې له مسعود څخه د شخصیت جوړولو کمپاین اوس هم روان دی او د دې کار لپاره د ده د وژنې کلنی تلین ښه پلمه ده.

له یو ډګري جنګسالار بولندوی څخه د اتل جوړولو کمپاین د افغانستان په جمیعت ګوند کې هم روان وو او دی. مورږ او تاسې یې په خپلو سترګو لیدلای شو چې په مصنوعي ډول له مسعود څخه د شخصیت جوړولو هلو ځلو څومره افراطي بڼه غوره کړې ده. په افغانستان کې په تېره بیا په پلازمېنه کابل کې نړۍ په هر واټ، په هره لویه ځلور لارې، هره لویه موسسه او نړۍ هر دوتر کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود بې شمېره ځوړند انځورونه سړي ته په پخواني شوروي اتحاد کې د ولادیمیر لېنین بې شماره مجسمې او انځورونه په یاد راولي. په شوروي اتحاد کې کمونیستي زورواک رژیم له لېنین څخه د شخصیت کېش جوړ کړی وو. په هره لویه دولتي موسسه یا د هغې په مخ کې به د لېنین پڑی (مجسمه) ولاړه وه. د هر ښار په مرکزي برخه کې به د ده پڑی جوړه شوې وه. د هر ښار لوی او مرکزي واټ به د لېنین په نامه یاد ېده. خو کله چې پر ۱۹۹۱ ز کال شوروي اتحاد له منځه ولاړ او پر ځای یې ۱۵ خپلواک دولتونه رامنځته شول، نو نه یوازې چې په پخوانیو شوروي جمهوریتونو کې، بلکې پخپله په روسیه کې د لېنین ټولې پڑی رنګې او له منځه یووړل شوې، یوازې په یو نیم ځای کې یې کومه یوه نیمه پڑی پاتې ده.

مسعود پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد د یرغل او د افغانانو د مقاومت پر کلونو له شورویانو سره روغه جوړه وکړه او له هغوی سره یې پټه دوستي ټینګه کړه. مسعود یو داسې پټ پلان درلود چې د روسانو او ایرانیانو په مرسته د افغانستان په شمال کې د «مسعودستان» په نامه یو داسې تاجک ژبی دولت جوړ کړي چې پښتانه پکې نه وي. په دې ډول افغانستان دوه ټوټې او کمزوری کړي. په دې کتاب کې په دې اړه ځینې لاسوندونه راغلي او لوستونکي به یې ولولي.

مسعود لا د جهاد پر کلونو له روسانو سره د همکارۍ ژمنه وکړه او له هغوی څخه یې دا هیله وکړه چې د ګلبدین حکمتیار د اسلامي ګوند او ځینو نورو سیالو جهادي تنظیمونو پر ضد له ده سره مرستې وکړي. په دې ډول یې د خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد او هېودوالو پرضد د يو بهرني يرغلګر هېواد او يرغلګر پوځ ملګرتيا خپله کړه. مسعود او د ده نورو ملګريو د ۱۳۷۱ لمريز (۱۹۹۲) ز کال په پسرلي کې د هېوادمشر ډاکتر نجيب الله د حکومت له کمزورۍ نه په کار اخيستنې سره، د دغه حکومت د يو شمېر ياغي جګپوړيو چارواکيو او جنرالانو په مرسته د ملګرو ملتو سازمان د سولې پلان شنډ کړ او له دې لارې يې وکولای شول چې پر کابل يرغل وکړي.

په دې کتاب کې راټول شوي او راژباړل شوي لاسوندونه دا په ډاګه کوي چې د پخواني شوروي اتحاد د دفاع وزارت د ستر درستيز د کشف او پوځي ځارګرۍ دوه افسران له مسعود سره د پټو اړيکو ټينګولو ته ګومارل شوي ول. له دغو دوو افسرانو څخه يې يو ډګرمن «اناتولي تکاچيوف» او بل ډګرمن «دميتري وېرېتېنيکوف» ول. «اناتولي تکاچيوف» چې کله لومړی ځل د ۱۹۸۲ ز کال د جنوري پر لومړۍ نېټه له احمد شاه مسعود سره په پنجشېر کې پټه ليدنه کتنه وکړه، نو بيا يې په دې اړه د شوروي اتحاد دفاع وزارت ته رپوټ ورکړ. دی په دې اړه داسې وايي: «ما د شوروي سوسيالېستي جمهوريتونو د اتحاد د دفاع وزارت لومړي مرستيال «س. سوکولوف» ته، له احمد شاه سره د کار کولو د پايلو د رپوټ ورکولو پر مهال وويل چې مسعود د کارمل د حکومت پر وړاندې دوښمنانه چلند لري. «سوکولوف» وپوښتل: «په افغانستان کې له چا سره کېدای شي چې سړی جوړ راشي؟» ما په ځواب کې ورته وويل چې په هېواد کې تر ټولو ډېر اغېزمن او با اتوريته سړی احمد شاه دی او له ټاکلیو شرايطو سره کېدای شي چې سړی ورسره جوړ راشي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «وارښنيکوف» د يوې روسۍ ورځپاڼې له رسنوال سره په مرکه کې د مسعود په اړه ويلي وو: «دی د دولت د کچې سړی دی. له ده سره سړی کولای شي سمې خبرې وکړي او سړی ورسره جوړ راشي.» (دا مرکه په همدې کتاب کې لوستلای شئ. ژ)

د هېواد او ټولنې لپاره يو څوک هغه مهال شخصيت کېدای، برجسته کېدای، يا هم اتل کېدای شي چې خپل هېواد او ولس ته يې په رښتيا هم ستر او نه هېرېدونکي خدمتونه کړي وي. نن ورځ په هېواد کې دننه د مسعود ټول واکمن پلويان همدا ناري وهي چې دی يو ملي اتل دی. خو هيڅا هم تر اوسه دا ثبوت نه کړه چې هېواد او ټولنې ته د کوم خدمت په مقابل کې ده ته دا اتلولي ورکړ شوې؟ د ده او رباني د واکمنۍ پر مهال نه يوازې چې يو پول هم نه دی جوړ شوی، بلکې هغه څه چې شتون يې درلود هغه ټول له بېخه او بنسټه ړنګ او ويجاړ شول. ده له خپل استاد رباني سره د څلور کلنې واکمنۍ په بهير کې په هېواد کې له نورو سيالو وسله والو جهادي تنظيمونو سره د واک وځواک پر سر خونړيو جګړو کې په لسګونو زره بې ګناه خلک په وينو کې ولمبول. هغه وحشت چې په افغانستان کې په څلور کلنه (۱۹۹۲-۱۹۹۶) جهادي واکمنۍ کې پر دغه هېواد او د دغه هېواد پر غمځپلي ولس تېر شوی د هيڅا د هېرېدو نه دی او زمونږ د هېواد تاريخ به يې هم په خپله حافظه کې د همدې ډول يو پېر په توګه ثبت کړي.

نن ورځ د مسعود او د هغه د سيالو تنظيمي ډلو د کړنو په اړه ګڼ شمېر لاسوندونه شتون لري چې ځينې يې چاپ شوي او ځينې نور يې د وخت انتظار

(c) ketabton.com: The Digital Library

باسي. سربېره پر دې، زمونږ درانه هېوادوال او لوستونکي کولای شي، د دې موضوع په اړه د انټرنېټ په «یوټوب» کې پر لیکه شوي مستند فېلمونه هم وګوري. دا فېلمونه په دې وروستیو کلونو کې پر لیکه شوي او ښه غږیز او انځوریز لاسوندونه دي. د دغو مستندو فېلمونو برېښنایي پتې په لاندې ډول دي:

-**Afghanistan war Kabul 1992**

-**Kodata-e 1371**

-**Afghanistan, Kabul/war 1992, Babrak Karmal KGB & ISI**

-**Kodata 1992/1371-** در امتداد فاجعه سقوط

-**Kodata e 1992-۱۳۷۱** صحنه های از جریانات کودتای

-**Dr.najibullah** د ۱۳۷۱ کال د کودتا جریان

همدا راز اړینه ده وویل شي چې پر ۲۰۰۹ ز کال د روسیې د «ربن . تي . وي» ټلویزیوني چینل له خوا د احمد شاه مسعود او روسانو تر منځ د پټو اړیکو په اړه یو نوی مستند فېلم جوړ شوی. دغه فېلم په نوموړي ټلویزیوني چینل کې ښودل شوی او پر ۲۰۱۰ ز کال په یوټوب کې هم پر لیکه شوی دی. فېلم په روسي ژبه دی چې پېښځه برخې لري او ښایي چې تر اوسه پښتو یا دري ژبې ته نه وي راژباړل شوی. په یوټوب کې د دغه فېلم برېښنایي پته داسې ده:

Ahmad Shah Massoud - док.фильм Ахмад Шах Масуд

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود له ټول هویت سره سره چې خلکو ته څرګند دی، د «افغان نیوز» خبري اوبپانې له خبرونو سره سم، پر ۲۰۰۲ ز کال د لویې جرګې په ترڅ کې افغان هېوادمشر حامد کرزي ده ته د ملي اتل لقب ورکړ او د مړینې تلین یې هر کال په هېواد کې لمانځل کیږي. دا چې ښاغلي حامد کرزي دا کار د کومو بهرنیو یا کورنیو فشارونو لامله، د مصلحتونو پر بنسټ او یا یې هم په خپله خوښه کړی کوم توپیر نه لري. خو دا ښکاره ده چې ده مسعود ته د دې لپاره د اتلولۍ لقب ورکړی چې له پلویانو څخه یې غوږونه ارام وي، په ارامۍ سره د افغانستان پر پلاز پاتې شي او خپله واکمني وکړي. دا په بشپړه توګه یو بې نیاوه (غیر عادلانه) ګام، له هېواد، ټولنې او تاریخ سره جفا او خیانت دی. د حامد کرزي دغه پرېکړه د افغان ولس له سخت منفي غبرګون سره مخ شوې او غندل شوې ده.

هېوادمشر حامد کرزي په لومړیو کلونو کې په هر ځای کې، په هره وینا کې همدا ناري وهلې چې غواړي هېواد او ټولنه له جنګسالارۍ، څخه وژغوري، خو د کړن په ډګر کې هر څه معکوس پلي شول. نن ورځ مور ټول افغانان په خپلو سترګو وینو چې په هېواد کې واک و ځواک د احمد شاه مسعود د ملګریو او یا هم هغه ته ورته جنګسالارو په لاس کې دی. حکومت د همدغه پرونیو تش په نامه جهادي مشرانو او ډګري بولندویانو له خوا په بډې خوړلو او فساد کې ښکېل او افغان ولس یې یرغمل کړی دی. زمور رسنۍ او هېوادوال د حکومتي چارواکیو له ډاره سپین ویل نه شي کولای. په هېواد کې له ځینو بریالیتوبونو سره سره چې رامنځته شوي، یوه مافیایي فضا واکمنه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د وزيرانو شورا ، ولسي جرګې او مشرانو جرګې سږ کال د وږي د مياشتې ۱۸ ، چې د مسعود د وژنې ورځ ده ، په هېواد کې د شهيدانو د ورځې په نامه نه ، بلکې يوازې د يو کس يانې مسعود په نامه ونومولە. په دې اړه د لوستونکيو پام د پژواک خبري اژانس دوو خبرونو ته راړوم:

ولسي جرګې خپله پرېکړه ماته کړه

خبريال اباسين زهير. ۱۹ / ۵ / ۲۰۱۲

کابل، پژواک، ۱۳۹۱ لمريز د غويي ۳۰

ولسي جرګې خپله پرېکړه ماته کړه او د وږي ۱۸مه يې د«ملي اتل شهيد احمدشاه مسعود او شهيدانو ورځې» په نوم ونومولە.

ولسي جرګې د غويي پر ۲۷ مه د وزيرانو شورا هغه مصوبه رد کړه چې له مخې يې د وږي ۱۸مه د احمدشاه مسعو په نوم نومول شوې وه او دغه ورځ ملي رخصتي وه. جرګې د غويي په ۲۷مه د رايو په اکثريت پرېکړه کړې وه، چې د وږي ۱۸مه دې د « شهيدانو ورځې» په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي.

احمدشاه مسعود د ۱۳۸۰ کال د وږي په ۱۸مه په تخار ولايت کې د دوو عربو له خوا په ځانمرګي برید کې ژوند له لاسه ورکړ او وروسته په لويه جرګه کې د ملي اتل لقب ورکړل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسي جرګې په ننني عمومي غونډه کې د کابل استازي محمد يونس قانوني وويل چې د ملي يووالي په موخه بايد د احمد شاه مسعود نوم په کليزه کې شامل کړای شي. قانوني زياته کړه چې د تېرې ورځې په پرېکړه کې يو شمېر وکيلان سهوه شوي دي. هغه وايي: «وکيلانو فکر کړی چې د شهيدانو د ورځې سره د احمدشاه مسعود نوم هم شامل دی، ځکه يې مثبته رايه ورکړې ده.»

د قانوني دا غوښتنه په داسې حال کې ده، چې د ولسي جرګې د داخلي دندو د اصولو په ۷۷ ماده کې راغلي: "د جرګې د يو ثلث حاضرو غړيو په غوښتنه او د ټولو غړيو د دوو ثلثو په تصويب هغه موضوع، چې وړاندې ولسي جرګې تصويب کړې وي تعديل او يا له منځه تلای شي."

قانوني په داسې حال کې، چې د جرګې په ننني غونډه کې ۱۲۹ تنه حاضر وو او د ټولو غړيو دوه ثلثونه پوره کوي ، وويل : "د دې لپاره، چې ملي يووالی مو ساتلی وي پروا نه کوي که د کورنيو دندو اصول پرې مات شي."

په ولسي جرګه کې د ننګرهار استازې ارين يون غوښتل چې د قانوني پر خبرو نيوکه وکړي، خو په جرګه کې د تخار استازي رييس عبدالباقي ملک زاده د ميز په ډبولو سره د يون خبرې پرې کولې. په دغه جرګه کې د پکتيکا استازې ناجيه بابکرخېل ارګونوال له ملک زاده څخه غوښتنه وکړه چې د مېز په ډبولو سره دې مزاحمت نه کوي، تر څو يون خپل اعتراض وړاندې کړي.

وروسته د تالار په منځ کې شور ماشور جوړ شو، امنيتي کسان هم د غونډو تالار ته ننوتل ، خو د محمد يونس قانوني په غوښتنه شور ماشور غلی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسي جرګې لومړي مرستیال ظاهر قدیر، چې ننني غونډه یې تر مشرۍ لاندې جوړه شوه وویل: «احمد شاه مسعود یوازې د پنجشیر نه، بلکې د ټول افغانستان شهید دی.» ده زیاته کړه، هغه کسان چې غواړي د مسعود نوم دې بیرته په کلیزه کې داخل شي شنه کارتونه دې پورته کړي.

د اداري پلاوي د معلوماتو له مخې، په جرګه کې له ۱۲۹ حاضرو وکیلانو څخه ۱۲۸ تنو شنه کارتونه پورته کړل. یوازنی وکیلې، چې سور کارت یې پورته کړی و، په دغه جرګه کې د ننګرهار استازې ارین یون وه. یون پژواک خبري اژانس ته وویل چې د ولسي جرګې ننني پرېکړه د دې جرګې د داخلي دندو خلاف کړې ده. یون پرته له دې چې د چا نوم واخلي، وویل: "د دې پرېکړې د کولو لپاره د جمعې په شپه میلمستیا ګانې شوې، پیسې ویشل شوې او نورې وعدې ورکړل شوې دي.»

د کار ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو وزارت د معلوماتو له مخې، د وږي ۱۸ مه د ۱۳۹۰ کال د مرغومي پر ۱۱ مه د وزیرانو شورا د پرېکړې له مخې د "ملي اتل شهید احمد شاه مسعود" په نوم ونومول شوه او دغه ورځ عمومي رخصتي شوه. سرچینه زیاتوي، د وزیرانو شورا د پرېکړې له مخې هغه اوونۍ هم د شهیدانو په نوم یاده شوه چې د وږي ۱۸ مه په کې راځي.

مشرانو جرګې هم د وږي ۱۸مه د احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې په نوم تایید کړه

خبریال اباسین زهیر. ۲۰۱۲ / ۵ / ۲۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل، پژواک د ۱۳۹۱ لمریز کال د غبرګولي ۷

مشرانو جرګې هم تاييد کړه چې د وږي ۱۸ دې د "ملي اتل شهيد احمدشاه مسعود او شهيدانو ورځې" په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي.

د وزيرانو شورا تېر کال د مرغومي په مياشت کې پرېکړه وکړه چې د کار د قانون په ۴۱ ماده کې دې ورزياته شي چې د وږي ۱۸ دې د "ملي اتل شهيد احمدشاه مسعود او شهيدانو ورځې" په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي. د وزيرانو شورا د دې مصوبې له مخې هغه اوونۍ دې هم د شهيدانو په نوم يادە شي چې د وږي ۱۸ په کې راځي.

خو ولسي جرګې د غويي په ۲۷ پرېکړه وکړه چې د وږي ۱۸ دې د "شهيدانو ورځې" په نوم ونومول شي، عمومي رخصتي دې وي او هغه اوونۍ دې هم د شهيدانو د اوونۍ په نوم شي چې د وږي ۱۸ پکې راځي.

ولسي جرګې د غويي په ۳۰ خپله پرېکړه ماته کړه او د وږي ۱۸ يې بېرته د "ملي اتل شهيد احمدشاه مسعود او شهيدانو ورځې" په نوم ونومولە.

په مشرانو جرګې که هم نن ځيني کسانو ويل چې دغه ورځ دې د "شهيدانو" په نوم ونومول شي خو ځينو نورو د ولسي جرګې د پرېکړې ملاتړ کاوه. په دغې جرګه کې د کندهار استازي حاجي امان الله وويل چې افغانستان ډېر شهيدان ورکړي او که يوازې د يو شهيد نوم يادېږي دا به ملي يووالي ته زيان ورسوي. د هغه په وينا، د وږي ۱۸ دې د افغانستان د ټولو شهيدانو په نوم ونومول شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امان الله زياتوي: "د هر شهيد لپاره كه يوه يوه ورځ رخصت اعلان كړو اخر به ټولې ورځې رخصت شي او دولت ته به د كار يوه ورځ هم پاتې نه شي."

په دغې جرګه كې د هلمند استازی شېر محمد اخندزاده هم وايي چې د شهيدانو ورځ بايد د يو كس لپاره ځانګړې نه شي؛ ځكه افغانستان په ميليونونو شهيدان ورکړي دي. هغه زياتوي: "كه چېرې د يو كس په نوم د شهيد ورځ نومو، د احمدشاه مسعود پر ځای بايد د استاد رباني په نوم يوه ورځ ونومول شي؛ ځكه چې رباني د مسعود رهبر وو."

وروسته د مشرانو جرګې په ننني غونډه كې له حاضرو ۵۳ تنو څخه يې ۲۹ رايه ورکړه چې د وړې ۱۸مه دې د "ملي اتل شهيد احمدشاه مسعود او شهيدانو ورځې" په نوم ونومول شي. مشرانو جرګې هم تاييد کړه چې دغه ورځ دې عمومي رخصتي وي او هغه اوونۍ دې هم د شهيدانو د اوونۍ په نوم يادە شي چې دغه ورځ په كې راځي.

له پورتنيو خبرونو څخه څرګنده شوه چې په هېواد، حكومت او پارلمان كې واک د داسې كسانو په لاس كې دی چې تر پرونه پورې د جهادي مشرانو او بولندويانو په نامه يادېدل، خو له اره جنګسالاران دي او هويت يې زمونږ ټولو افغانانو ته څرګند دی. هغه كومې پربكړې چې دوی غواړي پلې شي او د دوی په ګټه وي، هغه د مېلمستياوو، پيسو او ان وسلې په زور هم په خلكو منلای شي.

دلته به د مسعود په اړه د افغانستان د تاريخ حكم ته د درنو لوستونكيو پام راواړوو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود په اړه د افغانستان د تاریخ حکم

اسد الله جلال ،کابل

د افغانستان په معاصر تاریخ کې که یوازې دوه- درې څېرې هم داسې وي چې زمونږ د ویاړلي وطن د تاریخ پانې پرې شرمېدلی شي، بې له شکه چې یوه دغسې څېره د احمد شاه مسعود ده.

نن چې د سیپټمبر نهمه نېټه او د دغې څېرې د مرګ له کالیزې سره برابره ده، زمونږ نړۍ ټول هېوادوال د هغه په مرګ اوښکې نه تویوي، دا ځکه چې هغه د خپل واک د ټینګښت لپاره د ډېرو بېګناه افغانانو وینې او اوښکې بهولې دي.

هغه د شوروي په وړاندې د افغانانو د سپېځلي مقاومت په جګړو کې ستر خیانت وکړ او د جهاد او مقاومت په هماغو ګرمو او اورنیو شېبو کې یې له روسانو سره نه یوازې دا چې د وروړې ټرون لاسلیک کړ، د افغان مقاومت د نورو ټولو ډلو په ځپلو او له منځه وړلو کې یې هم ورسره د بې درېغه ملاتړ رسمي ژمنه وکړه چې له نېکه مرغه ټول هغه اسناد چې خپله روسانو هم خوندي کړي او بیا بیا خپاره کړي دي.

په راوروسته کې د ملګرو ملتونو د سوله ییز پلان د شنډولو لپاره د هغه او یو شمېر کمونیستي او ستمي کړیو توطیئه د افغانستان د داسې بربادۍ سبب شوه چې ټول افغانان یې له نړۍ څخه شاهدان وو او لا دي. د هغه او ملګرو له برکته یې ټول افغانستان په کنډواله بدل شو او یوازې په کابل کې پنځوس زره بې ګناه افغانان ووژل شول. نوموړې په افغانستان کې د قومي او ژبنۍ تفرقې او کرکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مؤسس او قهرمان دی او له همدې امله يې ټول افغانان د افغانستان د ملي خائن په توګه پېژني.

دا چې سږ کال هم په کابل کې ځينو ځانګړيو ډلو او حلقو د ببلابېلو موخو او يا د مصلحتونو له مخې د هغه دروغجنې لمانځنې وکړې، زمونږ د خلکو کرکه يې د هغه په وړاندې نوره هم زياته کړه. کاشکې د مسعود پېژندنې په داسې غونډو او سيمينارونو کې د وطن رينبتينو بچو او د تاريخ څېړونکو ته هم د څه ويلو موقع ورکړل شوې او د سر د امن تضمين يې شوی وای، بيا به نو زمونږ خلکو ته داسې څېړې او کړه وړه يې په ښه توګه بربنډ شوي وای.

زمونږ ولس د دومره کمزورې تاريخي حافظې لرونکی نه دی چې خپل رينبتيني اتلان او دروغجن اتلان سره جلا نه کړای شي.

که خدای (ج) کول ډېر ژر به د داسې ملي خاينانو يادنښې ړنګې او تصويرونه به يې د وطن د اصيلو بچو په لاسونو د اور د لمبو خوراک شي او دا به د مصلحتونو خبره نه وي، دا د افغانستان د تاريخ حکم دی.

دغسې يو حکم نن په کابل کې د افغانستان د يو ګڼ شمېر تاريخ پوهانو په يوه پټه غونډه کې د احمدشاه مسعود په هکله صادر شو او غواړو چې د هېواد په دننه او بهر کې تر ټول هېوادوال خبر کړو. د تاريخ دغه حکم وايي:

مسعود د افغانستان د تاريخ يو ملي خاين دی، هغه د پرديو يو غلام و او غلامان هيڅکله هم نه دي اتلان شوي. هغه په افغانستان کې د ملي تفرقې اتل او د افغانستان د ملي وحدت غليم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ـ د ۱۳۸۳ کال د سنبلې ۱۹

د ۲۰۰۴ کال د سیپټمبر نهمه

له لر او بر اوبپانې څخه

د افغانستان د تاریخ دغه حکم په ځینو اوبپانو کې خپور شوی او ګڼ شمېر لوستونکي تر ې خبر هم دي. دلته یې متن ځکه اړین وبلل شو چې د دې کتاب له موضوع سره ټینګ تړاو لري او د هغو هېوادوالو لپاره د یو ځل بیا خبرتیا په توګه هم دی چې تېروتي دي، تر اوسه یې لا زمونږ د هېوادني اوسمهاله تاریخ پېښې سمې، رښتونې او عیني نه دي شنلې.

اړینه ده وویل شي چې د دې کتاب په دویمه برخه کې په نیشه یي توکیو او د هېواد د قیمتي ډبرو، په تېره بیا پنجشېر زمردو په را ایستنه او سوداګرۍ کې د مسعود لاس لرلو په اړه توکي راغلي دي. په کتاب کې ټول راټول شوي لاسوندونه له بشپړې امانتداری سره راژباړل شوي چې درانه لوستونکي یې د لوست لپاره رابولم. هیله من یم چې د ټولو لپاره به ګټور واقع شي.

زمونږ په جګړه ځپلي هېواد افغانستان کې د یوې تلپاتې سولې په هیله.

په درنښت

د ۱۳۹۱ لمریز کال د وږي ۱۲

د ۲۰۱۲ ز کال د سیپټمبر ۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی برخه

احمد شاه مسعود او روسان

د مسعود لنډه پېژندنه

احمد شاه مسعود (۱۹۵۳ ز-د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر ۱۰) یو افغان ډګري بولندوی او د برهان الدین رباني د واکمنۍ پر مهال د افغانستان د دفاع وزیر وو. مسعود د ده لقب وو چې په عربي ژبه کې د «نېکمرغه» مانا لري. دا لنډ نوم ده پر ۱۹۷۵ ز کال د ځان لپاره غوره کړی وو ، هغه مهال کله چې ده د پنجښر په دره کې د هغه مهال افغان حکومت پر ضد بغاوت وکړ.

مسعود پر کام تاجک وو. دی د پنجشېر ولسوالۍ د جګدلک په کلي کې د ډګروال دوست محمد په کور کې زېږېدلی دی. لومړنۍ زده کړې یې د کابل په استقلال لېسه کې پای ته رسولې. پر ۱۹۷۳ ز کال د کابل د پولي تخنیک انستیتوت د ودانیزو چارو په پوهنځي کې شامل شو ، خو پر ۱۹۷۳ ز کال د شاهزاده داود خان تر کودتاه وروسته د پاکستان پېښور ته کډوال شو او هلته له اسلامي اپوزیسیون، چې مشري یې برهان الدین رباني کوله، سره یو ځای شو.

پر ۱۹۷۵ ز کال یې په پنجشېر کې په هغه ناکام پاڅون کې برخه واخیسته چې د داود خان پر ضد شوی وو. د دغه پاڅون د ناکامۍ په پایله کې مسعود پر پښه ټپي او د جوارو په پټیو کې یې ځان پټ کړ. د پلټنې پر مهال یې سرتېري پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګ تېر شول، خو دی يې ونه موند ، بخت يې ملګری وو او د سرتېرو له نېونې يې وکولای شول چې ځان وژغوري.

مسعود پر ۱۹۸۸ ز کال د خپل نږدې مرستندوی له لور سره واده وکړ، په پایله کې يې شپږ اولاده وزېږېدل چې د هغوی له شمېر نه يې يو زوی دی چې احمد نومیږي او د ایران د مشهد په ښار کې يې زده کړې کړې دي.

دا خبره ټولو ته څرګنده ده چې مسعود پر ۱۹۸۲ ز کال (يانې په شوروي اتحاد کې د اندروپوف د واکمنۍ په لومړيو کې) له شوروي پوځونو سره روغه جوړه وکړه.

ده له رباني سره په ګډه د افغانستان د اسلامي جمیعت ګوند مشري کوله. دغه ګوند د ۱۹۹۰ ز کلونو په لومړيو کې اعلان وکړ چې غواړي د افغانستان په شمال کې يو داسې بېل دولت جوړ کړي چې پښتني نه وي، يانې پښتانه پکې نه وي.

پر ۱۹۸۹ ز کال له افغانستانه د شوروي پوځونو تر وتلو وروسته يې د افغانستان شمال ختیځه سیمه لکه پروان، تخار، بغلان، بدخشان سیمه تر خپل لاس لاندې وګڼله، د دغې سیمې پلازمېنه يې تالقان وټاکه او هغه يې د «مسعودستان» په نامه ونومولې. دغې سیمې خپل حکومت، خپلې پیسې او وسله وال پوځ درلود چې شمېر يې ۲۰ (شپېتو زرو) ته رسید.

پر ۱۹۹۲ ز کال د مسعود او دوستم ځواکونو کابل ونیو، د نجیب الله حکومت يې راوپرزاوه او مسعود د دفاع وزیر شو. په همدغه وخت کې يې له ګلبدین

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمتیار سره، چې دا مهال کابل ته نږدې ځای پر ځای وو، مخامختیا او ډغرې پیل شوې.

د ۱۹۹۴ ز کال په جنورۍ کې گلبدین حکمتیار له دوستم سره یو ځای په یوه اتحاد کې پر کابل باندې واک وځواک ته د رسېدو په خاطر له احمد شاه مسعود سره پوځي جگړه ییزه مخامختیا پیل کړه. [ایا په دغه جگړه کې د احمد شاه مسعود گډون د واک ځواک په خاطر جگړه نه وه؟ ټولو افغانانو ته څرگنده ده چې د دغې جگړې او په هغې کې د لسگونو زرو افغانانو د وژنې پازه نه یوازې د نورو، بلکې د مسعود پر غاړه هم ده. ژ]

وروسته تر هغه کله چې پر ۱۹۹۲ ز کال په افغانستان کې مرکزي واکمنې د طالبانو لاس ته ورغله، «مسعودستان» بیا په پښو ودرېد او د شمالي ټلوالې په تشکیل کې شامل شو. د شمالي ټلوالې مشري احمد شاه مسعود په خپل لاس کې واخیسته. [دا خبره هم د روسي سرچینې مبالغه ده چې کړې یې ده. په شمالي ټلواله کې داسې مشران هم ول چې د احمد شاه مسعود مشري یې کورټ نه منله. دغه ټلواله د څو ډگري خپلواکو یا نیمه خپلواکو جهادي بولندویانو یو اتحاد ته ورته کوم څه وو. ژ]. مسعود له ۱۹۹۹ ز کاله راهیسې له سي. ای. اې سره ټینگه همکاري درلوده.

د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر پر ۹ د مرکې پر مهال پر احمد شاه مسعود ځانمرگی برید وشو. ځانمرگو برید کوونکیو ځانونه د رسنوالو (ژورنالیستانو) په بڼه چمتو کړي ول، چاودېدونکي توکي یې په ویډیویي کمره کې پټ کړي ول. تر چاودنې وروسته مسعود سخت ټپي شوی وو چې د دې بلې ورځ، یانې سیپټمبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۰ مړ شو. پر راتلونکي لنډ مهال د امریکا متحده ایالاتو او د هغوی د متحدینو له خوا په افغانستان کې د ترهګرۍ ضد عملیات پیل شول چې د شمالي ټلوالې ځواکونو یې هم ملګرتیا وکړه. په پایله کې د طالبانو واکمني پای ته ورسیده او «مسعود ستان» هم له منځه ولاړ.

۲۰۱۱ ز کال، د اپریل ۲۲، روسی بربښنایي پوهنغونډ (۱)

«زما د ایجنټانو په شمېر کې شوروي جنرالان هم شامل ول»

له مسعود سره د نامتو روسي رسنوال «ولادیمیر سنېګیریوف» مرکه:

[...] مسعود لا شل کلن شوی هم نه وو چې خپله لومړۍ ډله یې جوړه کړه. دغه ډله یې هم د ده په څېر زده کړیالو نه جوړه وه ، او هماغه مهال یې د محمد داود د حکومت پرضد جهاد پیل کړ.

پوښتنه: داود خو سم مسلمان وو ، تاسو یې ولې پرضد جهاد پیل کړ ؟ له هغه سره جګړه کول څه مانا درلوده ؟

ځواب: مسعود زما د پوښتنې په ځواب کې وویل: تاسو تېروتنه کوئ. هغه پر خپل ځان کمونیستان راټول کړي ول او په اصل کې یې شوروي تېري ته زمینه مساعده کړه. خو زما اصلي او لویې جګړې هغه مهال پیل شوې ، کله چې تره کي په کابل کې د واک واګې په لاس کې واخیسې. هغه مهال زموږ د ډلې شمېر ۲۰ کسه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: اوس مو څومره وسله وال کسان تر لاس لاندې دي ؟

ځواب: دا يو پوځي راز دی ، چې نه غواړم افشا يې کړم. يوازې دومره تاسو ته ويلای شم ، چې زمونږ پوځي ډلې د افغانستان په ۱۲ ولايتونو کې جنګيږي او په اتو ولايتونو کې زمونږ خلک مطلق ډېری دي.

پوښتنه: بيا نو بله پوښتنه. هغه سيمه چې ستاسو تر کنترول لاندې ده ، په هغې کې څومره افغانان ژوند کوي ؟

ځواب: په تخميني ډول د افغانستان د ټولو وګړيو درېيمه برخه.

مسعود د دريو ساعتونو په بهير کې زما ټولې پوښتنې ځوابولې. ما دې ته پام وکړ ، چې هغه له شوروي پوځ سره د جګړو په اړه پوښتنو ته خورا په مينه مينه ځوابونه ويل. دی د خپلو جګړو لپاره تر ټولو بريالی ۱۹۸۴ زېږدي کال بولي ، کله چې له يو کال روغې جوړې او پوخلاينې وروسته څلوېښتم اردو وپټېله ، چې حسابونه يې ورخلاص کړي.

مسعود : روسانو لويې او پرېکنده جګړې ته د لوی او کره چمتووالي لپاره له اوربند څخه کار واخيست. د دوی پلان دا وو ، چې [د پنجشېر. ژ] دره کلابنده کړي ، له ټولو لوريو پر دره بريدونه وکړي او په پايله کې په بشپړه توګه زمونږ ځواکونه له منځه يوسي. د تېرو کلونو غمجن درسونه يې په ياد ول ، نو ځکه يې د عملياتو تفصيلات پټ ساتلي ول ، تر دې چې ان د کابل جګپوړې مشري يې هم پرې نه خبروله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه کال پسرلی اوږد وو ، کوتلونه او غابنې له واورو ډک ول ، نو د دوی په اند له همدې کبله به مورې ونه شو کولای ، چې له پنجشېر نه کومې خواته ووزو . خو هر څه په سرچپه ډول سره پای ته ورسېدل . هو ، دا تر ټولو ډېره سخته او زمورې لپاره تر ټولو ډېره ویاړمنه جګړه وه .

پوښتنه: اجازه راکړئ ...نو شوروي جنرالان خو وایي ، چې همدغسې وو ، خو په چپه ډول ، یانې چې په هغه جګړه کې تاسو ته زیان اوښتی وو . د ساري په توګه د یوه جنرال لید د " تېري " په کتاب کې هم راغلی دی . هغه برخه به یې تاسو ته اوس ولولم : «د عملیاتو په بهیر کې مورې څو زره کسه یاغیان له منځه یووړل ، ګڼ شمېر مو یرغمل ونیول او کابل ته مو واستول . زمورې د سرزیان ډېر لږ وو . ډېره ولجه مو لاس ته راغله . "

مسعود نرۍ موسکا وکړه ، په کتاب پسې یې لاس را اوږد کړ . دا کتاب ما او " د . ګای " په ګډه لیکلی دی . دی له خپل یوه هغه سکرټر څخه ، چې روسي ژبه یې زده ده ، هیله کوي ، چې د دې کتاب ټولې هغه برخې چې د پنجشېر په عملیاتو پورې اړه لري ، د ده لپاره تر سبا سهاره پورې وژباړي .

ځواب: د سرزیان په اړه به وروسته وغږېږو . اوس نو که تاسو مخالف نه یاست زه به خپلو خبرو ته دوام ورکړم . هغه مهال د دوو لاملونو له مخې بری زمورې وو . لومړی دا چې ، خدای پاک له مورې سره مل وو . دویم ، پر هغه کال چې اوربند او روغه جوړه اعلان شوې وه ، مورې هم لاس تر زنې لاندې ناست نه وو . مورې په بشپړه توګه د دوښمن په ټولو اړخونو ځان پوه کړ ، مورې تر کوشنیو جزیاتو پورې خپله ستراتېژي وسنجوله بیا مو د هغې پر بنسټ خپلې کړنې پر مخ بوتلې . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې ستراتېجۍ کې زمونږ د کړنو او کارندتیاوو ببلابېل ځېلونه (وریانټونه) په پام کې نیول شوي ول ، البته له هغه څه سره سم ، څه چې دوښمن په پلان کې لرل. هغه مهال مونږ ته دا هر څه روښانه ول ، چې مونږ باید خپلې اضافي اډې وکاروو ، هغه اډې چې مونږ د همدې لپاره له درې څخه د باندې په ګاونډیو ولایتونو کې جوړې کړې وې. مونږ پربکړه وکړه ، چې د روسانو لپاره جبهه اوږده کړو .

د هغو عملیاتو له پیل څخه ۲۴ ورځې مخکې ، ما ستاسو د بولندویي د پلانونو په اړه بشپړ مالومات درلودل ، زه له ټولو جزیاتو څخه خبر وم: هغه دا چې ، کوم کوم ځایونه به بمباري شي ، کله او چېرته به دیسانت راښکته شي ، د برید کوونکي پوځ شمېر به څومره وي ، او کوم ډول وسله به وکارول شي. دا ټول جزیات ان ستاسو د بولندویانو تر نومونو پورې ماته مالوم ول.

پوښتنه: ببخي هېښنده خبره ده. نو تاسو خو مخکې وویل ، چې دا عملیات ډېر پټ چمتو شوي ول. ؟

ځواب: هو ، همداسې وه ، خو ما په هر ځای کې خپل خلک درلودل ، له هغه شمېر نه ستاسو د افسرانو په منځ کې مې هم خلک درلودل. د هغوی له شمېر څخه یې ځینو په پیسو کار کاوه ، ځینو نورو یې په دې خاطر راسره همکاري کوله ، چې په پټه یې له مونږ سره لېوالتیا درلوده. یو مهال به خپل یادښتونه چاپوم ، په دغو یادښتونو کې به په دې اړه مفصل بیان وکړم. سربېره پر دې ، مونږ د کابل په سفارتونو کې خپل مخبران لرل. زمونږ یوه له ډېرو ښو سرچینو څخه د هند په سفارت کې وه.

پوښتنه: په شوروي سفارت کې مو هم مخبران درلودل ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، هلته هم ځینو خلکو زمونږ لپاره کار کاوه.

هغه څوک چې دې خواته راځي ، داسې احساس کوي ، چې دلته سم کلک دفاعي حالت چمتو شوی دی. په اصل کې په دره کې یوازې څو ۱۵ یا ۲۰ کسیزې ډلې پاتې دي. دغو ډلو ته امر شوی وو ، چې پاس په غرونو کې ځای پر ځای شي ، او هلته په پټه څار وکړي.

کله چې ستاسو پوځونو ولیدل ، چې په دره کې د خدای یو بنده هم نشته ، نو لومړی وارخطا شول ، او بیا په غوسه شول. مونږ په دغه وخت کې له پنجشېر څخه بهر په څو شوروي پوځي ځایونو باندې څو ګوزارونه وکړل. مونږ دوښمن تېر ایست. شورویانو یو څه مهال هڅه کوله چې مونږ تعقیب کړي ، خو ډېر ژر ستړي شول او دا کار یې پرې نښود. دا جګړه مونږ وګټله.

پوښتنه: نښه ، نو د سر زیان مو څومره وو ؟

ځواب: زما د وژل شویو مجاهدینو شمېر ، چې د پنجشېر په دره او نورو سیمو کې د جګړو په ټوله موده کې وژل شوي ، له ۷۰۰ کسو څخه زیات نه دی. نښکاره خبره ده ، چې سوله ییز وګړي ډېر وژل شوي. په لومړي ګام کې همدغه سوله ییز وګړي د هوایي بمبارۍ ، توغندیو او توپچي له ګوزارنو څخه ډېر کړېدل.

مسعود له ډېرې لېوالتیا سره د خپلو پوځي بریالیتوبونو په اړه کیسه کوله ، او داسې یې دوام ورکړ : اوس نو ماته څرګنده شوه ، چې ستاسو بولندویي به تاکتیک بدل کړي ، هرو مرو به هڅې وکړي ، چې د چورلکو دیسانت په نښه ډول سره وکاروي. همداسې هم وشول. زه غواړم ووایم ، چې که چېرې د تېرې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړيو کلونو کې داسې پېښې شوي واى ، نو دې تاکتيک به مورږ ته ډېر زيان رااړولى واى ، خو اوس وخت له وخته تېر وو . [...]

زما ډلې تل له دې خبرې وې ، چې ديسانت به پر کومه لاره تېر شي . هغوى د کمين لپاره مخکې له مخې مناسب ځايونه نيول. معمولا يې دوښمن پرې نښوده ، چې تېر شي ، بيا يې وروسته ناڅاپي گوزار پرې کاوه او پخپله په غرونو کې تيتېدل. شورويانو ته د سر ډېر زيان ورواوښت او دوه درې مياشتې وروسته د لوبې له ډگره ووتل.

پوښتنه: ايا په دومره موده کې له يو وړ دوښمن سره هم نه ياست مخامخ شوي ؟
ما دا پوښتنه تړې وکړه ، خو مسعود ډېر بې رحمه دى:

ځواب: نه ، يو وړ دوښمن مې هم ونه ليد ! شوروي بولندويان د درسي کتابونو له مخې جنگېدل ، هغه درسي کتابونه ، چې دوى په اکاډميو کې لوستي ول. خو په دغو درسي کتابونو کې په دې اړه هيڅ هم نه وو ليکل شوي ، چې د چيريکيانو پر وړاندې څه ډول بايد جگړه وشي ، هغه هم په تېره بيا په غرونو کې .

پوښتنه: مهرباني وکړئ ووايا ست ، د ۸۹ زېږدي کال په فبروري مياشت کې ، زمورږ د پوځونو د وتلو پر مهال څه پېښ شوي ول ؟ ويل کيږي ، ستاسو او هغو شوروي پوځونو ، چې د سالنگ په سيمه کې مېشت ول ، تر منځ د اوربند اعلان او هوکړه شوې وه ؟ دا اوربند دواړو لوريو مراعت کړى وو ، خو وروسته ، لکه څنگه چې زه خبر شوى يم ، د نه پوهېدو وړ څه پېښ شول: هغه دا چې ، زمورږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي ځواکونو د لويې لارې په اوږدو کې پر کليو باندې ډېره سخته او درنه بمباري کړې وه. دا رښتيا ده ؟

ځواب : شورويانو څو څو واره موږ په ډېرې مکارۍ سره تېر ايستي يو . د سالنګ بمباري هم له همدغو تېرايستنو څخه يوه تېرايستنه وه . د پوځونو تر وتلو مخکې د پروفيسر رباني له سلا سره سم موږ هر ډول پوځي عمليات بند کړل. په سالنګ کې زموږ بولندوی له شوروي جنرالانو سره وکتل ، هغوی ده ته ډاډ ورکړ ، چې پر مجاهدينو به ډزونه نه کوي. خو يوه ورځ ګهيځ وختي هوايي ځواکونو د شوبلو او توپچي په مرسته لارې ته نږدې د لسګونو کليو پر بمباري پيل وکړ. زموږ د شمېرنو له مخې ، هغه مهال تاسو څه د پاسه ۷۰۰ کسه سوله ييز وګړي ووژل. ماته وواياست ، ولې دوی ووژل شول ؟

...ما نو څنګه کولای شوای ، چې د ده ځواب ورکړم او څنګه يې ورته تشريح کړم ؟ پخپله په افغاني جګړه کې زموږ ګډون يو جنايت وو . هره ورځ کوشني او لوی جنايتونه ترسره کېدل. داسې هم پېښ شوي ، چې ځينې سرتېري ، واړه ضابتان او بريدمنان محاکمه شوي ، او ان چندماري شوي هم دي. خو هيڅا ، هيڅ وخت دا هڅه نه ده کړې ، چې د ډله ييزو وژنو د پېښو پلټنه وکړي ، د داسې ډله ييزو وژنو پېښې ، لکه په سالنګ کې چې شوې وه. [...]

پوښتنه : تاسو د هغو پروسو په اړه څه ليد لرئ ، چې اوسمهال په پخواني شوروي اتحاد کې پېښيږي ؟

ځواب: موږ د شوروي امپراتورۍ رنګېدل ډېر ښه ګڼو ، او دا پخپله د مسکو د امپراتوريز سياست د پای مانا لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسنوال: ښکاره خبره ده ، چې ما به هم پر مسعود باندې د باټو (باټې وهونکي) فکر کړی وای ، که چیرې تر دې دمه له دې خبر نه وای ، چې پر ۱۹۸۵ زېږدې کال زمونږ د بهرنۍ ځارګرۍ له خوا د ده د ایجنټورۍ شبکه افشا شوې وه . د ایجنټورۍ دغې شبکې د افغانستان د ستر درستیز د کشف په اداره کې پټ کار کاوه . مشر یې هم د کشف ریس جنرال خلیل وو . وروسته د کې . جي . بي یوه جګپوړي افسر ماته په دې اړه وویل ، چې د شوروي افسرانو په منځ کې د مسعود د ایجنټانو د پیدا کولو او افشا کولو کار له پاسه کوم چا په لوی لاس ځنډاوه او په دې لاره کې یې خنډونه اچول. هغه مهال له ما سره مجلس کوونکي داسې اټکل وکړ: " داسې ښکاري ، چې هلته ډېرې غټې پیسې په کار اچول شوې دي. یا هم قیمتي ډبرې. داسې ، چې غټه برخه یې مسکو ته ځي. "

فاکټ بیا هم فاکټ پاتې کیږي: د نړۍ ټول کمپاین په اوږدو کې ، له ټولو هغو پرېکړو ، چې زمونږ د بولندویي له خوا به کېدې ، څخه مسعود خبرېده. [...]

پوښتنه: تاسو څو عرادې شوروي پوځي تخنیک نیولی او له منځه وړی ؟

ځواب: څومره چې مو له منځه وړی د هغه په اړه هلته په مسکو کې پوښتنه وکړئ ، هلته به یې هغوی ته شمېر کره مالوم وي ، چې څومره وو . زر عرادې. مونږ په لومړي سر کې درونډ تخنیک له ځان سره نه بووه ، هغه زمونږ لاسونه او پښې راټرلې ، خو کله چې مونږ پیاوړي شولو ، نو بیا مو شوبلې هم درلودې ، زغره وال ګاډي (۲۰ - پي . پي) مو هم درلودل ، او توپونه مو هم . ان دوې چورلکې مو هم وې. مونږ ټوله هغه وسله چې تاسو کابل ته رالېږلې وه ، درلوده ، البته پرته له " سکاډ " توغندیو څخه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا ټول کلونه زمونږ د ځانګړیو دندو پوځونه ، پوځي کشف او هوايي ځواکونه ستاسو په ښکار پسې راوتلي ول. څه شي له تاسو سره مرسته وکړه ، چې له مرګه وژغورل شوئ. ؟

ځواب: مونږ الله وژغورلو ، ښه د کشف ضد کشف او بخت. مونږ هیڅ مهال پر یو ځای ډېر وخت نه پاتې کېدلو . لس ځلي به يې زما د بولنتون (قرارګاه ، قوماندانۍ) سیمه بمباري کړې وي ، شاوخوا به خلک ووژل شول ، خو زه ان ټپي شوی هم نه یم. هر څه په خدای پاک پورې اړه لري. د هر چا د ژوند موده خدای پاک ټاکي.

یوه ورځ مې د روخې کلي ته نږدې په مخابره کې د (اېف اېم) په څپو کې له خپل یوه بولندوی سره خبرې کولې. ده له ما پوښتنه وکړه ، چې زه اوس چېرته یم ؟ ما له همدغه ځایه چې زه پکې وم ، یو کیلومتر لرې د بل کلي نوم ورته یاد کړ ، چې هلته یم. لس دقیقې وروسته اته جګړه ییزې الوتکې راغلې او هغه کلی يې په خاورو او دوړو بدل کړ.

زه پوهېږم ، چې اوس تاسو ډېرې ستونزې لرئ ، ژوند ستونزمن دی ، خو زه په دې باور یم ، چې پیل شوي بدلونونه به په راتلونکې کې ښه پایله ورکړي.

پوښتنه: ویل کیږي ، چې تاسو مسکو ته د مجاهدینو د پلاوي د سفر ملاتړ ونه کړ او د خبرو اترو په وړاندې مو منفي غبرګون وښود ...؟

ځواب: برعکس. مونږ د سیاسي روغې جوړې د ایډیې ملاتړ کوو ، او له هغو پایلو سره ، چې پلاوی له مسکوه راستون شو ، هغه مو ښې وارزولې. مونږ هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

من یو ، چې خبرې اترې به پاییزه (ادامه) ومومي او لاس ته راغلې هوکړې به پلې شي.

پوښتنه : له دغو هوکړو څخه یوه هم زمونږ د یرغملو په اړه ده . دغه یرغمل له تاسو سره هم شته. دغه هلکان [موخه یې هغه شوروي پوځي یرغمل دي ، چې له مسعود سره ول. ژ] څه مهال کولای شی ، چې هېواد ته راستانه شي ؟

ځواب: زه نیت نه لرم ، چې له دې څخه کوم پټ راز جوړ کړم ، یا خو د یرغلمو پر مسله سوداګري وکړم. ستاسو د هغو پخوانیو سرتېرو ، چې له مورږ سره دي ، بشپړ نوملیک ما پروفیسر رباني ته ورکړی دی. په دغه سیمه کې چې اوس مورږ او تاسو سره ناست یو او خبرې کوو ، څو کسان شته ، چې تاسو کولای شئ له هر یوه سره یې خبرې وکړئ ، او په دې ډاډمن شئ ، چې ټول روغ او جوړ دي. کوم کالي چې مورږ اغوندو دوی یې هم اغوندي. کومه ډوډۍ چې مورږ خورو ، دوی یې هم خوري. هر کله چې یې مورږ ووینو ، چې تاسو رښتیا هم کابل ته د شوبلو (ټانکونو) ، توغندیو او چورلکو ورکول بند کړل ، نو دغه یرغمل به هم خوشي شي. د دوی برخلیک اوس په بشپړه توګه په تاسو پورې اړه لري.

احمد شاه مسعود پر خپله خبره ودرېد او پر دې بله ورځ مورږ کولای شول ، چې زمونږ د هلکانو له یوې ډلې سره وګورو ، هغه هلکان ، چې د افغانستان جګړه لا د دوی لپاره پای ته نه ده رسېدلې. په دې اړه به په بله ګڼه کې خبرې کوو .

ولادیمیر سنبګیربف، افغانستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «ترود» ورځپاڼه، ۲۲/۱/۱۹۹۲ ، (۲۱۵۳۸) ۱۴ ګڼه. د دې لیکنې برېښنایي بڼه د ۳۴۵ شمېرې دېسانت غوندې په اوبپاڼه کې خپره شوې ده. (۲)

څوک ، څوک دی؟

له مسعود سره د " ساوېرشېننه سیکرېټنه " خپرونې لپاره د روسي رسنوال (ژورنالیست) " میخاییل سېردیوکوف " مرکه

[...] موږ د پنجشېر درې په منځ کې لیدنه کتنه وکړه ، د جنګلک کلي په سیمه کې ، د یو لوړ غره له پاسه. دلته پر دې لوړ ځای یو ختیین - ډېرین کور هم وو ، داسې کور چې د دې سیمې لپاره بشپړ یو عادي کور وو او سړي ته یې نیمه ړنګه شوې کلا ورپه یادوله. د غره په اړخ کې یوه باغچه وه ، چې د انګورو تاکونه ، د منو ، الوچو ، شلتالو او خوبانیو (زرد الو) ونې پکې ولاړې وې. باغچې ته نږدې یو ارام سړی ، لږ څه د خلکو خندنی سړی ، چې نه بدلېدونکی پکول یې پر سر او تسپې یې په لاس کې وې راتېر شو. ماته یې وچ لاس او کلک ورغوی را اوږد کړ. ما د ده نسواري سترګو ته وکتل ، هغوی موسکۍ وې ، نو پوه شوم ، چې ژوندی به پاتې شم. ځکه زما دا کیسه په یاد وه ، چې یو مهال په همدغسې یوه صحنه کې ، له یو سړي سره د مخامخېدو پر مهال د احمد شاه له سترګو ناڅاپه برېښنا رابنکاره شوه ، ځکه چې هغه سړی څارګر وو او ده یې په وړاندې دا ډول غبرګون وښود. دا سړی ده ته د ده دوښمنانو د رسنوال په بڼه رالېږلی وو.

پوښتنه: ستاسو کومه بوختیا تر ټولو ډېره خوښیږي ؟

ځواب: لوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د شپې پر مهال څه شی لولئ ؟ البته پرته له اوپرا تیفي خبرونو .

ځواب: که شونتیا وي ، نو د هاد پر اثار لولم. دا یو ډېر ښه پارسي شاعر دی. د ده شعرونه زما سندره ده ، پر ما ښه لګیږي.

پوښتنه: نن ورځ ستاسو دوښمن څوک دی او دوست مو څوک ؟

ځواب: د افغانستان دوښمنان زما دوښمنان دي. زه تل هغه ځواکونه دوښمنان بولم ، چې زمونږ پر ولس جګړه تپي. دا ځواکونه نن ورځ پاکستان او هغه څوک دي ، چې د ده تر شا ولاړ دي. اته کاله مخکې هم شوروي اتحاد وو ، خو کله چې مجاهدین بریالي شول او ستاسو پوځونه ووتل ، نو له روسیې سره زمونږ اړیکي ډېر ښه شول. نن ورځ په مسکو کې د افغانستان سفارت کارنده کار کوي. مونږ له روسي ولس ، د دغه ولس د " نوې څپې " له سیاستوالو سره ګټورو دوه اړخیزو اړیکو ته لېوال یو ، هغه سیاستوال ، چې زمونږ پر هېواد باندې یې شوروي تېری غندلی دی . ...زه ۴۳ کلن یم . زما ټول نیکونه پوځیان ول ، د افسرانو په توګه یې دنده درلوده. زما پلار د ډګروالۍ تر رتبې ورسید ، خو څه موده مخکې د یوې ناوړه پېښې په ترڅ کې ووژل شو . هغه نه غوښتل ، چې زه د دود له مخې " کورني کسب " [یانې د افسرۍ مسلک . ژ] ته ادامه ورکړم ، نو هغه وو چې له ښوونځي وروسته د کابل په پولیتخنیک انستیتیوت کې شامل شوم. دوه کاله نېکمرغي وه: زده کړه ، شعرونه ، موسیقي ...ورپسې پاچا ظاهر شاه راوپرزېد او د داود کودتاه وه. په هېواد کې ګډوډي راغله ، نو ځکه خو دې ته اړوتم ، چې وسلې ته لاس کړم.

پوښتنه: تاسو پخپله کوم ډول وسله تر ټولو ښه ګڼئ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د کلاشنیکوف ماشینګنه. دې ماشینګنې زما لپاره د درسي کتابونو او قلمونو مانا درلوده او د هغوی بلونج (بدیل) وو.

پوښتنه: نن تاسو افسوس نه کوئ، چې زده کړې مو خوشي کړې دي؟

ځواب: ښکاره خبره ده، هر سالم انسان غواړي، چې ښې زده کړې ولري، په پوهنه کې پر خپلو بریالیتوبونو وویاړي، نه دا چې پر ژوندیو ننبو باندې د ډزونو پر کولو ...په ډېرې خواشینۍ سره، حالاتو زه دې ته اړایستم، چې پر جګړې لاس پورې کړم.

پوښتنه: تاسو خپل ځان یو شتمن انسان ګڼئ؟

ځواب: زه شتمني نه لرم.

پوښتنه: د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو له اتحاد سره د جګړې پر مهال، ستاسو پلرني ټاټوبي، پنجشېر درې ته دوه ځلي شوروي پوځونه ننوتي ول، له دې سره سره چې په ټنو ټنو درنې شوبلې يې درلودې، خو بیا هم له تاسو ډاریدل، ولې؟

ځواب: په دې اړه اړینه ده له هغه چا پوښتنه وشي، چې له هغه سپین سترګي تېري څخه ژوندي پاتې دي.

پوښتنه: نو ایا تاسو پخپله نه شئ کولای، چې له شوروي اتحاد سره د مقاومت پر کلونو خپل خدمتونه وارزوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: غوږ ونیسئ. دا د کوم یو شخص خدمت نه ، بلکې د ټولو مجاهدینو د پرله پسې سختې مبارزې پایله ده ، د هغو مجاهدینو ، چې د خپلواکۍ لپاره د خپلو سپېځلو ارمانونو په خاطر وژل کېدل ، خو دوښمن ته نه تسلیمېدل. تاسو دا ومنئ ، چې زموږ مورال او روحیه د هغو پوځیانو ، چې د پردي دولت د نیولو لپاره رالېږل شوي ول ، له مورال څخه توپیر درلود.

پوښتنه: ایا په ټوله کې په جګړه کې مورال او اخلاق شته ؟

ځواب: زه په دې ډاډمن یم ، هغه څوک تل رښتوني دي ، چې د خپل هېواد دفاع کوي. همدا اوس هم د طالبانو تر بیرغونو لاندې په ډېرې سپینې سترګې سره پاکستانیان روان دي ، خپل کار کوي ، او موږ دا کړنې یو تېرې بولو. دا چې حالت په دې ډول رامنځته شو ، نو اوس هر مجاهد پوهیږي ، چې جګړې ته د څه لپاره ځي او که د الله پاک رضا وه ، نو پکې وژل کیږي به هم. طالبان پر خپله رښتیاینه دا ډول ډاډ نه لري او نه شي کېدای چې ویې لري. [...]

پوښتنه: ستاسو لپاره داسې کوم تاریخي شخصیت شتون لري ، چې تاسو ورته د درناوي سر ټیټ کړئ ؟

ځواب: هو ، هغه دې ګول دی.

پوښتنه: له اوسنیو سیاستوالو څخه څوک ستاسو د درناوی وړ دی ؟

ځواب: له اوسنیو څخه ؟ هیڅوک.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: ستاسو پرضد داسې روسي جنرالانو جګړې کړې ، لکه " وارښيکوف ، ګروموف ". ايا تاسو غواړئ ، چې اوس ورسره برعکس دوستانه اړيکي ولرئ ؟

ځواب : " وارښيکوف " ماته دا اخطار راکړې وو ، چې که پر لاس ورغلم ، نو سولې (اعدام) به مې کړي . اوس دا ټول څه تېر شوي ، هغه مهال حالات همدغسې ول.. موږ ګڼ شمېر روسي افسران يرغمل کړي ول . کله کله به کوم جنرال هم يرغمل شو . د هغوی په وړاندې هر څه چې وو ، موږ هڅه کوله ، چې له بشردوستۍ څخه کار واخلو . د وخت په تېرېدو سره مو ټول خوشي کړل . زه فکر کوم ، که چيرې يې " وارښيکوف " ماته يرغمل راوستی وای ، نو هيڅ کوم بد چلند به ورسره نه وای شوی.

پوښتنه : خو که چيرې تاسو ده ته پر لاس ورغلي واست ، نو هرو مرو به يې سولې کړي واست ، يا خو به يې تاسو ته " د تېښتې هڅه " چمتو کړې وای ! تاسو ته لاس نه رسېدل (يانې چې چا نه شو کولای چې چېرته مو يرغمل ونيسي) ، ستاسو دا فانتازي توب په څه شي کې وو ؟ امريکايانو خو تاسو ان د " نه نيول کېدونکي جو " په نامه ياد کړي واست.

ځواب: ما ډېر لږ په يوه کور کې دوې شپې سر پر سر تېرولې. هڅه مې کوله ، چې له يوه شوارو زه ډېر وخت په خلاص ډګر کې تېر نه کړم.

پوښتنه: ټول راز په همدې کې وو ؟

ځواب : نه ، راز په بل څه کې وو . ما هيڅ مهال پر يوه ځای دايمي بولنتون (قرارګاه) نه درلود ، په تېره بيا مرکز خو مې کورټ تل پر يو ځای نه وو . بله خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چې ، له پياوړو اطلاعاتي خدماتو پرته به ښايي چې يوه ورځ هم ژوندی نه وای پاتې شوی . کشف د هرې جګړې خدای دی ، په تېره بيا په چيريکي (پارتيزاني) شرايطو کې ځانګړی ارزښت لري . نه غواړم د ځان ستاينه وکړم ، خو دا فاکټ دی ، چې د کې . جي . بي او شوروي اتحاد د کشف اداري مو څو څو ځلي تېر ايستلې دي .

پوښتنه : په څه ډول ؟ ايا ستاسو دا خبره دا مانا نه لري ، چې په شوروي ځانګړيو خدماتو کې مو خپل کسان درلودل ؟

ځواب : همدا مانا لري . هم په کې . جي . بي کې ، هم مو ستاسو په ستر درستيز کې خپل خلک درلودل . ډېرو يې له موږ سره د پيسو په خاطر مرسته نه کوله ، وړيا يې کوله . څومره چې د ايجنټ درجه لوړه وه ، هغومره لږ غرضي وو . ان تر دې ، چې ستاسو ځينو جنرالانو داسې ګڼله ، چې ببرک کارمل د شوروي سوسيالېستي جمهوريتونو اتحاد مشري تېره ايسته او دا په اصل کې نېواکګر کمپاين دی ، چې له ټولېز بشري ليدتکي څخه په هيڅ صورت نياومن نه دی . د قيمتي مالوماتو په خاطر يوازې ټيټو عادي ځارګرو پيسې غوښتې . په هر ډول چې وو ، خو زه له همدې لامله د شوروي بولنټون (قوماندانۍ) له ټولو ستراتېجيکي پلانونو څخه يوه اوونۍ مخکې خبرېدم او کله کله د دغو پلانونو له پلي کېدو څخه دوې اوونۍ مخکې خبرېدم .

پوښتنه : ايا تاسو کولای شئ ، چې په شوروي ځانګړيو خدماتو کې ، يا هم د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په ستر درستيز کې له هغو کسانو څخه ، چې ستاسو لپاره يې کار کاوه ، د کوم چا نوم واخلئ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: زه نه غواړم ، چې د هغوی نومونه تاسو ته افشا کړم.

پوښتنه: تاسو امید لرئ ، چې بیا به مو هم په کار شي ؟

ځواب: فکر نه کوم. د دوی ارامي ګډوډول نا اخلاقي کار بولم.

پوښتنه: ویل کیږي ، چې ستاسو په ساتندویانو کې یو روسی ساتندوی هم شته ، چې ستاسو ځاني ساتندوی دی. دا سړی هم زمونږ د ځانګړیو خدماتو استازی دی ؟

ځواب: نه. هغه له یرغملو څخه یو کس دی. د وخت په تیریدو سره خوشي شو ، دا شونتیا یې تر لاسه کړه ، چې د پنجشیر په دره کې تګ راتګ وکړای شي. هر ځای ته چې یې زړه غوښتل ، هلته تلای شو. له خلکو سره یې کتلای شو ، خبرې یې ورسره کولای شوای. ورو ورو مورږ ته رانږدې شو. مورږ په ده باندې باور وکړ. وروسته یې له ما څخه هیله وکړه ، چې د خپل ځان د ساتندوی (باډي ګارد) په توګه یې وګومارم. د ساتندویې چارې یې لا پخوا زده کړې وې. ما هم هوکړه وکړه ، پرې تیر نه وتم ، دا یو ژمن سړی وو.

پوښتنه: نوم یې څه وو ؟

ځواب: اسلام الدین. د هغه روسی نوم زما په یاد نه دی. څو کاله مخکې زړه تنګی شو. له ده سره ببلتون زما لپاره یو افسوس وو ، خو زه پرې پوهیدم ...مورږ اجازه ورکړه ، چې د ساتندویې دنده خوشي کړي او هېواد ته ستون شي. اوس یې زه هم په خاطر خوشاله یم ، چې اسلام الدین بالاخره دا شونتیا پیدا کړه ، چې له خپلو خپلوانو سره وګوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: روسي سرتېري ستاسو خوښ شول ؟

ځواب: ځينې ځينې پوځيان مې خوښ شول ، هغوی په رښتيا هم جنګيالان ول ، خو د وسله وال پوځ د جوړښت ، د جګړې د پرمخ بيولو تاکتيک ، زمونږ په غرنيو شرايطو کې د وسلې کارونه يې زما په اند له بشپړتيا څخه لري دي . شوروي اردو د چيريکي جګړې پر مخ بيولو ته چمتو نه وو...دا يې بدبختي وه .

پوښتنه : له شوروي پوځي بولندويانو څخه په ځانګړې ډول څوک ستاسو ډېر خوښېده ؟ لکه چې تاسو وړاندیز کړی وو ، او يا خو مو مجاهدينو ته امر کړی وو ، چې له افغانستانه د وتلو پر مهال د " ګروموف " پر پوځ غرض ونه کړي ؟

ځواب: له جنرال " ګروموف " سره ما داسې کوم ځانګړې اړيکي نه لرل . سيده تړاوونه مې هم ورسره نه درلودل ، خو د شوروي پوځونو له وتلو مخکې ستاسو سفير " ورونځوف " له رباني سره وکتل . هماغه مهال دا هوکړه وشوه ، چې د شوروي پوځونو د وتلو په مخ کې به زمونږ له لوري کوم خنډونه نه اچول کيږي . ما ټولو جبهو ته ځري (قاصدان) واستول ، په راډيو کې مې اعلان وکړ ، چې پر شورويانو نور غرض مه لرئ . بس دی ! جنرال " ګروموف " خپل کسان ماته راواستول ، ما هغوی ته يو وار بيا هم ډاډ ورکړ ، خو وروسته په خواشينۍ سره ، د " ګروموف " په بولنتون کې کوم چا امر وکړ ، چې څو کلي دې سخت بمباري شي . هو ، هلته مجاهدين هم ول ، هغوی له جګړو وروسته دمه کوله . څه يې وکړل ؟ وروسته يې بيا ډېرې سختې ښنې غوښتلې . وګړي ، له هغه شمېر نه کورټ ناپوځي خلک ووژل شول ...خير ، په هره توګه ، مورږ دې ته اړوتو ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل هوډ په خپل سوک کې سره راټول کړو او خپله غوسه په خپله سینه کې سړه کړو. ستاسو د پوځ وتل په ښه ډول ترسره شول، پرته له کومو ستونزو.

پوښتنه: ستاسو له لیده، په افغانستان کې د طالبانو، چې تاسو ورسره په ټولو جبهو کې دومره سخت جنګېږئ، واک وګواک ته د رسېدا خطر د روسیې لپاره په څه شي کې دی؟

ځواب: طالبان اسلامي فاشیزم دی. د دوی ځانغوښتنې نه مړېدونکې دي. د طالب مشرانو په سرونو کې د نړیوالې واکمنۍ فکرونه ګرزي. دوی نه یوازې له افغانستانه غېږ تاووي، بلکې د منځنۍ اسیا نږدې پرتو هېوادو، لکه تاجکستان، تورکمنستان او اوزبکستان ته یې هم زړونه ښه کړي دي. که چېرې دوی دا کار وکړای شي، نو د قزاقستان او قرغزستان نوبت به هم راشي. هلته ورته بیا روسیه هم نږدې کیږي. په دې صورت کې به د روسیې د ګټو سپکاوی هم وشي.

کله چې طالبان په بشپړ ډول واک وګواک ته ورسیږي، نو سملاسي به له روسیې څخه دا هم وغواړي، چې پر افغانستان باندې شوروي اتحاد ټېری کړی وو، لکه څنګه چې روسیه د شوروي اتحاد میراث خوړونکې ده، نو د جګړې غرامت باید افغانستان ته ورکړي. د جګړې دا مادي تاوان په سلګونو میلیارده امریکایي ډالره دی. مورږ خو روسیې ته دا ډول کومې ادعاوې نه واړندې کوو. مورږ په دې پوهېږو چې نوې روسیې د ټبري فاکټ غندلی، زمورږ لپاره همدومره بس دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نو په غندلو خو سړی نه مړیږي. زه له پټو سرچینو څخه خبر شوم ، چې تاسو څه موده مخکې د روسیې د دفاعي شورا له منشي " یوري باتورین " سره لیدنه کتنه کړې. که چیرې د راز خبره نه وي ، ستاسو ترمنځ د څه شي په اړه خبرې وشوې ؟

ځواب: په اصل کې دا خبرې یو راز دی. ما داسې فکر کاوه ، چې دا یوه پټه لیدنه کتنه وه ، نو دا چې تاسو ترې خبر یاست ....هو ، " باتورین " په الوتکه کې ماته د پنجشېر درې ته راغی. ما په ده پسې خپله چورلکه تاجکستان ته لېږلې وه. هغه مورډ ته دا ډاډ راکړ ، چې روسیه به زمورډ سیاسي ملاتړ وکړي. همدا راز مورډ کولای شو ، چې د بشري مرستو حساب هم پرې وکړو.

پوښتنه: تاسو پر " باتورین " باور وکړ ؟ ستاسو په پراکتیک کې داسې لاملونو شتون درلود ، چې د هغوی پر بنسټ باید پر روسانو دومره باور ونه کړئ...؟

ځواب: خو سیاسي ملاتړ ، لکه څنګه چې یې ژمنه راسره شوې وه ، هماغسې کیږي. د وټندویې (اقتصادي) مرستې مزه نشته ، دا مرسته نه راسره کیږي.

پوښتنه: نو هغه وسله او مهمات چې له تاجکستانه تاسو ته راروان دي ، ایا له روسیې څخه نه راځي ؟

ځواب: روسیه له مورډ سره هیڅ ډول کومه پوځي مرسته نه کوي. وسله مورډ په نورو هېوادو کې رانیسو.

پوښتنه: د ببلګې په توګه ، په کومو هېوادو کې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: په چک کې ، البانیا کې ، بلغاریا کې.

پوښتنه: دا به ډېرې غټې پیسې غواړي ؟

ځواب: هو ، څه وکړو ، ښکاره خبره ده ، چې ډېرې پیسې پرې ورکوو .

پوښتنه : تاسو دومره ډېرې پیسې له کومه کوئ ؟ هېواد مو تل په جګړه کې ښکېل دی ، هیڅ کوم تولیدات نه لري . اړینه ده وویل شي ، چې د اېنترپول د مالوماتو له مخې ، یوازې د تېر کال په بهیر کې په افغانستان کې دوه زره ټنه نښه یې توکي راټول شوي او د هېواد پولو ته لېږدول شوي دي . دا خبره رښتیا ده ، چې ستاسو د هېوادنۍ وټې یوه له ډېرو لویو عاید اتي ځانګو څخه همدغه نښه توکي دي ؟

ځواب: دا خبره کره نه ده . د ښلګې په توګه ، زمونږ په ولایت کې یې تاسو پخپله کولای شئ وګورئ ، چې نښه یې توکي نشته ، خو په خواشینۍ سره زه نه شم کولای ، چې د افغانستان د نورو ولایتونو په اړه هم تاسو ته همدا ویل وکړم. تر هغو پورې چې په هېواد کې ګډوډي وي ، نظم به رامنځته نه شي. دا حالت نورو مشرانو ته هم دا شونتیا ورکوي ، چې د خپل جېب د ګټې په خاطر نښه یې توکي تولید کړي. په دې برخه کې دولت یو لوري ته دی.

پوښتنه: تاسو ولې د دغسې ناوړه او نومبدې سوداګرۍ مخنیوی نه کوئ ؟

ځواب: ځکه چې جګړه روانه ده او زه د دې کار لپاره وخت نه لرم ، خو کله چې مو د طالبانو کار ورختم کړ او مرکزي حکومت جوړ شو ، نو د نښه یې توکیو د سوداګرۍ ستونزه به هم هواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: څنګه او په څه ډول ؟

ځواب: مورږ به دغه ټوله سوداګري له منځه یوسو .

پوښتنه: تاسو داسې ګڼئ ، چې په دغه خطرناکه چاره کې به هیڅ ډول ستونزې ونه لرئ ؟

ځواب: زه په دې ډاډه یم ، چې هیڅ ډول ستونزې به نه وي.

پوښتنه : ټول خبر دي ، چې تاسو له خپلو هغو هم قومیانو سره نه پوخلاکېدونکي یاست ، چې د شریعت قانون ماتوي . د ساري په توګه ، نه یوازې نښه توکي کاروي ، الکول څښي ، بلکې عادي تمباکو څکوي ، سګرټ څکوي ، خو وایي چې قوانین د دې لپاره جوړیږي ، چې خلک یې مات کړي . تاسو هغو خلکو ته چې یاد قوانین ماتوي څنګه سزا ورکوئ ؟

ځواب: هر څوک چې وي ، ډېره سخته سزا ورکول کیږي.

پوښتنه: ښاغلیه مسعوده ، تاسو پخپله یې هم کوم مهال خوند څکلی ، د ساري په توګه د نښه یي توکیو کوم سګرټ مو څکولی ؟

ځواب: نه ، هیڅ وخت مې نه دی څکولی ، او نورو ته یې هم د څکولو سلا نه ورکوم.

پوښتنه: ستاسو کوم ډول خواړه خوښیږي ؟

ځواب: ټول هغه څه ، چې له شیدو سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: له مېوو څخه مو کوم څيز خوښيږي ؟

ځواب: مڼه.

پوښتنه: تاسو ډېر دوښمنان لرئ ؟

ځواب: زه يې نه تعقيبوم ، خو فکر کوم ، چې ډېر نه دي.

پوښتنه: ستاسو امنيتي خدمات خو وايي ، چې ستاسو د له منځه وړلو هڅې تل کيږي. زه خبر يم ، د ساري په توګه يو ازې نجيب الله ، چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد په مرسته واک وځواک ته رسېدلی وو ، ستاسو د له منځه وړلو لپاره يو ميليون ډالر لګولي ول...

ځواب: نجيب الله وژل شوی دی.

پوښتنه: دی طالبانو سولې کړ. تاسو د خپل سر دوښمن د مړينې په اړه څه اند او چلند لرئ ؟

ځواب: هو ، مورږ پخپل منځ کې دوښمنان وو ، خو کله چې حالات بدل شول ، شوروي پوځونه له افغانستانه ووتل ، زمورږ تر منځ اړيکي نرم شول. د طالبانو له خوا د کابل تر نيولو لږ مخکې نجيب الله د ملګرو ملتو په استازيتابه کې پټ شو . مورږ نه غوښتل چې ده ته زيان ورسيږي. له ښاره تر وتلو لږ مخکې ما ده ته ځری ورولېږه ، او وړانديز مې ورته وکړ ، چې له مورږ سره يو ځای شي. له مورږ سره دې ووزي او هلته يې ټولې څلور خواوې پر مخ پرانيستې وې ، کولای يې شوای ، چې هند ته ، خپلې مېرمنې او خپلوانو ته تللی وای...خو ده ونه منله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د دې لپاره به يې کوم دليل درلود ؟ نجيب الله پر تاسو باور نه کاوه ؟

ځواب: د دې لپاره داسې کوم بنسټ نه وو . داسې وخت راغلی ، چې موږ ورسره د خوراکتوکيو مرسته کړې ... او همدا ځل يې هم له ما څخه ، زما د وړاندیز په خاطر مننه وکړه. ده له موږ څخه يوه هيله وکړه ، هغه دا چې دوه کسه ساتندويان دې ورسره پاتې شي. ده وويل ، چې دی د ملګرو ملتو سازمان مبلمه دی او کوم ګوابښ ده ته شتون نه لري ، خو په هر حال ، بيا هم پرېږده چې زما خلک ورسره وي. هغه کسان چې ورسره پاتې شوي ول ، هغوی يې هم وروسته ووژل ...نجيب الله په دې هيله وو ، چې دی پښتون دی ، طالبان هم پښتانه دي ، يانې خپل خلک دي او د شوروي سوسيالیستي جمهوريتونو د اتحاد په مرسته پخوانې واک و ځواک ته رسېدلي واکمن باندې به غرض نه کوي. سربېره پر دې ، داسې ويل کېدل ، چې نجيب الله داسې پلان درلود ، چې د طالبانو په مرسته په هېواد کې بيا واک وځواک ته ورسيږي او د افغانستان ولسمشر شي. [...]

پوښتنه: ښاغليه مسعوده ، تاسو پخپله کوم مهال خلک وژلي ؟

ځواب: ما د ډزو پر پرتله بولندويي ډېره کړې ، خو ډېر داسې پېښ شوي ، چې ډزونه به مې هم کول.

پوښتنه: کوم مهال داسې پېښ شوي ، چې د شوروي يرغملو د چندمارۍ امر مو ورکړی وي ؟

ځواب: ما هيڅ يو يرغمل نه دی وژلی ، نه مې يې امر ورکړی او نه مې هم پخپله په ګولۍ وژلی. نه کوم روسی او نه هم ناروسی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نن ورځ هم تاسو د طالبانو د یرغملو په وړاندې ، چې ډېر پاکستاني افسران هم پکې دي ، همدغسې د بشردوستۍ سلوک کوئ ؟

ځواب: که پاکستانیان ول او که طالبان ، هیڅ یو یرغمل یې زموږ له خوا نه دی وژل شوی . په دې اړه تاسو کولای شئ د طالبانو د غورځنګ له مشرانو هم وپوښتئ. د دوی ځینې مشران هم یرغمل دي. [...]

یادونه: له مسعود سره د دغې مرکې ټلویزیوني بڼه به د سیپټمبر پر ۱۴ د «ار. ټي. ار» ټلویزیوني چینل له لارې د «ساوېرشښننه سیکرېټنه» په خپرونه کې وښودل شي.

میخایل سپرډیوکوف

د ۳۴۵ شمېرې پاراشوټي-ډیسانت غوندې اوبپاڼه. (۳)

د روسیې او تاجکستان پوځي همکاري

[...] ۵/۴/۱۹۹۹، د روسیې د دفاع وزیر «سېرګېېف» په تاجکستان کې د روسیې د پوځي اډې د جوړولو په ټراو خبرو اترو لپاره دغه هېواد ته ورسېد .

۷/۴/۱۹۹۹، د دفاع وزیر «سېرګېېف» په دوشنبه کې د افغان طالبانو په مخامختیا کې ولاړې ټلوالې له یو مشر احمد شاه مسعود سره وکتل. مسعود هیله څرګنده کړه چې روسیه به «په افغانستان کې په مخامختیا کې ولاړو لوړیو باندې مثبت او سوله ییز اغېز وښندي او په عشق اباد کې به د طالبانو او شمالي ټلوالې ترمنځ د خبرو اترو د دویم پړاو په بري سره ترسره کېدو کې مرسته وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" " سېرګېيف " دوشنبې ته د درې ورځني سفر په ترڅ کې د تاجکستان او روسيې ترمنځ د پوځي - تخنيکي همکارۍ په اړه يو هوکړه ليک هم لاسليک کړ [...] .

د نړيوال ټولنيز فوند «تخليقي ازمايښتي مرکز» د «څېړنتر کورګيانيانه» خپرونه، ۱۹۹۹ ز کال، ۵ ګڼه. (۴)

افغانستان يو ځل بيا په اور کې

له يو کلنې چوپيتا وروسته د جنرال مسعود او طالب ځواکونو تر منځ د جګړه ييزو عملياتو اور له نوي زور سره بل شو.

پوره يو کال مورِ ته له افغان پوځي او جګړه ييز ډګره کوم اند ښمن خبرونه نه رارسېدل. د پروسرِ کال په اګسټ او سيپټمبر کې د طالبانو غورځنګ له پوځي بريا وو وروسته ، په افغانستان کې لنډ مهاله چوپيتا رامنځته شوه. هغه مهال ، يو کال مخکې ، طالبانو د افغانستان شمال ته ځانونه وايستل ، هغې سيمې ته ، چې ډېره موده د طالب ضد شمالي ټلوالې تر لاس لاندې وه. د ۱۹۹۸ زېږدي کال په اګسټ کې افغان اوزبکان د طالبانو لوري ته وروا وښتل. دوی خپلې مورچلې تسليم کړې ، جبهه يې پرانيسته او طالبانو ته يې دا شونتيا ورکړه ، چې د احمد شاه مسعود د جبهې شاته ځانونه وباسي. طالبانو په هماغه اګسټ - سيپټمبر کې يو بل طالب ضد وسله وال جوړښت ، يانې شعيه هزاره وو ته ، چې د تهران له ملاتړ څخه برخه من ول ، هم ماته ورکړه. دا د طالب ضد جبهې ماته وه او د طالبانو غورځنګ د ايډيې نړدې بشپړ بری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۹۹۸ ز کال د طالبانو په مخ کې یوازې یو پوځي ځواک پاتې شو ، چې هغه د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې وې . د شوروي تېري پر مهال ، د شوروي اتحاد پرضد د افغانستان په لس کلنه جګړه کې مسعود د افغان مجاهدینو یو له ډېرو ماهرو او تکړه ډګري بولندویانو ځخه وو . اوسمهال د افغانستان په خاوره کې احمد شاه مسعود د روسیې او منځنۍ اسیا د ځینو هېوادو یوازینی متحد دی . تر هغو چې دی په افغانستان کې د طالبانو غورځنګ پر ضد مبارزې ته دوام ورکوي ، کېدای شي وویل شي ، چې روسیه به د منځنۍ اسیا پر ټوله سیمه خپل اغېز وساتي . که چېرې مسعود د طالبانو په وړاندې ماته وخوري او طالبان پر ټول افغانستان خپل کنټرول ټینګ کړي ، په دې حالت کې به د روسیې اغېز یوازې پر یوه تاجکستان محدود شي .

وروسته له هغه ، کله چې د روان کال په پسرلي کې اوزبکستان د ډله ییز امنیت د ټرون له سازمان ځخه ووت ، ځرګنده شوه ، چې په منځنۍ اسیا کې د روسیې د شتون شرایط پېچلي شول . په تاجکستان کې د روسیې پیاوړی پوځي ځواک په هغو مواصلاتي لارو پورې اړه لري ، چې د اوزبکستان او قرغزستان له خاورو تېرې شوې دي . د ۱۹۹۸ ز کال په سیپټمبر کې د " اوش " پېښې په پایله کې په ښکاره وښودل شوه ، چې په تاجکستان او ټوله منځنۍ اسیا کې د روسیې شتون د بیشکېک او تاشکند په سیاست پورې اړه لري . هغه مهال قرغزي ځانګړیو خدماتو د " اوش " ښار د وسپنې لارې په تمځي کې د ربل ګاډو یو داسې کتار ونیو ، چې پوځي پیټي پکې بار ول . د ربل ګاډو دغه کتار د اوزبکستان او قرغزستان له خاورو تېر شوی وو . د قرغزستان ځانګړیو خدماتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویلي ، چې په رښل ګاډیو کې دغه پوځي بارونه د احمد شاه مسعود لپاره ول او هغه ته ورلېږل کېدل.

ستونزمنه ده باور وشي ، چې زمونږ د قرغزي ورونو دې ناڅاپه یوازې همدا اوس دې مسلې ته پام شوی وي ، چې د افغانستان شمال ته د وسلې او مهماتو ورلېږدول له کومو لارو سرته رسیږي. داسې مالومیږي ، چې د وسلې د لېږدولو دغې لارې تل شتون درلود . وروسته له هغه ، کله چې د ۱۹۹۸ ز کال په اګست کې د تاشکند په ښکاره اغماض سره ، د افغانستان اوزبکانو یو ځل بیا د جبهې کرښه بدله کړه او د طالبانو غورځنګ ته ورواوښتل ، افغانستان ته د افغان - اوزبک په پوله کې د حیرتانو له لارې د پوځي بارونو رسول ناشونی شو . نو د دې کار لپاره بله یوازینۍ لاره د " اوش " ښار له لارې ، د تاجکستان له خاورې او د پامیر له لارې ، وړاندې د بلخ ولایت او د افغانستان شمال ته تللې ده . د افغانستان شمالي سیمه د احمد شاه مسعود تر کنټرول لاندې وه.

د احمد شاه مسعود وسله وال جوړښتونه په اصل کې یوازینی ځواک دی ، چې کولای شي په سیمه کې د روسیې او ایران له ګټو دفاع وکړي. په افغانستان کې د دغه ځواک د شتون په خاطر ، دغه ځواک چې کولای شي د طالبانو پرضد ودریږي ، مسکو او تهران پر ۱۹۹۷ زېږدي کال تاجکي سیال لوري دې ته راواړول چې په خپل منځ کې سره پوخلا شي. د تاجکي اپوزیسیون لپاره د ایران اوتوریته پرېکنده او مهمه واقع شوه ، په داسې حال کې چې مسکو ولسمشر رحمانوف دې ته اړایست ، چې له اپوزیسیون سره روغې جوړې ته حاضر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تاجکستان کې د کورنۍ جګړې د پای ته رسولو موخه دا وه ، چې د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د جبهې شاتنۍ برخه ډاډمنه شي.

د ۱۹۹۹ ز کال تود اګسټ:

د ۱۹۹۹ ز کال تر دوبي پورې د افغانستان په شمال کې پوځي - ستراتېجيکي وضعه ړنده وه او په يو حال نه وه. په تېر کال کې طالبانو ونه شو کولای ، چې مسعود د تاجکستان له پولې رابېل کړي او لويې مواصلاتي کرښې بندې کړي. سربېره پر دې ، د طالبانو د اګسټ مياشتې د تعرض په تاوده حالت کې ، مسعود کابل ته نږدې د جلال اباد ښار په سيمه کې خپلې مورچلې ټينګې ساتلې وې . د ۱۹۹۸ ز کال په پای کې ، د يوبل پر ضد ولاړو ځواکونو پوځي - ستراتېجيکي انځور عجيب ښکارېده . مسعود د پخوا په څېر د افغانستان پلازمېنې کابل ته ګواښېده. طالبانو هممهال هڅه کوله ، چې د شمال له لوري ، د افغان - شوروي پخوانۍ پولې په اوږدو کې د مسعود اردو په ستراتېجيکي ډول کلابند کړي.

د ۱۹۹۹ ز کال تر دوبي پورې وضعې کوم ځانګړي بدلونونه ونه موندل. د جولای په مياشت کې د مخالفو لوريو تر منځ د ۲ + ۲ ډلې په اډانه کې خبرې اترې پيل شوې. دا ډله پر ۱۹۹۸ ز کال جوړه شوه ، چې له افغانستان سره همپوله شپږ هېوادونه ، همدا راز روسيه او د امريکا متحده ايالات پکې شامل دي. خبرې اترې په تاشکند کې ترسره شوې ، خو د اګسټ په پيل کې طالبانو ناڅاپه کابل ته نږدې د مسعود پر دربځونو تعرض پيل کړ او له پلازمېنې شمال لور ته په شل کيلومترۍ کې يې د بګرام هوايي اډه ورځخه ونيوله . د نور وړاندې تګ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعرض په بهیر کې طالبان د پنجشېر درې ، یانې د مسعود تر لاس لاندې سیمې د زړه خولې ته نږدې شول. د طالبانو په مخ کې ستونزمنه دنده پرته وه ، چې هغه له پنجشېر څخه د مسعود شړل وو.

تر هغو پورې چې طالبانو هڅې کولې ، پنجشېر ته ننوزي ، مسعود په لغمان ولایت کې پر طالبانو ځوابیه ګوزار وکړ. هلته د مسعود ډلو وکولای شول ، چې د پاکستان او افغانستان تر منځ یوازینۍ لویه لاره بنده کړي. له دې وروسته داسې خبرونه راپیدا شول ، چې د مسعود ډلو د کابل په لور تعرضي ضد تعرض پیل کړی او د بګرام پوځي هوایي اډې په سیمه کې سخته جګړه روانه ده.

په افغانستان کې جګړه دا څووم ځل دی چې مخالفتي (اپوزیسیوني) ځانګړنه خپلوي. د لوریو پوځي شونتیاوې ان د ۱۹۹۸ ز کال په پرتله کمې شوې دي. په تېره بیا دا حالت په طالبانو کې ، چې د افغانستان د خاورې په سلو کې نوي (۹۰) برخې تر خپل کنترول لاندې لري ، ښه لیدل کیږي. [...] د طالبانو غورځنګ کارنده وسله والو ډلو شمېر له ۲۵ تر ۳۰ زرو زیات نه دی او د پخوا په څېر د پاکستان له دریځ سره تړاو لري. اړینه ده وویل شي ، چې د طالبانو غورځنګ ټولې پخوانۍ پوځي شونتیاوې او د هغوی پیاوړتیا ، ان له ۱۹۹۴ ز کاله راهیسې له پاکستان ، د دغه هېواد له اردو او پوځي څارګرۍ سره تړاو لري.

دا پوښتنه ، چې په افغانستان کې د جګړې دوام د چا په ګټه دی ، او د هغې پای ته رسول د چا په ګټه ، تر اوسه بې ځوابه پاتې ده. په دغه هېواد کې جګړه د یو مهم جیوپولیتیک فاکټور په توګه پاتې کیږي ، له هغه شمېر نه د شوروي اتحاد له رنګبدو وروسته د منځنۍ اسیا د دولتونو لپاره هم. د قزاقستان لپاره هم دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې توپيره نه ده ، چې په دغه سيمه کې به راتلونکې پېښې په کوم لوري وده مومي ، او د سيمې د امنيت مسلې به کوم ځواکونه ټاکي. [...]

سلطان حکيم بېکوف

الما اتا

د «کانتينينټ» مجله، د ۱۹۹۹ز کال د سيپتمبر مياشت، ۴ (۵) ګڼه (۵)

مسعود د روسيې پر پلوی جنګيږي

پرون د طالب ضد شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود د طالبانو هغه وړاندیز رد کړ ، چې له شمالي ټلوالې سره يې د پوخلاينې او د " چېچنيا له ورور ولس " سره يې د مرستې په خاطر کړی وو . په افغانستان کې د شوروي پوځونو د شتون پر مهال د شوروي پوځونو يو له ډېرو ځلانده دوښمنانو څخه نن ورځ په افغانستان کې د روسيې يو ازيني ملاتړ کوونکی دی.

د روغې جوړې په اړه هغه وړاندیز چې د طالبانو غورځنګ احمد شاه مسعود ته کړی ، د دې هڅې لپاره دومره نه دی شوی ، چې له " چېچني ورونو " سره مرسته وکړي ، بلکې په اصل کې يې موخه د افغانستان په دننه کې وضعه ده. خبره دا ده چې مسعود د افغانستان په منځ کې د پنجشېر ستونزمن لارې درە نېولې ده . دغه درە کابل ته نږدې او کولای شي ، چې له سويل نه د شمال په لور د طالبانو د وړاندې تګ مخه ونيسي ؛ همدارنګه کولای شي ، چې د نېشه يي توکيو ، وسلې مخه هم ونيسي او د همګټې هېوادو په لور يې د لېږد مخنيوی وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رارسېدونکي ژمي په شرایطو کې د مسعود د ځواکونو پر وړاندې د پراخو او لویو عملیاتو سرته رسول ناشوني کیږي او په غرونو کې د تېرېدو راتېرېدو لاري هم کمیږي. سربېره پر دې ، پوځلاینې به طالبانو ته دا شونتیا ورکړي وای ، چې چارې داسې سمې کړي ، چې په هېواد کې ټولیزه ملي روغه جوړه راشي. دې کار به له طالبانو سره دا مرسته کړې وای ، چې له لوېدیځ سره خپل سارې اړیکي تاوده کړي او د دوی رژیم په نړیوال کچ په رسمیت وپېژندل شي.

خو احمد شاه مسعود یو ځل بیا طالبانو ته د راپرزولو پښه کېښوده. د طالبانو د مشر ملا محمد عمر وړاندیز ته د مسعود له خوا ورکړ شوی ځواب پرون په لندن کې خپور شوی دی. د پنجشېر د زمري په اند " په افغانستان کې خپلې ستونزې هم ډېرې دي ، اړینه ده چې هغه هواړې شي ، چېچنیا ته وزګار نه یو. " [...]

په دې ډول د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد پخوانی سرسخت دوښمن ، چې په زرګونو شوروي سرتېري یې په پنجشېر کې وژلي ، داسې وینا کړې ، لکه د روسیې د ستراتېجیکي متحد په توګه. مسکو په دې رښتیاینه باندې لا پخوا خبر دی او تل په پټه له مسعود سره پوځي مرستې کوي ، د دې لپاره چې وکولای شي له طالبانو سره مخامختیا او پر وړاندې یې مقاومت وکړي. پخواني شوروي پوځي بولندویان د افغاني جګړې کلونه یادوي او د مسعود په ستاینه نه ستړي کیږي.

واسیلي میخایلوف

د «کومېرسانت» ورځپاڼه، ۱۹۹۹/۱۱/۱۱، ۲۰۸ (۱۸۵۲) ګڼه (۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبانو مات کړي اردو ته تاجکستان کاغوشونه جوړوي

«مورږ دومره ډېره موده مسعود ته ډوډۍ ورکړې چې اوس مو زړه پر سوځي چې یوازې یې پرېږدو»

د طالبانو له خوا د تخار ولایت د منځۍ تالقانو او د شمالي ټلوالې د مهم بولنتون د نیولو خبر پرون د روسیې فدراسیون د بهرنیو چارو وزارت ، د روسیې د دفاع وزیر " یګر سېرګېیف " او په تاجکستان کې د روسیې د کډوالو اداري د سرچینو له خوا پوخ شوی دی . خو اړینه ده وویل شي ، چې دغو ټولو موسسو ډاډ څرګند کړی ، چې دا د شمالي ټلوالې لنډمهاله ناکامي ده. همدا راز په تاجکستان کې د احمد شاه مسعود ماته خوړلي اردو ته وخته کاغوشونه جوړ شوي دي.

طالبانو د تالقانو پر نیولو بسنه نه ده کړې . تعرض په ګاونډي بدخشان ولایت کې ادامه لري . د تالقانو شمال ختیځ لورته ، د کشم ښار ته نږدې سخته جګړه روانه ده. طالبانو ویلي ، چې دوی د فرخار ښار او کاپیسا ولایت یوه برخه نیولې ده . سربېره پر دې ویل کیږي ، چې طالبان مخ پر وړاندې تللي ، د خواجه غار له ښاره ، چې د تاجکستان پولې ته نږدې دی ، تېر شوي دي . په دې وړاندې تګ سره طالبانو هغه لویه لار بنده کړې ، چې پر هغې باندې د شمالي ټلوالې ځواکونه سمبالېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو د طالبانو لپاره د پنجشېر درې ته ، چې د مسعود د ځواکونو لوی تکیه ځای دی ، سیده لار پرانیستل شوې. د طالبانو مشر ملا محمد عمر ویلي ، چې " پر راتلونکي لنډ مهال به موږ شمالي ټلواله په بشپړه توګه ماته کړو ، ورپسې به د نورو چاره هم وکړو. "

له نورو څخه یې موخه د تاجکستان پر پوله د روسیې پوله وال (سرحدي ، پوله ساتی) پوځ دی. په دغه پوځ کې د مسکو ، پنج ، قلعه خوم ، خروګ ، او مرغاب سرحدي پوځي ټولګي او د دوشنبې د هوایي ډګر پوځي ټولګی شامل دی . اوسمهال په مسکو کې په دې اړه فکر کوي او دا موضوع هواروي ، چې د طالبانو له ډاره د مسعود تښتېدلي سرتېري تاجکستان ته راپرېږدي او که نه. په دوشنبه کې یوه جګپوړي روسي افسر داسې څرګنده کړه ، چې : " موږ دومره اوږده موده مسعود ته ډوډۍ ورکړې ، چې اوس مو زړه پر سوځي چې یوازې یې پرېږدو. "

تاجک پوځیانو دا مسله وخته هواره کړې : که چیرې د افغانستان له لوري د طالبانو له خوا د شمالي ټلوالې ځواکونه په تنګ شي او بله هیڅ چاره ونه لري ، نو د مسعود د وسله والو ډلو لپاره په شور آباد او فرخار کې وخته پنډغالي (کمپونه) چمتو شوي دي. لکه څنګه چې د ورځپاڼې خبریال " تویوردي زناک " ته د تاجکستان د دولتي پولې د ساتنې د درستیزوالي په کومېټه کې خبر ورکړ شو ، دا مسله ان لا د ۱۹۹۷ ز کال د مارچ په میاشت کې هغه مهال حل شوې وه ، کله چې مسعود په کولاب کې هممهال د تاجکستان د اپوزیسیون د اتحاد له ډګري بولندویانو او د حکومتي اردو له استازو سره خبرې اترې کولې . د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجکستان ولسمشر امام علي رحمانوف او د تاجکستان اپوزیسیوني اتحاد هغه مهال پخپل منځ کې په جګړه کې ول ، خو دواړو لوریو د مسعود ملاتړ کاوه . هغه مهال د سید شاه شامولوف افسرانو د مسعود ساتنه کوله. خو نن ورځ دی برید جنرال دی ، د سرحدي لوا بولندوی دی او هم ده ته دا دنده ورکړ شوې ، چې د احمد شاه مسعود شاته راتلونکې (عقب نشیني کوونکې) وسله والې ډلې له پولې تر شورآباده بدرګه کړي.

ان لا تېره اوونۍ د شمالي ټلوالې مشر ته دا خبر ورکړ شوی وو ، چې چمتو دي د شمالي ټلوالې پوځونه ومني ، هغه مهال ، کله چې په دوشنبه کې ، تالقانو ته نږدې د جګړې ییزو عملیاتو د بهیر په اړه خبرې کېدې. مسعود هغه مهال تاجکي مشرتابه ته دا ډاډ ورکړ ، چې تر پایه به وجنګیږي. ښکاره خبره ده ، چې ده د طالبانو د یوبل مخالف جنرال رشید دوستم په مرسته باندې هم حساب کاوه . دوستم د منځنۍ اسیا پر هېوادو وګرزېد او ژمنه یې وکړه ، چې که چیرې ده ته پیسې ورکړل شي نو دی به له احمد شاه مسعود سره مرسته وکړي. خو ده ته پیسې ور نه کړل شوې. په منځنۍ اسیا کې دا پېښه د ټولو ښه په یاد ده ، چې دوه کاله مخکې دوستم په ډېرې وارخطایي سره خپل سرتېري په مزارشریف کې پرې ښودل او په اوزبکۍ الوتکه کې تاشکند ته وتښتېد . کله چې د تېښته کوونکي الوتکه په تاشکند کې کېناسته ، نو له ده سره چا خبرې هم نه کولې ، پټه خوله یې په بله الوتکه کې سپور کړ او تورکیې ته یې واستاوه.

یوري چېرنوګایف ، دوشنبه

د "کومېرسانت" ورځپاڼه ، ۲۰۰۰ / ۹ / ۸ ، (۲۰۵۲) ۱۲۷ ګڼه. (۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغاني ناروغۍ د نښو له منځه تگ

روسي پوځيان د کابل پر لور لاره غځوي

مسکو د افغانستان په تړاو له اوږده بې توپيره چلنده وروسته ، يانې د افغانستان په خاوره کې د شوروي پوځونو له لس کلن شتونه وروسته ، بيا داسې اړمونو ته لاس اچوي ، چې د کابل پر سياست د کارنده اغېز شونتيا ورکولای شي . د طالب پلويانو کړنې نه يوازې کرېملين ته ، بلکې د همگټې هېوادو ټولنې د منځنۍ اسيا ملگرو هېوادو ته يې هم گوانښ ورښيي . د دغې ستونزې د هواري په وړاندې يوازې سوچه ديپلوماتيک چلندونه کم اغېزه ول : په داسې حال کې چې نن طالبان نړۍ ټول افغانستان تر خپلې څارنې لاندې لري ، له طالب واکمنۍ سره اړېکې ډېر پرېښودل شوي او بې پامه ځنډول شوي دي . لکه څنگه چې خرگنديږي ، داسې پرېکړه شوې ، چې د اړېکو له مخکينۍ مخبلگې سره سم ، په دوه اړخيزو اړېکو کې پر روسي پوځيانو حساب وشي .

پرون په هغه هيجان راپاروونکې ليدنه کتنه کې ، چې د روسيې د دفاع وزير " ايگر سېرگېېف " او د طالب ضد ټلوالې له مشرانو څخه له يوه مشر احمد شاه مسعود سره وشوه ، د افغانستان په شمال کې د وضعې ، د طالبانو له غورځنگ څخه د راپيداشوي ، راپيداکېدونکي گوانښ او د دغه گوانښ پرضد د کارندتياوو په اړه خبرې وشوې . دغې ليدنې کتنې نارسمي ځانگړنه درلوده او د خبرو اترو منځپانگه يې هم ډېره پټه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا پوره څرګنده ده ، چې په ليدنه کتنه کې د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د پوځي ملاتړ په اړه خبرې کېدې. د مسعود وسله والې ډلې اوسمهال په هېواد کې يوازينۍ کارنده اپوزيسيوني ډله ده. په دې وروستيو کې دا ښه په ډاګه شوې ، چې دغه وسله واله ډله کمزورې شوې او مادي - مالي مرستې ته اړتيا لري . اړينه ده په پوره ډاډ سره وويل شي ، چې د مخکښ افغان اپوزيسيوني مشر او د روسيې د لومړۍ درجې جګپوړي پوځي چارواکي ترمنځ پر دې مسلو مفصلې خبرې وشوې او تر ژورې څېړنې لاندې ونيول شوې. نور نو راتلونکې پرېکړې د کرېملين پر غاړه دي.

په ليدنه کتنه کې احمد شاه مسعود ته د مرستې لېږدولو لاره هم وټاکل شوه . مالومېږي ، چې دا لاره به د ايران له خاورې تېره شي. مارشال " سېرګېيف " د ايران د بهرنيو چارو له وزير سره هم پټه ليدنه کتنه درلوده.

د دې پر پرتله چې د طالبانو تېرې کوونکو هڅو ته د همګټو هېوادو پر پوله ځواب ورکړ شي ، د روسيې لپاره دا کار ګټور دی ، چې کړکېچ او ترېنګلتيا د افغانستان په دننه کې وساتل شي. په دې ډول د طالبانو جګړه ييزه کارندتيا په هېواد کې دننه سره غوټه کېږي . لکه څنګه چې د روسيې د دفاع وزير د [تاجکستان په پلازمېنه. ژ] دوشنبه کې څرګنده کړه: " له نړيوالو ترهګرو سره له يوازيني اسلامي مرکزه ، چې په کندهار کې دی ، مالي مرسته کېږي. " د ده پر ګروهه ، اسلامي افراط غوښتونکي هڅه کوي ، چې د منځنۍ اسيا نقشه بدله کړي . د دوی مشران ، په تېره بيا اسامه بن لادن د نړۍ ټول مسلمانان دې ته رابولي ، چې د ده تر رېيې لاندې سره راټول شي . يوازې په روان کال کې ، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځنۍ اسیا کې د نړیوالو ترهګرو د پټو کارندتیاوو لپاره ، د اسلامي منځۍ له خوا له ۲۰۰ څخه تر ۷۰۰ میلونو ډالرو پورې پیسې ښکلې شوې دي. مارشال " سېرګېیف " همدا راز په چېچنیا کې د دغو ترهګرو د کارندتیاوو او ښکلتون پالو د عملیاتو د فاکټونو یادونه وکړه. [...]

وادیم سولویوف

د «نېزاویسیمایا ګزېته» ورځپاڼه، د ۲۰۰۰ / ۱۰ / ۲۷ نېټې ګڼه (۸)

د مارشال پلان

یګر سېرګېیف د لوی مجاهد ملاتړ کوي

افغان طالبي غورځنګ داسې اعلامیه خپره کړې ، چې د " پر روسیه باندې به وقایوي ګوزار وکړي " مانا لري. د کابل رسمي استازي عبدالحی مطمن پرون له روسیې څخه غوښتنه وکړه ، چې " د افغانستان په کورنیو چارو کې له لاسوهنې لاس په سر شي. " " ملا مطمن وویل ، چې په برعکس حالت کې به یې پایلې د روسیې لپاره ډېرې جدي وي. مورږ کولای شو د روسیې لپاره ډېرې ستونزې راپیدا کړو او ډېر زیان وروړوو. "

د طالبانو له لوري دومره کوتلی غبرګون د هغې لیدنې کتنې په تړاو شوی ، چې په دوشنبه کې د روسیې د دفاع وزیر " یګر سېرګېیف " او د افغانستان د طالبانو ضد شمالي ټلوالې پوځي مشر احمد شاه مسعود ترمنځ شوې ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارشال «سېرگېيف» لومړنی جګپوړی روسی پوځي دی ، چې پخپله له مسعود سره يې ليدنې کتنې ته زړه کړی دی. [...]

دغه ليدنه کتنه وړمه ورځ په دوشنبه کې د همګتې هېوادو د دفاع وزيرانو د شورا غونډې تر پيل مخکې ترسره شوه . د همګتې هېوادو د دفاع وزيرانو د شورا د غونډې يوه بنسټيزه سکالو ، د تاجکستان پولو ته د افغان طالبانو د رانږدې کېدو په تړاو د متحدينو د پوځي ځواکونو همغږي کول وو . پوځيان په پراخه پيمانه خبرې کوي او وايي ، چې " د همګتې هېوادو سويلي پولې دې کلکې شي . " خو د همګتو هېوادو دوه غړي هېوادونه اوزبکستان او تورکمنستان ، چې د افغانستان له لوري يې پولې دا ډېر وخت کيږي چې د طالبانو له خوا تر ځارنې لاندې دي ، دا ښه ګڼي ، چې سويلي پولې د خپلو ځواکونو په واسطه کلکې کړي. عشق اباد او تاشکند (يو يې مخکې بل يې په دې وروستيو کې) دې پايلې ته رسېدلي ، چې له سويلي لوري د خپل ځان امنيت سمبالول يوازې له يوې لارې کېدای شي ، چې هغه د هر ډول افغان پوځي ډلو له اختلافونو څخه لاس اخيستل دي.

په دوشنبه کې د مارشال " سېرگېيف " او مسعود ليدنه کتنه هماغومره هيجان راپاروونکې پېښه ده ، لکه څومره چې قانونمنده ده . افغان ډګري بولندوی په داسې حال کې چې اوس هم په سرسري ډول د برهان الدين رباني په حکومت کې د دفاع وزير ګڼل کيږي ، په افغانستان کې رښتونی واک څه د پاسه څلور کاله پخوا له لاسه ورکړی دی. دی د روسيې د دفاع له وزير سره د خپل هېواد له پولو بهر ، په تاجکستان کې ليدنه کتنه کوي . د تاجکستان جمهوريت هممهال له

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوې خوا د روسیې لپاره یو پوځي تکیه ځای دی او له بلې خوا په افغانستان کې د شمالي ټلوالې ، چې مسعود او رباني یې مشري کوي ، لپاره د جبهې شاته تکیه کوونکې اډه ده. شمالي ټلواله په داسې حال کې چې د طالبانو د واکمنۍ د پراختیا پر وړاندې جنګیږي ، د همدغه تاجکستان له لارې پوځي ، مادي - تخنیکي مرستې په لومړي ګام کې له ایران او روسیې څخه ترلاسه کوي.

د ایران - تاجکستان - روسیې دغه مثلث پرون په څرګند ډول په دوشنبه کې جوړ شو : روسي مارشال له مسعود سره له خبرو وروسته ، د ایران د بهرنیو چارو له وزیر کمال خرازي سره هم وکتل. دی په تاجک پلازمینه کې د همګټو هېوادو د دفاع وزیرانو د غونډې پر ورځ په تصادفي ډول نه وو راپیدا شوی. د " وړېمیه نووستی " ورځپاڼې د مالوماتو پر بنسټ ، تهران مخکې له مخکې له مسکو څخه د دغې لیدنې کتنې هیله کړې وه.

له " یګر سپرګېپف " سره د خبرو پر مهال ښاغلي خرازي څرګنده کړه ، چې " مسکو او تهران پخپل منځ کې ډېر ښه اړیکي لري. " او د تاجکستان د کورنیو ستونزو په هواري کې د دوی ګډه تجربه " چې دوی پکې پربکنده رول لوبولی " ، کېدای شي د افغاني ستونزې د هواري لپاره هم وکارول شي. د ښاغلي خرازي په وینا ، تهران په افغانستان کې د ایتلافي حکومت جوړېدو لپاره د دې پلوی دی ، چې د طالبانو او شمالي ټلوالې تر منځ خبرې اترې وشي.

د روسیې د دفاع وزیر له ایراني وزیر او افغان مجاهد سره د خپلو خبرو د سکالو په اړه هیڅ ویل ونه کړل. دی دې ته اړوت ، چې د روسیې د پوځي الوتکې د رالوېدو له کبله په ببړه ګورجیستان ته الوتنه وکړي. په دوشنبه کې هغو افغان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیپلوماتانو ، چې د ربانې د تش په نامه حکومت استازي کوي ، یوازې دومره وویل ، چې د «سبرګبیف» او مسعود په لیدنه کتنه کې په افغانستان کې د «سولې پروسې» په اړه خبرې وشوې. پر ځای ده وویل شي چې درې ورځې مخکې مسعودیانو د سولې د پروسې بیا پیلول رد کړل او دغه وړاندیز یې ربنتونی ونه باله. یوه اوونۍ مخکې په مسکو کې افغان سفیر چې د شمالي ټلوالې استازي کوي، د روسیې د باندینیو چارو وزارت ته ډاډ ورکړ چې «نیت لري د طالبانو د تېرې کوونکیو هڅو پر وړاندې کلک ودریږي.» مسکو په ځواب کې ورته څرګنده کړه چې «په راتلونکې کې به هم د قانوني او د ملګرو ملتو له خوا د منل شوي حکومت سیاسي، بشري او نور ملاتړ ته دوام ورکړي.»

د طالبانو له لوري سخت روسي ضد دیمارش ښکاره خبره ده له دې لامله څرګند شوی، چې د روسي مارشال د دوشنبې په سلا مشورو کې دوی په سیده ډول دا لیدلې چې مسکو چمتو دی د دوی د مخالفینو هماغه «نور» (که هر څه په خپل نامه سره یاد کړو پوځي) ملاتړ وکړي. په واقعیت کې که وویل شي، جنرالان د څه په اړه خبرې کوي، ښکاره خبره ده چې د پوځي ملاتړ په اړه. د سوله ییزو هلو ځلو په اړه مامولن سیاستوال او دیپلوماتان خبرې اترې پر مخ بیایي. [...]

ارکادي دوبنوف

د ۲۰۰۰ ز کال د اکتوبر ۲۷ ، د «وربمیه نووستی» ورځپاڼې ۱۵۲ ګڼه. (۹)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه مسعود متحدين راټولوي

مسعود تر تهرانه ورسېد

د افغانستان د شمالي ټلوالې پوځي مشر مسعود پرون ټوله ورځ په تهران کې تېره کړه. هلته د ايران پوځ او ځانګړيو خدماتو جګپوړيو استازيو له ده سره ليدنې کتنې وکړې. د "ورېمیه نووستی" ورځپاڼې د هغو مالوماتو پر بنسټ، چې د ايراني خبري سرچينو څخه يې تر لاسه کړي، د افغاني شمالي ټلوالې مشر، د نوامبر د لومړۍ نېټې پر مابنام تهران ته رسېدلی دی.

مسعود تر اوسه هيڅ مهال تهران ته نه وو تللی، خو ايران ته دا د ده دويم سفر دی، البته وروسته له هغه، کله چې نړۍ دوې میاشتې مخکې د شمالي ټلوالې پوځونه اړوتل، چې تاجک پولې ته نړۍ د تالقانو ستراتېژيکي ښار طالبانو ته تسليم کړي. د اکټوبر په پيل کې په مشهد کې ايرانيان په دې وتوانېدل، چې مسعود د هغو افغان ډګري بولندويانو په غونډه کې په ګډون کولو راضي کړي، چې د طالبانو پر ضد يې جګړې کړې، او د هغوی له خوا له هېواده شړل شوي دي. دوی ټولو جنرال دوستم، عبدالمالک، د افغان شعيه مشرانو نن ورځ په مشهد کې پناه موندلې او هڅه کوي له مسعود سره په ګډه، د طالبانو پر ضد وسله واله مخامختيا منظمه او همغږې کړي.

دا څرګنده ده، چې پرون د افغان شمالي ټلوالې له يوه مشر سره خبرې اترې په يوه داسې مجرا کې روانې وې، چې ايران پکې دا هڅې وښودې، له شمالي ټلوالې سره پوځي مرسته لا ډېره کړي. دا خبره هم ځانته پام وراړوي، چې تهران

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د مسعود سفر له هغې لیدنې کتنې څو ورځې وروسته کیږي ، چې په دوشنبه کې یې د روسیې له دفاع وزیر مارشال " سېرګېیف " سره کړې وه . د دوشنبې په هغه لیدنه کتنه کې افغان مجاهد مسعود له مسکوه هیله کړې وه ، چې د طالب ضد جبهې پوځي ملاتړ پیاوړی کړي. دا هم مستثنا نه ده ، چې ایران ته د روسیې د امنیت شورا د ریس " سېرګی ایوانوف " د څه موده مخکینې سفر په ترڅ کې هم د مسکو او تهران تر منځ په افغاني لوري کې د ګډو کړنو او همغږۍ هوکړه شوې.

د نوامبر په دویمه نیمایي کې به د مسکو او تهران طالب‌ضد اتحاد سره ډیلی هم یو ځای شي. هلته به د روسیې - هند کاري ډلې لومړنۍ غونډه جوړه شي ، چې موضوع به یې له ترهګرۍ او مذهبي افراط غوښتنې سره هاند و هڅه او د طالبي ګوابښ خنثا کول وي. [...]

ارکادی دوبنوف

۲۰۰۰ / ۱۱ / ۳ ، د «ورېمیه نووستی» ورځپاڼې ۱۲۱ ګڼه. (۱۰)

روسیه ، چین ، طالبان

[...] د ۲۰۰۰ ز کال په می میاشت کې [د روسیې د ولسمشر مرستندی. ژ] " س. یسترژېمبسکي " څرګنده کړې ، چې روسیه دا شونتیاوې نه ردوي او احتمال لري ، چې د طالبانو غورځنګ پر وسله والو ډلو باندې هوایي ګوزارونه وکړي. په مني کې په پاکستاني رسنیو کې داسې خبرونه خپاره شوي ، چې د احمد شاه مسعود په وسله والو ډلو کې روسي سلاکاران شتون لري ، چې د جګړې ییزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملیاتو په سرته رسولو کې پخپله له ده ، او له ډګري بولندویانو باباجان او الماس سره مرسته کوي. مسعود د اکتوبر پر ۲۵ – ۲۶ په دوشنبه کې د روسیې فدراسیون له دفاع وزیر "ي. سېرګېېف" سره کتلي دي. [...]

واسیلېف. پ، د اقتصادي پوهنو ډاکتر، د نړیوالو چارو چارپوه. «د لرې ختیځ مسایل» خپرونه، د ۲۰۰۱ ز کال ۳ ګڼه. (۱۱)

د «دویم افغانستان» شبح

د منځنۍ اسیا له هېوادو سره پوځي ملګرتیا حتمي ده ، خو د روسیې لپاره خطر لري

نن مانبام «ولادیمیر پوتین» د روسیې د ولسمشر په توګه خپل لومړنی سفر تاشکند ته پیلوي. له تاشکنده وروسته بیا نیت لري ، چې عشق اباد ته هم الوتنه وکړي. په دغه سیمه کې د مسکو د کارندتیا په اړه ان لا د ۱۹۹۹ ز کال د ډیسمبر له ۳۱ نېټې نه مخکې خبرې کېدې. د ۱۹۹۹ ز کال د ډیسمبر ۳۱ نېټه د روسیې لپاره د نوي پېړ د پیل ورځ ده . څرګنده شوه ، چې د روسیې نوې کېدونکې مشري نیت لري ، له خپلو نژدې ګاونډیو سره د اړېکو پر ښه کولو بوخته شي ، چې له هغه شمېر نه په ختیځ کې د منځنۍ اسیا سیمه هم ده . د روسیې فدراسیون د ولسمشر د سرپرست په توګه د ولادیمیر پوتین له ګومارل کېدو یوه ورځ مخکې پوتین په یو رسمي سفر اوزبکستان ته وخوځېد . هلته د دغه جمهوریت له لوړ مشرتابه سره د لیدنو کتنو پر مهال د دوه اړخیزې او سیمه ییزې اوږدمهالې ملګرتیا لومړیتوبونه په ګوته شول. په دې اړه چې هم د مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هم د تاشکند لپاره په ننبه شوي ګامونه تشې اعلامیې نه وې ، هغه فاکټ شاهدي ورکوي ، چې ولادیمیر پوتین پر نوې دنده باندې له پیل کولو لس ورځې وروسته یو ځل بیا اوزبکستان ته ولاړ.

دا ښکاره خبره ده ، چې هم تورکمني او هم اوزبکي مشران له پوتین څخه ، د هغې پوځي مرستې او ملاتړ انتظار لري ، چې د روسیې له لوري یې ورته ژمنه شوې ده. د منځنۍ اسیا د دغو جمهوریتونو لږ سمبال وسله وال ځواکونه ، د رسمي تاشکند او عشق اباد کمزورې سیاسي تګلارې دوی ته دا کابو (چانس) نه ورکوي ، چې سیمه ییز امنیت په خپلو ځواکونو وساتي. د دې پر څنګ اوزبکي او روسي ځانګړي خدمتونه داسې وړاندوینه کوي ، چې کېدای شي د جولای - اګسټ په میاشتو کې پر دغه سیمه داسې ترهګریزې ډلې تېرې وکړي ، چې د افغانستان او پاکستان په پوځي اډو کې روزل شوې دي. د مسکو د پوځي سرچینو د مالوماتو له مخې ، د احمد شاه مسعود له پوځونو سره د فزیکي مرستې او ملاتړ د موضوع په اړه نن ورځ د روسیې مشري له تاشکند او دوشنبې سره نارسمي خبرې اترې پر مخ بیایي. یوه میاشت مخکې هم د اوزبکستان په سرحدي ښار ترمز کې احمد شاه مسعود او عبدالرشید دوستم د روسیې فدراسیون ، اوزبکستان او تاجکستان له استازیو سره وکتل.

نتالیه پولینه، یکاترینه تېسېمنیکووا

د ۲۰۰۱ ز کال د جون ۲۱ ، د «نېزاویسیمایا ګزېته» ورځپاڼه، (۳۰) ۱۰ ګڼه. (۱۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان، ایران او عراق: کورنی حالت، بهرنی سیاست، د بشر حقوق

دا لاسوند په مسکو کې د ملګرو ملتو سازمان د کډوالو د عالي کمیسارۍ له دوتر څخه ترلاسه شوی دی.

هېواد : افغانستان

د لاسوند نوم : افغانستان ، ایران او عراق : کورنی حالت ، بهرنی سیاست ، د بشر حقوق

د لاسوند اوډونکی : کیرپېنکه . پ . ف . ، د " شنونکې کتنه " د خپرونې ۳ ګڼه ، کییف ، د ملګرو ملتو سازمان د کډوالو عالي کمیساري

د چاپ نېټه : د ۲۰۰۱ ز کال د جون میاشت

اروپا ته د احمد شاه مسعود سفر

اروپا ته د افغاني نېشه يي توکيو د لېږدېدو زياتوالي او د اسلامي ترهګرو ، چې سازمانوونکي يې د طالبانو رژيم او اسامه بن لادن دی ، له لوري د ګواښ زياتوالي ، په اروپا کې د طالبانو له مخالفينو سره لېوالتيا زياته کړه . د دغې لېوالتيا د زياتوالي ښکارندوی يوه هغه پېښه وه ، چې د اپرېل په لومړيو کې رامنځته شوه . دا پېښه اروپا ته د شمالي ټلوالي د مشر احمد شاه مسعود سفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو ، چې د اپرېل په لومړيو کې يې فرانسې ته وکړ. مسعود د اروپايي پارلمان د ريسې "نيکول فونتېن" او پرانسي (فرانسي) چارواکيو په بلنه هلته تللی وو.

د دوو اونيو په بهير کې ده له پرانسي سياستوالو سره ليدنې کتنې وکړې. مسعود په ستراسبورګ کې په اروپايي پارلمان کې وينا وکړه ، هلته يې له ببلابېلو اروپايي سياستوالو سره وکتل. لکه څنګه چې رسنيو خبر ورکړی ، ده هاوړ سالانه ، چې د اروپايي ټولنې د بهرنې سياست او نړيوالو اړيکو پازوال دی ، د ملګري په توګه وليد او ومانه. مسعود په اروپا کې د شتون پر مهال له دې سر ټکاوه ، چې پاکستان له طالبانو سره پوځي مرستې کوي. مسعود او د ده تر لاس لاندې شمالي ټلواله سياسي او مالي ملاتړ ته اړتيا لري. هغه څه چې د وسلې په اړه بايد وويل شي ، هغه دا چې روسيه ، ايران ، تاجکستان ، هند ده ته وسله ورکوي او يا هم کولای شي ، چې په پوره اندازه وسله ورکړي. (۱۳)

له مسعود سره مرکه

احمد شاه مسعود: تر جګړې وروسته غواړم خپل هېواد په پښو ودروم.

دا د مسعود د ژوند وروستۍ مرکه وه، چې د روسۍ ورځپاڼې «کامسامولسکایا پراودا» له خبريال «ولاديمير وبلېنګورين» سره يې کړې وه.

له مسعود سره مور د ده په تاتوبي يانې پنجشېر په دره کې وليدل. [...] پر دره سربېره ، ده د افغانستان شمال ختيځې سيمې ، نږدې د افغانستان د خاورې لس سلنه تر لاس لاندې درلوده. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په افغانستان کې د جګړې د پای ته رسولو لپاره باید څه وشي ؟

ځواب : زه غواړم په کلکه ووایم ، لکه څنګه چې د افغانستان په جګړه کې پاکستان برخه لري ، نو دا کورنۍ جګړه نه ده . که چیرې نړیواله ټولنه پر پاکستان فشار راوړي ، په افغانستان کې مقاومت پیاوړی شي او له مورې سره پوځي مرسته وشي ، نو کېدای شي ، چې جګړه پای ته ورسیږي.

پوښتنه: ایا تاسو له لوېدیځو کارپوهانو او چارپوهانو سره په دې کې باندې (موافق) یاست ، چې وایي شمالي ټلواله نه شي کولای ، چې ټول افغانستان ازاد کړي ؟ بله دا چې ستاسو اغېز یوازې په هغه سیمه کې محدود دی ، چې ملي لرې کي ، تاجکان او اوزبکان پکې ژوند کوي ؟

ځواب: نه ، باندې (موافق) نه یم. مورې اصلي واک وځواک یو ، د مقاومت جبهه نه یو ، او دفاع کوونکی لوری هم نه یو . د طالبانو پر ضد د هېواد په ټولو ولایتونو کې مبارزه روانه ده ، په پروان ، کندهار ، د افغانستان په ختیځ کې. هیله من یم ، چې په ګډو هلو ځلو سره به مورې وکولای شو ، هېواد ازاد کړو ، یا هم طالبان د خبرو اترو مېز ته په کېناستو اړباسو .

پوښتنه : د طالبانو ملاتړ پاکستان او سعودي عربستان کوي ، ستاسو ملاتړ څوک کوي ؟

ځواب: مورې د افغانستان د اسلامي جمهوریت قانوني حکومت یو . زمورې استازی په ملګرو ملتو سازمان کې دی. مورې ډېرو هېوادو په رسمیت پېژندلي یو ، زمورې سیاسي ملاتړ کوي ، له مورې سره دیپلوماتیک اړیکي لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د تاريخي پژيو (مجسمو) له منځه وړل، د ټلويزيون او انټرنېټ بند اعلانول، عيسويان شړل، د طالبانو دا کړنې د اسلام له ليده سم کار دی؟

ځواب: مورږ تل د دې ډول وحشت پرضد وو، هغه وحشت چې له ربښتوني اسلام سره هيڅ کوم تړاو نه لري.

پوښتنه: تاسو ټول ژوند په جګړه کې تېر کړ. که چيرې بيا هم سوله راشي نو تاسو به څه بوختيا ولرئ؟

ځواب: زه به ډېر نېکمرغه واوسم که چيرې د خپل هېواد په بيا ودانولو کې برخه واخلم.

پوښتنه: ايا شونې ده چې يو تاجکي ژبی دولت جوړ شي او په هغه کې د شمالي افغانستان، تاجکستان، بخارا او سمرکند سيمې شاملې شي؟

ځواب: پاکستان، بن لادن، او طالبان دا ډول پلانونه لري. هغوی غواړي چې لومړی واک وځواک ته ورسيږي، ورپسې ګاونډي هېوادو ته د خپل اغېز سيمه پراخه کړي. هغوی په دې اړه تل په ښکاره څرګندونې کوي.

پوښتنه: ستاسو له اردو سره له کومو سرچينو نه مالي مرستې کيږي؟

ځواب: مورږ قانوني حکومت يو او ربښته لرو چې خپلې پيسې چاپ کړو. مورږ ګټورې طبيعي سرچينې لرو چې مورږ يې پلورو، همدا راز مورږ مالياې هم راټولوو.

پوښتنه: طالبان په خپل منځ کې ترکومه بريده سره يو موټی دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا یو ببلابېل ولس لرونکی غورځنګ دی. په دوی کې کورنۍ طالبان شته، د بن لادن پلویان پکې شته، د پاکستان د منظم پوځ طالبان پکې شته. د طالبانو د بولندویانو په سلو کې څلوېښت سلنه ځوکې بهرنیانو نیولې دي.

پخوا طالبان ډېر ول، مورال یې پیاوړی وو. د دوی وسله زمونږ له هغې نه ښه وه، او دوی ته له بهر څخه ډېره مرسته راتله. خو د جګړې په بهیر کې ډېر څه بدل شول. اوسمهال طالبان اردو ته د نویو کسانو د راجلبولو په برخه کې ستونزې لري. که څه هم وسله یې ښه ده، خو په ټوله کې یې جګړه ییز قابلیت کمزوری کیږي. [...]

ولادیمیر وېلېنګورین، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۱، (۱۴)

له کندهاره تېښته

کله چې د ۱۹۹۵ زېږدي کال د جولای پر ۱۴ «ایل-۷۶» ډوله الوتکه، چې د کازان د هوایي شرکت «ایروستان» یوه الوتکه وه، له شارجې څخه خپله لومړۍ الوتنه کوله، نو هیڅ داسې کومه ناوړه پېښه نه وړاندویل کېده. دغه الوتکه «ترانس اویا» شرکت په باړه (اجاره) نیولې وه او د دغه شرکت یوه ترانزیټي اډه هم د عربي اماراتو په خاوره کې وه. روسي پیلوټانو هلته د کالیو اندې، سونتوکي وړل، یو ځل خو یې ان پیسې هم یووړې، ټولې ۳۴ ټنه وې.

یوه ورځ د کمپنۍ منېجر د الوتکې پرسونل ځانته وروغوښت او ورته ویې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګورئ هلکانو ، ستاسو لپاره یو ښه کار شته. دا کار له البانیا څخه باګرام ته د بار رسول دي. اتن ته به الوتنه وکړئ ، هلته به الوتکې ته تېل واچوئ ، بیا به تیرانا [د البانیا پلازمېنه. ژ] ته په بار پسې ولاړ شئ...

پېټي ، د ماشینګنو کارتوس دي.

د دې وړاندیز په وړاندې هغه مهال کوم رد ځواب ونه ښودل شو . د الوتکې کپتان " ولادیمیر شاراپوف " داسې وویل ، چې ده پخوا هم داسې بارونه وړي دي ، او د هوا له لارې یې پوځي تخنیک او مهمات لېږدولي دي. بیا د کارتوسو د رسولو په برخه کې خو د البانیا او افغانستان تر منځ موافقې هم شتون درلود .

روسي پیلوټانو دوه الوتنې پرته له کومې پېښې ترسره کړې . پاتې یوه ، وروستۍ الوتنه وه ، چې هغه هم ترسره شي. د درېیمې الوتنې پر مهال چې کله د کندهار له پاسه الوتلو ، نو له ځمکې نه راباندې داسې امر وشو : " پلانکۍ ډول الوتکه ښکته کړئ ، الوتکه کښنوئ ، دا امر دی ! " خبرې یې په روسي ژبه کولې. د الوتکې د کښنولو د لامل په اړه یې وویل چې : " غواړي الوتکه وګوري او تلاشي یې کړي ".

زمونږ په " ایل - ۷۶ " ډوله الوتکې پسې د طالبانو جګړه ییزه الوتکه راوالوته ، چې جدي نیتونه یې ښودل. د الوتکې انجنیر " بوتوزوف " وړاندیز وکړ ، چې وخت تېر کړو ، ځان ناګاره واچوو ، خو په خواشینۍ سره ، چې چالاکي په درد ونه خوړه. د الوتکې له انګار څخه بله جګړه ییزه الوتکه راووته او الوتنې ته چمتو شوه. دا مهال یې له ځمکې څخه داسې خبرداری راکړ: که الوتکه ښکته نه کړو ، نو الوتکه به مو وولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الوتکې پرسونل د " لوی سیاست " نازکۍ ته ځیر نه وو . پېټی پېټی دی . پیلوټان له دې خبر نه ول ، چې دغه پېټی [د ماشینګنو کارتوس.ژ] احمد شاه مسعود ته ورکول کیږي. هغه مهال د باګرام پوځي هوایي اډه د همدغه مسعود تر لاس لاندې وه. خو داسې ښکاري ، چې باګرام ته د دغه پېټي د رسولو خبر افشا شوی وو. باګرام ته د دوو الوتکو د الوتنو خبر د طالبانو بهرنۍ ځارګري او کشف ته رسېدلی وو ، هغه وو چې درېیمې الوتنې ته یې ځانونه چمتو کړل ، چې ویې نیسي.

د پلټنې پر مهال له صندوقونو څخه په یوه صندوق کې د لوی قطر داسې لوی کارتوس ومونډل شول ، چې لېږدونه یې منع وه. د لویو کارتوسو دغه صندوق په پای کې الوتکې ته ورپورته شوی وو . احتمال لري ، چې دا کار په تیرانا کې اسلامپالو ځارګرو په لوی لاس کړی وي.

هغه وو چې روسي پیلوټان د دیني زدکړیالو [طالبانو . ژ] په لاس کې یرغمل شول.

د ولادیمیر شاراپووف له یادښتونو څخه:

«د سیپټمبر ۲ . د راتلونکو اوونیو او میاشتو لپاره سبک له کومه شي ؟ که چیرې دغه حالت دوام وکړي ، فکر نه کوم چې څو اوونۍ وروسته دې له خپل ځایه د ځان ښورولو سبک ولرو. یوازې اوه کربټه اوبه پاتې شوې. "

" سونتوکي " یانې خوراک مو څه شی دی ، ورېجې دي ، چې له کوشنیو کانړو او د مړو له فاضله موادو سره به یې پخې کړې وې. ورغستلي به یې نه پاکول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطلب راټول کړې به يې ول او هماغسې چې په کوم حالت ول ، هماغسې به يې پخول او يرغملو ته به يې ورکول. کله چې بله چاره پاتې نه شوه ، نو پيلوټانو وکړای شول ، چې پټاټې ترې تر لاسه کړي. زمونږ وچ او سپور خوراک خټکيو او هندوانو څه نا څه ښکلی کړی وو.

هغه کوشنی انګړ ، چې يرغمل به پکې ګرزېدل ، پر ماشينګنو وسله والو کسانو له خوا تر څارنې او ساتنې لاندې وو . له دېوال نه ها خواته تل ځينې ږيره ور کسان راټولېدل ، هغوی خپلې ولولې په ډېر توپاني ډول څرګندولې ، او غوښتل به يې چې د روسي کافرانو کار ورختم کړي. کله کله به بنديخانې ته ځايي خلک هم ورتلل ، د بهرنيانو ليدل او سيل کول د دوی لپاره داسې وو لکه سيلانيان چې د ژويو کومې پنجرې ته ورولې.

لکه څنګه چې هلته دود ده ، د يرغملو هوس به يې په دې راپاراوه ، چې که چيرې مسلمانان شي او د اسلام دين ومني ، نو له مړينې به وژغورل شي. ملا به وخت ناوخته راته ، هڅه به يې کوله ، چې روسان پر خپله ګروهه (عقيده) وروړوي.

د ولاديمير شاراپوف له يادښتونو څخه:

«د سيپټمبر ۱۵ . دري مياشتې وشوې ، چې مونږ له کوره راوتلي يو او څلوېښت ورځې وشوې ، چې مونږ دلته [په کندهار کې. ژ] يو. نن ګهيځ يو زوړ مبلغ راغی ، غوښتل يې چې مونږ ته قران رازده کړي او مونږ مسلمانان کړي. په بدل کې يې ژمنه وکړه ، چې زمونږ د خوشي کولو لپاره به شفاعت وکړي. ما خپل ليد ورته څرګند کړ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سیپټمبر ۱۷. نن د چهارشنبې ورځ ده. ګهیځ مو له ژبارونکي څخه هیله وکړه، چې د سړې میاشتې خلک راوغواړي. زما تل سر خوږیږي. ګولۍ (تابلیټونه) یوازې دوه درې ساعته اغیز لري بس خلاص. ټوله ورځ خو سړی ګولۍ نه شي خوړلای. صبر کوم، او ځان داسې نه ښیم، چې سر مې خوږیږي. دا ښایي چې د اعصابو او ګرمۍ اغیز وي. مور ټولو هېر کړي یو، هم د بهرنیو چارو وزارت او هم روسیې. ولسمشر خو پر مور ناړې (لاړې) تو کړې دي. دی یوازې په چېچنیا کې زمور د الوتکې له پرسونل نه ډېر خلک له لاسه ورکوي. ټول له سر زیان سره روږدي شوي دي..."

ولسمشر "باریس یلتسین" او د بهرنیو چارو وزیر "اندری کوزیرېف" هغومره څه کړي، څومره چې یې په وس کې ول. د ملګرو ملتو سازمان دوه ځلي غونډتنه وکړه، چې الوتکه او د هغې پرسونل خوشي کړي، خو طالبان د دغو کاغذي پرېکړه لیکونو کومه پروا هم نه لري. دوی د دغې ستونزې د هواري لپاره خپل ځېل وړاندې کړی وو، هغه دا چې، د یرغملو د خوشي کولو په بدل کې روسیه باید د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د دفاع پخواني وزیران او د خاد پخواني جګپوړي کارمندان طالبانو ته وسپاري.

مسکو نه شو کولای، چې دا ډول ادلون بدلون ورسره وکړي. د یرغملو د خوشي کولو په برخه کې روسي جګپوړو چارواکیو نه غونډتل چې ټینګار وکړي، او نه یې د دې کار لپاره داسې کوم کلک هوډ درلود، ځکه چې د "باریس یلتسین" د واکمنۍ پر مهال سیاسي مشرتابه خپله اتوریته له لاسه ورکړې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې یوه پېښه هم وشوه. یوه ورځ پر نېمه شپه ، پر ماشینګنو هغه وسله وال ساتندویان ، چې پیلوټان یې ساتل ، پیلوټان له خوبه راوښې کړل او پر نامالوم لوري یې بوتلل. دوی داسې فکر کاوه ، چې بس چندماري ته یې بوتلل...

موټران له ښاره ووتل او د اوبدلو یوې زړې فابرېکې ته نږدې ودرېدل. مالومه شوه ، چې دوی غوښتل پیلوټان په بل ځای کې پټ کړي. کله چې دوی راډیو ولګوله ، نو داسې خبر یې واورېد : " د افغانستان حکومتي پوځونه پر کندهار باندې د دې لپاره یرغل کوي ، چې روسي پیلوټان او الوتکه له بنده خلاص کړي . " دا په اصل کې یو پروپاګند وو ، چې د نړیوال ټولنیز نظر لپاره محاسبه شوی وو. خو بیا هم د یرغملو لپاره دا خبر په زړه پورې او خوښې ښونکی وو.

طالبانو د شمالي ټلوالې یرغل پر شاه وتمباوه او یرغمل یې ببرته خپلو کوټو ته راوستل.

د ولادیمیر شاراپوف له یادښتونو څخه:

«د ټولو روحیه مړاوې شوه. ایا دومره لوی دولت ، لکه مورږ چې یې لرو ، دومره هم نه شي کولای ، چې خبرې اترې ورسره پیل کړي ؟ د دوی لپاره هلته په کرېملین کې اوس تر ټولو ارزښتناکه مسله ټاکنې دي. روسي سیاستوالو لکه د وړیو سپیو د ګلې په څېر ، د ټاکنو پر مقدماتي جګړه ګې باندې پیل وکړ. " د روسیې غږ " نن ګهیځ خبر خپور کړ ، چې د بهرنیو چارو وزیر " کوزېرېف " سعودي عربستان ، پاکستان او د اسلامي هېوادو سازمان ته پاملرنه کړې ، چې د روسې الوتکې او پیلوټانو په خوشي کولو کې مرسته وکړي...."

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره خبره ده ، چې د پیلوټانو پر برخلیک ټولو لاړې نه تو کولې. د روسیې د بهرنیو چارو وزارت او پاکستان سفارت استازي څو ځله کندهار ته راغلل. د ټولو شونو چینلونو له لارې کار روان وو . له رواني پلوه په دغسې درنه او ستونزمنه وضعه کې (بدني او رواني سخته سترېا) ډاکتر - اروا‌پوه ډېره مرسته کوله. هغه دا مرسته وکړه ، چې د نهیلۍ او د ژوند نه غوښتلو له حالت سره مبارزه وکړي.

وروسته له دې پیلوټانو وپتېیله چې باید یو څه وکړي. په دې وخت کې طالبانو له نیول شوې الوتکې سره ورو ورو لېوالتیا وښوده. اسلامپالو له " یل - ۷۲ " ډوله الوتکې څخه کار نه شو اخیستلای ، ځکه چې دوی په دې څانګه کې کوم څانګیز کسان نه درلودل. یرغملو له همدغه حالت څخه د ځان خلاصولو لپاره کار واخیست. پیلوټانو طالبانو ته وویل ، که چیرې دوی غواړي ، چې الوتکه یې کار وکړي او ښې الوتنې وکړای شي ، نو اړینه ده چې په پرله پسې ډول د هغې تخنیکي حالت وکنټرول شي او سمبال شي.

طالبانو فکر پر وکړ او هوکړه یې وکړه. پیلوټانو ته په دریو میاشتو کې یو ځل دا اجازه ورکړ شوه ، چې الوتکې ته ننوزي. د الوتکې په ټانکیو کې سونتوکي پوره ول ، ځکه تېل د دواړو لوریو یانې تګ راتګ د واتن لپاره پوره اچول شوي ول.

د ۱۹۹۲ ز کال په اپرېل کې د زندان بولندوی بدل شو.

د جولای پر لسمه یرغمل هوایي ډګر ته وروستل شول ، خو پر دغه ورځ تېښته ونه شوه ، ځکه چې وسله وال ساتونکي ډېر ول. خو د ولسمشر " بلخین " پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرتله ، خدای روسي پيلوټان په بده ورځ کې پرې نه ښودل او د الوتکې ټاير وچاودېد . د پرسونل لپاره دا پلمه پيدا شوه ، چې الوتکې ته راستانه شي ، د دې لپاره چې خرابي سمه کړي.

دا پېښه د اګسټ پر ۱۲ وشوه . د چهار شنبې (د مسلمانانو د جمعې) ورځ وه او رخصتي وه . پيلوټان په خپل منځ کې داسې جوړ راغلل : " په هر حالت کې چې وي الوتنه کوو ! که ويي وژلو بس وژلي به يې يو ، که الوتکه ولوېده ، بس لوېدلې به وي. "

څو کاله وروسته د الوتکې پيلوټ، د «کومسامولسکايا پراودا» ورځپاڼې رسنوال (ژورنالېست) «انتون کليويف» ته په مرکه کې وويل:

داسې د ماسپښين مهال به وو ، چې ساتندويان ، د قراول بولندوی او د زندان بولندوی د الوتنې د پټارې له لارې ولاړل ، چې لمونځ وکړي . د الوتکې مېخانيک کار په منډه راځي او وايي : " څنګه بولندويه ، ويې ازمويو ؟ " " شاراپوف " سملاسي د کوشنې پاڼې کاغذ پر مخ د هوايي ډګر نقشه رسموي. بيا الوتکه ورو ورو په منځنۍ پټارې باندې ګرزوي . د حرکت پر مهال درېيم او څلورم انجن چالانوو...په دې وخت کې دوه " اورال " موټرونه او يو بس زمونږ مخې ته رادرومي. زه ګورم چې بله چاره نشته ، د الوتنې تر پټارې پورې ځان نه شم رسولای ، بس له همدې ځايه الوتکه منډې کولو ته برابروم. پټارې ته ځان باسم ، نږدې وو چې د الوتکې وزر پر ځمکه راځخه ولګيږي ، خدای ته دعا کوم ، چې شاسي يې ماته نه شي... خو شکر خدايه ، ويار زمونږ پر الوتکه جوړونکيو او پوهانو ، چې داسې ښه الوتکه يې جوړه کړې ده . موټرونه رانږدې کيږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړۍ په شل مټره واټن کې، د الوتکې تر وزرونو لاندې دي . د الوتکې ګړندیتوب ۲۲۰ دی ، اړینه ده چې ۲۰ نور هم پرې ورزیات شي ، خو پټاره پای ته رسیږي او وړاندې نوره سیمه کې ماینونه خښ دي . پر دې مهال مې سټرینګ ځان ته راکش کړ ، او الوتکه د هوا پر لور ورو ورو پورته شوه . [...]

په الوتکه کې له موږ سره درې طالبان پاتې دي . هغوی سملاسي ونیول شول ، وسلې تري واخیستل شوې او دوی وتړل شول . تر شاجویه پورې ټوله لاره دوی په غمجن تمرکز کې پاتې ول ، یوازې یې خدای پاک ته هیله وه ، خدای پاک هم پر کافرانو د رحم اوبه توی کړې.

«یل-۷۲» ډوله الوتکې په خپل وروستي ګړندیتوب سره الوتنه کوله ، چې لوړوالی یې هم ۵۰ مټره وو ، د دې لپاره چې رادار یې پیدا نه کړي. دوه ساعته وروسته تښتېدونکي په عربي اماراتو کې د روسیې په اډه کې ول.

د دغې پېښې ویډیو هم ثبت شوې ، دغه تاریخي شېبه پکې ثبت او ساتل شوې ده . یل - ۷۲ الوتکه د الوتکو د کښاستو له پټارې سره خپل ټایرونه لګوي ، ګړندیتوب بندوي ، او تمځي ته ځي. له کابین څخه د الوتکې د پرسونل ډیره ور مخونه راښکاره کیږي. پر ډګر باندې پولیس نارې وهي : " طالبان دي ، طالبان الوتکه چلوي ! " د روسي لوري استازي ورته وایي ، چې اند ښښنه مه کوئ ، دا طالبان نه دي ، زموږ خپل خلک راستانه شول.

الوتکې ته تر ټولو لومړی څارندوی له ببړې سره ننوتل ، د طالبانو لاسونه یې ولچک کړل او له الوتکې څخه یې په ټېله وایستل . روسي همکارانو پر خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیلوټانو ورمنډه کړه ، هغوی یې په غېږ کې ونیول او چیغې یې و هلې. یو کال او دېرش ورځې لرې په وچه او ډېرینه افغاني خاوره کې پاتې شول.

په مسکو کې له ګلانو سره د دغو اتلانو هرکلی وشو . جګپوړي ماموران ، رسنوال ...په لوړه کچه تشې ژمنې . وروسته له دې کازان ته ولاړو ، هلته د جمهوریت مشري د الوتکې زینې ته راغلې وه.

له دغې یرغملې څخه له خلاصېدو مخکې رسنوالو د پام وړ مالومات راسپړلي ول ، هغه دا چې هغه کارتوس چې په دغه " یل - ۷۲ " ډوله الوتکه کې په دریو الوتنو کې افغانستان ته لېږدول کېدل ، له کازان څخه استول شوي ول.

" ولادیمیر شاراپوف " وایي ، کله چې زموږ همکاران خبر شول ، چې په رسنیو کې دا خبر خپور شوی ، نو وارخطا شول ، چې کله هېواد ته ستانه شو ، نو هلته تاتاري مافیا موږ ته انتظار باسي او کار به مو وکړي. ځکه چې ګواګې د پښتې له لاسه ورکولو لامله د کازان کوم بانک سپېره شوی دی ... که چېرې یې زموږ الوتکه ویشتلې وای ، نو د دوی لپاره ګټوره وه ، ځکه چې په دې صورت کې دوی ته د الوتکې او پښتې بیمه ورکول کېده.

پر ځای ده وویل شي ، چې پر ۱۹۹۸ زېږدي کال ، احمد شاه مسعود په یوه مرکه کې په صادقانه ډول منښته (اعتراف) وکړه ، چې روسۍ مافیا ده ته وسله او مهمات ورکوي. [...]

د «سپېښناز روسیي» خپرونه، ۱۱ (۲۲) ګڼه، ۲۰۰۱ ز کال، نومبر. (۱۵)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «يل-۷۶» ډوله الوتکې نیول، د ۱۹۹۵ ز کال د اګسټ ۳

د ۱۹۹۵ ز کال د اګسټ پر ۳ د روسیې د کازان هوایي کمپنۍ الوتکه، چې د شمالي ټلوالې لپاره پکې کارتوس بار شوي ول، له اووه کسه پرسونل سره په افغانستان کې د طالبانو غورځنګ د ځواکونو له خوا ونیول شوه او د کندهار په هوایي ډګر کې راښکته کړای شوه.

دغه الوتکه چې لمبر یې (یل-۷۶ ټي.ډي) (ار.اې-۷۶۸۴۲) وو، د کازان د «ایروستان» په کمپنۍ پورې اړه درلوده. په الوتکه کې بار شوي مهمات، چې د ماشینګنو کارتوس ول، له البانیا سره د افغانستان د حکومتي هوکړې پر بنسټ، د کابل حکومت پر پرمایش، د البانیا له پلازمېنې تیرانا ځخه بګرام ته لېږدول کېدل. د کارتوسو تسلیمېدونکی لوری په باګرام کې شمالي ټلواله او احمد شاه مسعود وو، چې د طالبانو سرسخت دوښمن او دا مهال یې د باګرام سیمه تر کنترول لاندې وه. دغې الوتکې څو څو ځلې له شارجوی او ځینو نورو ځایونو ځخه باګرام ته الوتنې کړې او ببلابېل توکي یې هلته رسولي دي. دا ځل له تیرانا ځخه کارتوس بارشوي ول، چې دوه الوتنې سمې پر خپل مهال ټاکلي ځای ته وشوې، خو درېیمه الوتنه ونه شوه، ځکه چې طالبان خبر شول او د خپلو جګړه ییزو الوتکو "میګ-۲۱" په واسطه یې الوتکه د کندهار هوایي ډګر ته ورښکته کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه د پاسه یو کال یانې ۳۷۸ ورځې الوتکه او د هغې پرسونل د یرغملۍ په سختو شرایطو کې ول ،چې هغه ګرمي ، د اوبو کموالی او خرابو خوراکتوکیو شتون وو . [...]

د ۱۹۹۲ ز کال د اګسټ پر ۱۲ ، د الوتکې پرسونل وکولای شول ، چې په خپله الوتکه کې د ایران او عربي متحده اماراتو له لارې وتښتي. [...]

د الوتکې د پرسونل غړي:

۱. شاراپوف ولادیمیر ایلیچ - د الوتکې پیلوټ.

۲. خیرولین غازي نور ګاریفزیانوویچ - دویم پیلوټ.

۳. زدور الېکساندرویکتورویچ - کشاف.

۴. ابیازوف اسخات مین اخمټوویچ - د الوتکې مېخانیک کار.

۵. وشیفخېف یوري نیکولایوویچ - مخابره چي.

۶. بوتوزوف سیرګی باریسوویچ - انجنیر.

۷. ریازانوف ویکتور پیتروویچ.

روسی برېښنایي پوهنغونډ ، (۱۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود او روسانو ترمنځ پټه لیدنه کتنه

«دی ګوت څنډې ته منتظر وو ، خو موږ ورته د جوړ راتګ وړاندیز وکړ»

احمد شاه مسعود د پوځي څارګر او کشاف «ډګرمن اناتولي تکاچیوف» له لیده.

د احمد شاه مسعود د تکیه ځای پنجشېر په هره خوا کې د جګړو غربا وه ، خو افسر «اناتولي تکاچیوف» د خبرو اترو لپاره احمد شاه مسعود ته ورغی. دی لومړنی سړی وو ، چې ویې کولای شول ، د " پنجشېر له زمري " سره جوړ راشي ، او د " ارګومېنتي نېد ېلیې " لومړنی ورځپاڼه ده ، چې په دې اړه کیسه کوي.

پر ۱۹۸۱-۱۹۸۳ زېږدي کلونو ما په کابل کې د کشف په مرکز کې کار کاوه. موږ د مجاهدینو د وسله والو ډلو په اړه کره او رښتوني کشفوي مالومات راټولول. یو داسې دستور (هدایت) شتون درلود ، چې په دغو مالوماتو کې موږ باید د افغاني ټولنې د پوځي - سیاسي حالاتو د ودې یو ازې مثبت لوري ولټوو ، ځکه چې د کشف او پوځي څارګرۍ له مرکز څخه زموږ مالومات له ښندې (مبالغې) سره لېږدول کېدل. [د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په ستر درستیز. ژ] او د کشف د لوی ریاست په پېنځمه اداره کې دغه مالومات نور هم سره پرسول کېدل او تر دې بریده بدلېدل ، چې د دغو مالوماتو له هماغه لومړني ځېل سره به یې بشپړ توپیر درلود. هیڅا نه غوښتل چې دا پازه پر خپله غاړه واخلي ، د پېښو او وضعې په اړه رښتونی رپوټ منځۍ ته ورکړي.

هیڅ کومو مثبتو لوریو شتون نه درلود. د هر چا چې به څه ډول زړه غوښتل ، هماغسې به یې د وضعې په اړه رپوټ ورکاوه او هغه به یې رښتیا او واقعیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

باله. له پنجشېر څخه په پر له پسې ډول زمونږ وژل شوي او ټپي شوي سرتېري او افسران لېږدول کېدل ، خو دې حالت زمونږ مشران دومره نه اند ېښمنول.

زما په اند په پنجشېر دره کې پوځي عملیات د دې لپاره ترسره کېدل ، چې پوځي مشري ېبلابېل انعامونه او مډالونه ترلاسه کړي. دا تصادفي خبره نه وه ، چې د پوځي عملیاتو پر مهال به افغانستان ته ډېر پوځي بولندویان راتلل ، د دې لپاره چې وېنیي ، دوی خو دنده په ېنه ډول ترسره کوي ، ان تر دې چې پخپله هم په پوځي عملیاتو کې ګډون کوي.

له همدې لامله له احمد شاه مسعود سره د سوله ییزو خبرو اترو په اړه زما پر وړاندیز چا نه غوښتل ځان پوه کړي ، تر هغه مهاله ، کله چې وروسته د کشف لوی ریس " پ. ایواشوتین " او د دفاع مرستیال وزیر مارشال " س. سوکولوف " زما ملاتړ وکړ. د دوی له برکته او د دوی پر اجازه مورږ له احمد شاه مسعود سره د لیدنې کتنې او د ټولو مسلو په اړه د خبرو اترو د عملیاتو پلان جوړ کړ. د دې کار وروستۍ او اصلي موخه د پنجشېر درې او هغې ته په څېرمه سیمو کې د اوربند اعلانول وو.

مورږ په کابل کې له پنجشېر څخه راغلیو او په کابل کې له مېشت شویو وګړیو سره ډېرې خبرې وکړې ، په تېره بیا له هغه چا سره چې له مسعود سره یې په کوشنیوالي ، د زده کړیالۍ پر کلونو او د همدغه مقاومت پر کلونو پېژندل. په پایله کې له مورږ سره د یو اړ وپیچ (ضد ونقیض) انسان تصور پیدا شو ، یانې د یو داسې سړي ، چې مثبتې او منفي ځانګړتیاوې پکې یوځای شوې وې. خو یو ټکي مورږ ته پرنسیپي ېنکاره شو ، هغه دا چې ټولو ویل ، مسعود پر خپله خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ سړی دی. دې ټکي مورږ ته دا ډاډ راکاوه ، چې له مسعود سره له لیدنې کتنې وروسته به ژوندي راستانه شو ، ځکه مسعود ژمنه کړې وه ، چې زمورږ امنیت به ګرانتي کوي. هغه وو ، چې د منځګړیو له خوا له احمد شاه سره د لیدنې کتنې ځای او مهال وټاکل شو ، هغه هم د احمد شاه مسعود د شرایطو په پام کې نیولو سره . د ده شرایط دا ول ، چې لیدنه کتنه به په پنجشېر کې ، د مجاهدینو تر کنترول لاندې سیمه کې او د ۱۹۸۲ زېږدي کال له پیل څخه یوه ورځ مخکې ترسره کیږي. د لیدنې کتنې ځای ته به د نوي کال پر شپه ورځو . مورږ باید بې ساتندویانو او بې وسلې ورشو.

معمولا پر جشنې ورځو دا دود وو ، چې څلوېښتم اردو به د ټولې وسلې یو باړ چلاوه. خو دا ځل د دې لپاره چې د ناارامۍ لپاره کومه پلمه جوړه نه شي ، مورږ د دري سوه پېنځه څلوېښتم ۳۴۵ پاراشوټي - دیسانت غونډ له مرستیال بولندوی سره داسې جوړ راغلو ، چې هیڅ ډول جشنې ډزې به نه وي او بشپړه چوپتیا به وي. پر ځای ده وویل شي ، چې دا سړی [د غونډ مرستیال بولندوی. ژ] جګړن " پاول ګراچیوف " وو ، چې وروسته بیا د روسیې د دفاع وزیر شو.

کله چې تیاره شوه ، نو د روخې (رخې) له کلي څخه [د خبرو اترو د ترسره کولو ځای ته. ژ] روان شو. د خبرو اترو ځای ته مورږ دوه کسه روان وو ، زه او ژباړن " ماکس ". ټاکلي ځای ته ژر ورسېدلو. هلته زمورږ د هر کلي لپاره د مجاهدینو یوه ډله منتظره وه ، چې مشر یې د احمد شاه د کشف ضد خدماتو مشر تاج الدین وو . له دغې ډلې سره مورږ پلي تر بازارکه ولاړو. مورږ په غرونو کې پر نریو لارو نږدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور ساعته مزل وکړ. پر لاره د یاغیانو له وسله والو ساتندیو پوستو څخه تېر شو.

زمونږ په وړاندې د مجاهدینو چلند ډېر دوستانه وو. په بازارک کې یې مونږ ته په ښه توده کوټه کې ځای راکړ. برېښنا نه وه، خو د خاورو تېلو څراغ بلېده. له مجاهدینو سره په یوه کوټه کې ویده شولو. مونږ له ځان سره وسله نه وه اخیستې، او دې کار زمونږ په وړاندې د دوی دوستانه روحیه نوره هم ښه کړه.

د جنوري پر لومړۍ نېټه گهیځ، تاج الدین خبر راکړ، چې له احمد شاه مسعود سره لیدنه کتنه به د سهار پر نهو بجو او دېرشو دقیقو پیل شي. نه شم ویلای، چې د دغې لیدنې کتنې انتظار دې له ماسره کومه ځانگړې اند ښېنه راپیدا کړې وي. دغه انتظار زما تلوسه راپارولې وه، ځکه چې تر مونږ مخکې هیڅ کوم شوروي پوځي بولندوی مسعود نه وو لیدلی، ان عکس یې هم نه وو لیدلی. د ده په اړه یوازې د نورو خلکو له خبرو څخه اخیستل شویو مالوماتو شتون درلود، چې هغه د ده د خاصیت، د سلوک ډول یا طرز په اړه مالومات ول، چې د عملیاتو د چمتووالي پر مهال راټول شوي ول. دا مالومات به څومره کره او رښتوني وي؟

پر ټاکلي مهال کوټې ته یو داسې ځوان سړی رانغوت، چې ونه یې لوړه نه وه، وېښتان یې تور ول او لږ ډنگر غوندې وو. د ده په څېره کې مونږ هیڅ داسې کوم څه د ځناورو ونه لیدل. (له دې سره سره، چې په دې اړه زمونږ رسنیو ډېرې لیکنې کولې). ده افغاني دودیز کالي اغوستي ول. په مخ کې یې تمرکزوالی لیدل کېده. لنډه دا چې د حالت سختوالي څو ثانیې دوام وکړ. له دې وروسته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود مخ پرانيستل شو ، په سترګو کې يې مهرباني او ښه نيت ، ان ډېره مهرباني او زړه سواندي وځلېده. داسې ښکارېده ، چې زمونږ په مخونو کې هم د دوښمن توب نښې نه وې.

د افغاني دود له مخې له څو ثانيو ګډوډ کېدو وروسته مو دودیز روغبړ وکړ. له دې وروسته سباناري ته وروبلل شو.

لکه څنګه چې په ختيځ کې دا دود دی ، تر هر څه ړومبی احمد شاه زمونږ د روغتيا پوښتنه وکړه ، بيا يې وويل ، چې د لارې له ستړيا وروسته مو استراحت ښه وکړ او که څنګه ؟ مونږ په ځواب کې ورته وويل ، چې هر څه سم دي. مونږ هم پر خپل وار د ده د روغتيا پوښتنه وکړه. پر همدې ډول د سباناري کولو پر مهال ورو ورو خبرې پيل شوې. خبرې لومړی له جګړې څخه لرې د عادي ژوندنيو موضوعګانو په اړه وې. مونږ ته لکه مېلمنو ته ، دودیز درناوی وشو ، هغه دا چې تر ټولو ړومبی د کوزې پر اوبو لاس پرې مينځل ، تر ټولو لومړی پر تازه لاس وچوني باندې لاسونه وچول او تر ټولو لومړی له ډوډۍ څخه د ګولې راماتولو او تر ټولو لومړی له ګډ غوري څخه د پلو د خوراک د پيلولو حق دی ، چې مېلمه ته ورکول کيږي...

له سباناري وروسته احمد شاه مسعود له خپل يوه نږدې کس سره او زه له " ماکس " سره ، ټول څلور کسه په کوټه کې پاتې شولو. خبرې پيل شوې. مونږ له احمد شاه څخه داسې پوښتنې وکړې ، چې مونږ ته يې د مشرتابه له خوا سپارښتنه شوې او د دندې په توګه راکړل شوې وې. دی لږ هېښ شو ، چې زمونږ له لورې ده ته کومه ګوتخنډنه ونه شوه ، چې تسليم شي او وسله پر ځمکه کېږدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه چې تر دې مهاله له ده څخه سختې غوښتنې کېدې او ورلېږل کېدې . د ساري په توګه ، د کارمل د حکومت پر وړاندې مقاومت بند کړه او تسلیم شه . زمونږ په وړاندیزونو کې تر ټولو مهمې مسلې ، په پنجشېر کې د دوه اړخیز اوربند اعلانول او د ځایي وګړیو د عادي ژوند د سمبالولو دوه اړخیزې ژمنې وې.

ولسوالۍ ته د هغو وګړیو ، چې د جګړې ییزو عملیاتو لامله یې خپل کورونه پرې اېښې ول ، د بېرته راستنېدا ، په ګډه د دوی د امنیت سمبالتیا او د سوله ییز ژوند لپاره له دوی سره د هر اړخیزې مرستې په اړه وړاندیزونو د مسعود ځانګړې لېوالتیا راوپاروله. دا د ده په ګټه وې.

د هر وړاندیز پر هره برخه باندې ژور او مفصل بحث کېده . دا د نزاکتونو او مهربانۍ د مراعت خبره نه وه . احمد شاه مسعود څرګنده کړه ، هغه ګوتخنډې (اولتیماتومونه) چې د جګړې د دوو کلونو په بهیر کې ده ته د شوروي او افغان لوړیو د استازیو له خوا شوي ، د ده د منلو وړ نه دي. ده په ټینګار دا خبره وکړه ، چې دی نه د شوروي اتحاد او نه هم د شوروي خلکو پر وړاندې دوښمنانه روحیه لري. ده وویل ، چې زمونږ ولسونه زمونږ مشرانو په جګړه کې ښکېل کړي ، او جګړه ، جګړه ده ، په هغې کې بلهاري حتمي وي. احمد شاه ویل ، کله چې سوله راشي مونږ به ښه ګاونډیان شو . خو د کابل د مشرۍ ، چې واک یې په هېواد کې د ده د خبرو له مخې ، یوازې په پلازمېنه او ځینو نورو لویو ښارونو باندې محدود شوی ، پر وړاندې مسعود نه پوخلاکېدونکی دوښمن وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود په ټینګار وویل: د شوروي پوځونو له وتلو سره سم به د کابل رژیم له راتلونکې څخه بې برخې شي.

وروسته ما له احمد شاه سره څو څو واره لیدنې کتنې وکړې، خو دغه لومړنۍ لیدنه کتنه له ما سره د تل لپاه په حافظه کې پاتې شوه.

د همدغې لومړنۍ او وروسته نورو لیدنو کتنو پایله دا شوه، چې په عمل کې هم جګړه ییز عملیات بند شول او د پوخلاینې د شرایطو د مراعتولو په برخه کې دوه اړخیز کار پیل شو. پنجشېر ته سوله ییز وګړي راستانه شول، د کابل او سالنګ لویې لارې وضعه ښه او ارامه شوه. خو دغه حالت د افغانستان د خلق دموکراتیک ګوند کارکوونکیو په زړه برابر نه وو. هغوی په دغه سیمه کې د جګړه ییزو عملیاتو پر ترسره کولو ټینګار کاوه او په پرله پسې ډول یې شوروي مشري دې کار ته وربڼل وهله.

همدا لامل وو، چې له روغې جوړې او پوخلاینې څو څو واره سرغړونه وشوه، په دې کې زمونږ ګناه وه. د ساري په توګه، له مسعود سره یوه لیدنه کتنه د یوه ځایي وګړي په کور کې ترسره کېده. مونږ ناست یو، خبرې کوو، چې ناڅاپه د رانږدې کېدونکیو چورلکو د غورا غږ واورېدل شو. ما مسعود ته وویل، چې اوس خو زمونږ او ستاسو ترمنځ پوخلاینه ده، له چورلکو مه ډارېږئ، خو ده وړاندیز وکړ، چې بیا هم د احتیاط لپاره پټ او مصون ځای ته ننوزو. کله چې مونږ دا کار وکړ، چورلکو سملاسي پر هماغه کور ګوزار وکړ، کور سم نیمایي ړنګ شو. مسعود د کور کنډوالې ته ګوته ونیوه او ماته یې وویل: " د انترناسیونالیستي مرستې عملي بڼه دغسې وي ". بیا یې زیاته کړه، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصا زما په وړاندې دی هیڅ کومې ادعاوې نه لري ، خو پر روسانو باور کول ډېر ستونزمن کار دی. دا خبره رښتیا وه ، ځکه چې پوځي بولنتون (قوماندانۍ) په راتلونکې کې څو څو ځلې خپلې ژمنې ماتې کړې او سر یې تړې وغړاوه.

ما له احمد شاه سره د کار کولو د پایلو د رپوټ ورکولو پر مهال د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت لومړي مرستیال " س . سوکولوف " ته وویل ، چې مسعود د کارمل د حکومت پر وړاندې دوښمنانه چلند لري. «سوکولوف» وپوښتل: «په افغانستان کې له چا سره کښدای شي چې سړی جوړ راشي؟» ما په ځواب کې ورته وویل ، چې په هېواد کې تر ټولو ډېر اغېزمن او با اتوریته سړی احمد شاه دی او له ټاکلیو شرایطو سره کښدای شي ، چې سړی ورسره جوړ راشي ، خو په هیڅ صورت سره اړینه نه ده ، دا هڅه وشي ، چې له کارمل سره همکارۍ ته رامات شي. دی دا کار هیڅ مهال نه کوي. ښکاره خبره ده چې د همدغه لامل له مخې د احمد شاه پرضد عملیات هیڅ مهال نه بندېدل.

ایوان شاپووال

د «ارګومېنتي نیدېلیی» ورځپاڼه، بربښنایي بڼه، د ۲۰۰۲ ز کال د سیپټمبر ۷، (۱۸) ۱۸ ګڼه، (۱۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بلخين د واکمنۍ پر مهال هېواد د امريکا له خوا اداره کېده

له جنرال «يگر نيکولايوويچ رودينوف» سره د مرکې يوه برخه.

پوښتنه: ايگر نيکولايوويچ ، پر ۱۹۸۵ - ۱۹۸۲ ز کلونو تاسو د څلوېښتم اردو ، چې په افغانستان کې وو ، مشري کوله . د پوځي تاريخپوهانو د ارزونې له مخې ، دا په دغه هېواد کې د افغان جګړې يو تر ټولو ډېر ډراماتيک پېړ وو . زمونږ پوځونو ، د افغانستان د دموکراتيک ګوند ، چې ټول مورال يې له لاسه ورکړی وو ، له مرستې پرته يو په يو له دوښمن سره جګړه کوله. په دغه جګړه کې کوم څه تر ټولو ډېر ستاسو په حافظه کې ځای نيولی ؟

ځواب : د دغې جګړې بشپړ نه لرليدتوب زما په حافظه کې ډېر ځای نيولی . جګړه د يوې کړۍ په ډول روانه وه ، او کال پر کال يې هماغسې پايينه (ادامه) درلوده . زمونږ پوځونو به د دوښمن پوځي اډې ونېولې ، " دوخي " مجاهدين به يې غرونو ته وشړل او هلته به تر ډېره ځنډه تم ول . وروسته به زمونږ د پوځي ټولګيو مهمات او اوبه پای ته ورسېدې . نيولی ځای به يې " ملي اردو " ته وسپاره او شوروي پوځي ټولګي به خپل مېشتځای ته راستانه شول. دا مهال به " دوخي " دوښمنان له غرونو راښکته شول او ټول هغه ځای به يې ببرته بيا ونيو . پر راتلونکې کال به دا ټول څه بيا تکرارېدل...

څه به يې پټوم : د ډېرې افغانانو لپاره مورږ بهرني نېواکګر وو . نږدې شپږ ميليونه افغانان پاکستان او ايران ته ولاړل او هلته د کډوالو په ښډغالو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبشت شول. له همدې لامله دوښمنان هيڅ مهال د خلکو يا په بله وينا د بشري ځواک د کموالي له ستونزې سره مخ نه ول.

پوښتنه: تر ټولو ډېرې سختې جګړې په کومه سيمه کې روانې وې؟

ځواب: تر ټولو ډېره سخته وضعه په پنجشېر دره کې وه. دا دره داسې ښکاري، لکه افغانستان چې په منځ نيمايي کوي او د هېواد له لويديزو پولو څخه نږدې د چين تر پولو پورې تللې ده. په دغه سيمه کې د دوښمنانو بولندوی احمد شاه مسعود وو، هغه نامتو احمد شاه، چې نن ورځ له طالبانو سره په جګړه کې دی او په تومنه کې د روسيې متحد دی. [...]

وادیم اندریوخین

د «نوويي دېله» ورځپاڼه (۱۸)

افغاني جګړه

[...] احمد شاه نن ورځ تر ټولو هغو سرغوڅوونکو جلادانو، چې د افغانستان په خاوره کې ژوندي پاتې دي، څخه پياوړی سرغوڅوونکی جلاد دی. د ده د پوځ اجيرې پوځي ډلې د پنجشېر په دره کې هماغلته لګيا دي، هماغلته پټې دي، خو کله چې لږ خطر ورته متوجه شي، بيا نو د پاکستان په لور ځان وباسي. احمد شاه د کابل پر ضد په ډېرو هلو ځلو سره جګړه پر مخ بيايي. دی د خپلې ايجنټورۍ شبکه لري، د مخابرې لپاره ده ته تر ټولو ډېر عصري وسايل ورکړ شوي، چې له هغه شمېر څخه تشيالي (کيهاني) وسايل، د مصنوعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپورمکی وسایل هم دي. په ټوله کې د احمد شاه ټول څه بشپړ دي: د ساري په توګه ، توغندي ، ماینونه ، سپکه او درنه وسله ، او انجنیري سامان الات. ښکاره خبره ده ، چې دا ټول څه ده ته له هسکه نه دي رالوېدلي. له پولي [له افغانستانه. ژ] نه بهر ټول پوهیږي ، چې په افغانستان کې باید پر چا باندې حساب وشي او څوک باید خوښ شي ، چې ولسي واکمني پرې له منځه یوورل شي. احمد شاه ډېر چالاک ، پوه او له تعصبه ډک دوښمن دی. [...]

برید جنرال روسلان اوشېف

د افغان ور اوبپانه، (۱۹)

دا ځل افراط غوښتونکیو منځنۍ اسیا په نښه کړې

په دغه سیمه کې د شوروي رژیمونو جګړه ییزه وړتیا ډېره ټیټه ده ، چې له سویل څخه دې د دوښمنانه برید مخنیوی وکړي.

په امریکا متحده ایالاتو کې برید [موخه یې په امریکا کې د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر د ۱۱ نېټې پېښه ده. ژ] سړی دې ته اړباسي ، چې د منځنۍ اسیا وضعې ته نوی لید وشي. دا مستثنا نه ده ، چې پر راتلونکي لنډ مهال به همدغه سیمه د اسلامي سخت دریځو لپاره پر ازمایښتي پولیګون بدل شي ، هغه اسلامي سخت دریځه ، چې د لوېدیځ تمدن پرضد یې جګړه اعلان کړې. په خواشینۍ سره باید وویل شي ، چې په لومړي لید کې د دې ډول پرېکنده امر لپاره پوره او بشپړ بنسټونه شتون لري. که څه هم ، تر اوسه لا مالومه نه ده ، چې په امریکا کې یاد برید په نومبرلې (مشخصه) توګه چا ترسره کړی ، خو بیا هم ډېری شنونکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې ګڼي ، چې په دغه بې رحمه پېښه کې د اسلامي بنسټپالو لاس ډېر احتمالي دی. [...]

اړینه ده وویل شي ، چې د امریکا په متحده ایالاتو کې له بریده لږ مخکې ، پر افغان جنرال احمد شاه مسعود ، چې د توکم له پلوه تاجک دی ، باندې زړور برید وشو. مسعود په افغانستان کې د شوروي پوځونو دوښمن وو ، خو نن ورځ يې د کرېملین او منځنۍ اسیا هېوادو د مشرانو له خوا ملاتړ کیږي . (د نېزاویسیمایا ګزېته ورځپاڼې خبریال په تاجکستان کې د مسعود د وسله والو ځواکونو هوایي اډه پخپلو سترګو لیدلې ده .) که چیرې مسعود په رښتیا هم وژل شوی وي ، نو په منځنۍ اسیا کې د نوې جګړې د پیل احتمال ډېرېدای شي. [...]

ایګر روتار

اوش - خوقند - تاشکند - الماتا - بیشکېک ، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۴

د «نېزاویسیمایا ګزېته» ورځپاڼه، د ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۴ نېټې ګڼه. (۲۰)

احمد شاه مسعود

[...] مسعود په لېبیا او عراق کې د ترهګرو د چمتووالي په کمپونو کې زده کړې کړې دي. د اسراییلو پر ضد يې د فلسطین د خپلواکۍ ښونکي سازمان په ترهګریزو کړنو کې برخه اخیستې ده. کله چې پر افغانستان د شوروي اتحاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرى وشو ، احمد شاه مسعود هېواد ته راستون شو . تر دې مخکې يې په پاکستان کې د امريکايي ښوونکيو له خوا کوټلى پوځي چمتووالى کړى وو .

په افغانستان کې د ډاکتر نجيب الله د شوروي پلوه رژيم له ړنګېدو وروسته ، مسعود ته د افغانستان له ۳۱ ولايتونو څخه ۱۱ ولايتونه په ميراث ورپاتې شول. هغه سيمه چې د ده تر لاس لاندې وه ، " مسعودستان " نومېده . [...] په مسعودستان کې اقتصادي ژوند جوړ شو ، او ټيکاو رامنځته شو .

طالبانو وکولاى شول ، چې مسعود له خپلو نيول شويو سيموڅخه وشړي ، خو په پنجشېر کې پاتې شو . ده په پنجشېر کې په اصل کې ، له اسلامي متعصبو څخه د همګټو هېوادو پوله ساتله. [...]

د «اګېنتورا» اوبپانه. (۲۱)

طالبان به بيا هم راشي

د شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود له سياسي ډګره وزي. شمالي ټلواله د بنسټپالو پوځونو او په افغان- تاجک پوله کې د روسي پوله ساتو پوځيانو ترمنځ وروستى خنډ وو . نوموړى يو مهال دوښمن ، خو اوس د مسکو او دوشنبې متحد دى. دى په هېواد کې د کورنۍ جګړې يو له لويو پيلوونکو څخه دى. [...]

پر ۱۹۸۳ ز کال مسعود دې ته اړوتى وو ، چې له شوروي بولنټون (قوماندانۍ) سره پوخلاينه وکړي او د ده د غوښتنو پر بنسټ منل شوې وه ، چې د حکمتيار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلې په اړه ورته مالومات ورکړل شي . خو نه شوروي پوځونو او نه هم افغان پوځونو وکولای شوای ، چې د مسعود ټولې وسله والې ډلې له منځه یوسي . مسعود پر دې ډېر ښه پوهېد ، د هغې چیریکي جګړې ، چې ده د افغان کمونیستانو او شوروي پوځونو پرضد پر مخ بیوله ، بری د پنجشېر له وګړیو سره په اړېکو پورې اړه لري. د هغې سبسایډۍ ، چې ده لکه د نورو افغان ډګري بولندویانو په څېر له بهره تر لاسه کوله ، لویه برخه له ځایې وګړیو سره پر مرسته لګښتېده . [...]

له افغانستانه د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال مسعود د اسلامي اپوزیسیون یو له لویو او اغېزمنو مشرانو څخه وو . د پنجشېر سیمه د ده تر لاس لاندې وه او د ده تر لاس لاندې ټولو پوځي ډلو شمېر ۱۱ زرو ته رسېد . خو کله چې شوروي پوځونه له افغانستانه ووتل ، نو مالومه شوه چې د مسعود کوم اوږد مهاله بری په برخه نه شو ، ځکه د نجیب الله حکومت د شوروي اتحاد د وتېزو مرستو له برکته وکولای شول ، چې دوه کاله نور هم پخپلو پښو ولاړ پاتې شي. احمد شاه مسعود ، چې یوازې یې چیریکي جګړه ښه پر مخ بیولای شوای دا وس نه درلود ، او ویې نه شو کولای ، چې عادي جګړه پر مخ بوزي. ده نه یوازې ونه شو کړای کابل ونیسي ، بلکې ویې نه شو کړای ، چې د کابل او د هېواد د شمالي سیمو ترمنځ تړاو پرې کړي ، هغه سیمې چې د هغوی له لارې د شوروي اتحاد له خوا افغان حکومت ته د مرستو رسولو لار تر ټېره شوې وه. د احمد شاه استعداد ، لکه د نورو افغان ډګري بولندویانو په څېر ، په دې کار کې لا کمزوری وو ، چې د ۱۹۹۲ زېږدې کال په اپرېل کې یې د ډاکتر نجیب الله د حکومت له ړنګېدو وروسته ونه شو کولای ، چې په افغانستان کې سوله ییز ژوند سمبال کړي . د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهدينو دغه مشر ، چې ټول ژوند يې په جګړه کې تېر شوی وو ، په بشپړ ډول دې ته چمتو نه وو ، چې دغه جګړه پای ته ورسوي. تر هغه مهاله چې شوروي پوځونه په افغانستان کې ول ، ده د شورويانو پرضد جګړه کوله ، خو کله چې روسان ووتل ، بيا نو د ده لپاره تر ټولو لوی دوښمن د افغانستان جمهوريت حکومت وو. کله چې دغه حکومت هم له منځه ولاړ ، بيا نو احمد شاه مسعود له خپلو پخوانيو اسلامي اپوزيسيوني متحدينو سره پر جګړه پيل وکړ. په هېواد کې کورنۍ جګړې ادامه درلوده او د دغې جګړې د اور په بلولو کې د جنګيالي او ځان غوښتونکي (ځانپرست) احمد شاه مسعود رول لوی وو [...]

له سياسي ډګره د مسعود لرې کېدل ، د روسيې لپاره په افغانستان کې د وروستني او لوی متحد له لاسه ورکول دي. که چيرې تر ده وروسته د ده ځايناستي کسان ونه شي کولای ، چې د طالبانو پر وړاندې مقاومت پياوړی کړي ، نو په دې حالت کې به هغوی په سيده ډول په پوله کې له روسي پوله والو پوځيانو سره ، چې پوله ساتي ووزي نو په تاجکستان کې به د روسيې له دوه سوه يو ۲۰۱ شمېره فرقې ، چې په تاجکستان کې ځای پر ځای شوې ، سره مخ شي. په پوله کې ډز و ډوز اوس يو عادي کار ګرزېدلی. طالبان هم د شمال پر لور د خپل وړاندې تګ نيت نه پټوي. لنډه دا چې ، اوسمهال پر امريکا متحده ايالاتو باندې له ترهګريز برید وروسته د افغانستان برخليک ستونزمن او پېچلی دی.

يوري زوونارېف

د «پروفيل» اوونيزه مجله، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۷ ، (۲۵۲) ۳۴ ګڼه. (۲۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود یاد

د شمالي ټلوالې له مشر مسعود سره ، چې په افغانستان کې د طالبانو پر ضد جنګیږي، ما هم لیدنه کتنه وکړه.

[...] کله چې موږ پنجشېر ته راغلو ، نو په لومړي سر کې مو هلته د شمالي ټلوالې مشر ونه لید ، دی دا مهال په دوشنبه کې وو . داسې وویل شول ، چې د وسلو د ترلاسه کولو لپاره له روسي لوري سره خبرې اترې کوي. [...]

وروسته احمد شاه مسعود په چورلکه کې راغی چې له موږ سره لیدنه کتنه وکړي. څو ساعته وروسته کېدای شو چې دی پخپله د ده په دوتر کې سړی وویني. اړینه ده وویل شي ، چې د " پنجشېر زمري " پنجرې پر ما کوم اغېز ونه کړ. داسې نه ښکارېده ، چې دلته دې څه موده مخکې چا اروپایي رغاونه کړې وي . دوتر یې ببخي ساده وو ، یو مېز ، څو څوکۍ او پر دېوال د افغانستان ځوړنده نقشه.

کله چې ما مسعود ولید ، پوه شوم ، چې دی څومره دینداره سړی دی. ده یوازې یو ساتندوی درلود ، او هغه هم داسې کوم پنډ سړی نه وو ، لکه زموږ روسی ، چې " لرې شه ، چې پرې درغلم " . هغه هم د ده په څېر ډنګر غوندې وو ، لکه د دون کیشوت غوندې .

کله چې مو لاس روغبړ ورسره وکړ ، ماته «دمیتري فومنوف» را په یاد شو ، چې کوشني لاسونه یې درلودل. د مسعود لاسونه هم کوشني ول. [...] دا یوازې څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې وې ، چې ما د ده د مړينې پر نهمه ورځ وکړې. نورې خبرې همدلته پای ته رسوم.

اندری استروفسکي

د «دوې تیسیاچه ۲۰۰۰» اوونیزه خپرونه، ۲۰۰۱ د سیپټمبر ۲۱ - ۲۷ ، (۹۰) ۳۸ ګڼه. (۲۳)

روسي جنرالانو د مسعود یاد ته درناوی وکړ

روسي جنرالانو د احمد شاه مسعود ، د پخواني دوښمن یاد ته درناوی وکړ. نن د ده د وژنې پېنځم تلین دی. د ده یاد غونډه یوه ورځ مخکې ، د سیپټمبر پر ۸ په مسکو کې د افغانستان په سفارت کې جوړه شوې وه.

د ولسي جرګې وکیل ، د شوروي اتحاد اتل ستر جنرال ، " والېنیتن وارېنیکوف " ، د افغانستان د جګړې د یادولو پر مهال وویل ، چې " پخپله ده د احمد شاه مسعود پرضد د جګړه ییزو عملیاتو ملاتړ نه کاوه ". ده وویل: " ټول هغه څه چې افغان ولس وزغمل او لا یې زغمي ، د نړۍ نور ډېر ولسونه یې نه شي زغملای. دا هغه ازمایښت دی ، چې د ژوند په ډېرو اړخونو باندې اغېز لري او دا باید نور ختم شي ، خلکو ته باید د سولې او ارامۍ هیله ورکړ شي.» [...]

د دین او سیاست انستیتوت له اوبپانې څخه. (۲۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوتين د احمد شاه مسعود ياد ته درناوی وکړ

د روسيې ولسمشر ولاديمير پوتين د شمالي ټلوالې پخواني مشر احمد شاه مسعود "په روسيه کې د درناوی وړ او نامتو سړي" په نامه ياد کړ. دولتمشر دا خبرې نن په هغه غونډه کې څرګندې کړې چې د افغانستان پر ګډون د يو شمېر بهرنيو هېوادو د نويو سفيرانو د باورليکونو د منلو لپاره په کرېملين کې جوړه شوې وه. پوتين وويل ، چې دا فاکټ په مثبت ډول ارزوي ، چې د روسيې په فدراسيون کې د افغانستان نوی سفير د احمد شاه مسعود ورور احمد ضيا مسعود ګومارل شوی دی. [...]

۲۰۰۲ ز کال د مارچ ۱۸ ، د «روس بيزنېس کونسالټينګ» يا «ار. بي. کې» خبري اژانس ويېپانه. (۲۵)

د موډ جګړو تر رپې لاندې استعدادونو ګڼه ګوڼه

...پر افغانستان د شوروي اتحاد له يرغله وروسته له احمد شاه مسعود سره زموږ لوبې پيل شوې. مسعود د تش په نامه "پنجشېر زمري" پر نامه نامتو شو. دی مورږ سرتر پايه په وسلو سمبال کړ ، له دې سره سره چې دی د پخواني شوروي اتحاد په ساحه کې د نېشه يی توکيو تر ټولو لوی سوداګر وو. د همده له لاسه پر نوي يمو کلونو زموږ ګڼ شمېر زلميان او ځوانان په نېشه يي توکيو روږدي او د هيروييينو په لمبو کې له منځه ولاړل...خو زموږ د مشرانو لپاره تر هر څه ايډيولوجي ډېره مهمه وه ، هغه دا چې ، مسعود د امريکا متحده ايالاتو پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې ودروي ، خو امریکایانو بیا القاعده ورته رامخکې کړې وه ، د دې لپاره چې د مسعود پر وړاندې اندولي وزن شتون ولري او داسې نور .

وروسته حالت دې ته ورسېد ، چې هم زمونږ مسعود او هم د دوی بن لادن له کنټروله ووتل ، غټ شول او ابلوخ (بالغ) شول. مسعود خو يې وکولای شول ، چې په امریکا متحده ایالاتو کې د سپتمبر د ۱۱ نېټې له پېښې مخکې ووژني...خو بن لادن لا ژوندی دی ... څنګه کېدای شي ، چې مونږ زبرځواکونه اوس پر دې منښته (اعتراف) وکړو ، چې دا ټول کارونه پخپله زمونږ له لاسه شوي ، زمونږ زبرځواک لرونکو هېوادو له لاسه. [...]

«اننا پولیتکوفسکایا» د «نووایا ګازېته» ورځپاڼې خبریاله، مانیلا- بن ، ۲۰۰۲ / ۵ / ۱۳ ، (۳۲)

پنجشېر

[...] افغانستان ته د شوروي پوځونو له ننوتو سره سم د پنجشېر ټول وګړي د احمد شاه مسعود تر مشرۍ لاندې زمونږ مخې ته ودرېدل . هغه مهال له ستراتېجیکي پلوه د افغانستان تر ټولو لویه شمالي لاره ، چې د سالنګ تونل له لارې د هېواد شمال او سویل سره نښلوي ، او د دغه هېواد په منځ کې تېره شوې ، د دوښمنانو له لوري ډېره پېچلې وه . داسې وختونه هم راغلي ، چې زمونږ پوځي بولندویان به له احمد شاه سره جوړ راغلل ، دوی ته به يې ټېل ، اوړه ، ډوډۍ ، مهمات ورکړل ، لاره به زمونږ پر مخ پرانیستل شوه ، پوځي کاروان به

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له کومه خنډه تېر شو ، خو کله چې به پخپل منځ کې جوړ نه ول ، یا به هم کړې ژمنې مراعت نه شوې ، بیا به نو جګړه ییز عملیات پیل شول. [...]

والېري اوچیروف، د «مونولیت دایجېست» ټولنیزه-سیاسي مجله، ۲۰۰۵ ز کال ، (۹) ۳ ګڼه، (۳۷)

«په پاکستان کې پر باندونو باندې د ګوزار پر بڼه ما پخپله کوله!»

له ستر جنرال وارېنیکوف سره مرکه

ستر جنرال " والینیتن وارېنیکوف " داسې ګڼي ، چې له دوښمن سره لومړی باید خبرې وشي ، خو که چیرې پر خبرو کار ونه شو ، بیا نو باید چې له منځه یووړل شي.

د ۲۰۰۴ ز کال په ۳۵ ګڼه کې جنرال " وارېنیکوف " ، د چېچنیا د وضعې په تړاو خپله افغاني تجربه له لوستونکو سره شریکه کړه. لوستونکي پخپله کولای شي دا وارزوي ، چې له هغه مهاله تر دې دمه کوم بدلون راغلی دی.

د روسیې فدراسیون د دفاع وزارت ستر درستیز ډګرجنرال " یوري بالویفسکي " دا څرګندونې ، چې له هېواده بهر دې د ترهګرو پر اډو د خبرداري (اخطاري) ګوزارونه وشي ، د ډېرو جدي پوځي چارپوهانو له خوا ملاتړ شوې نه دي او د نېوکې پر لید یې ورته کتلې دي. خو دا ډول ګوزارونه د افغانستان د جګړې پر مهال شوي او اغېز یې ښندلی وو. په خواشینۍ سره ، چې د هغې جګړې تجربه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمالي قفقاز په خاوره کې پر کار نه شوه. د افغانستان د عبرت لوستونو او له نړیوالې ترهګرۍ سره په اوسنۍ هاند و هڅه کې د ټبروتنو په اړه ، د " نېزاویسیمایا ګازېته " ورځپاڼې د پوځي ځانګې خبریال ، د (۱۹۸۴ – ۱۹۸۹) زېږدي کلونو پر مهال په افغانستان جمهوریت کې د شوروي اتحاد د دفاع وزارت د استازیتابه له مشر ستر جنرال " والینتین وارېنیکوف " څخه هیله وکړه ، چې کیسه وکړي.

پوښتنه: " والینتین ایوانوویچ " ، په دې وروستیو کې په روسیه کې د ترهګرۍ راڅرګند ېدنه له پوځي لید ټکي څخه څه ډول بولۍ او لامل یې څه ګڼئ. ؟

ځواب: دا پر ۱۹۹۹ ز کال پر داغستان باندې د ناقانونه وسله والو ډلو ، چې د چېچنیا په خاوره کې اوسي، د هغه ناکام برید کسات اخیستل دي ، چې غوښتل یې له همدې لارې په شمالي قفقاز کې اړ و دور راپیدا کړي. دا د ولسمشر «باریس یلځین» پر سپارښتنه، د جنرال «الېکساندر لېبېد ېف» او د باندېستانو ترمنځ د «خساویورت» د هوکړه لیک د لاسلیکولو پایله ده ، چې مور یې وینو. دغه هوکړه لیک باندېستانو ته دا شونتیا ورکړه ، چې خپلې لیکې ډکې او سمبال کړي ، له ترسره کړیو تېروتنو څخه د عبرت لوست واخلي ، د اډو یوه کارنده شبکه جوړه کړي ، د وسلې د لېږدولو او مالي ملاتړ چینلونه جوړ کړي او دوی ته ښه مالومات ور په برخه کړي. دا کارونه نه یوازې د چېچنیا په خاوره ، بلکې د ټول قفقاز په جمهوریتونو کې. لنډه دا چې دا ټول کارونه د نړیوالې شبکې له لارې ترسره کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د دغو فاکټونو د ارزونې له لیدټکي نه د ولسمشر " ولادیمیر پوتین " د دې خبرو بشپړ ملاتړ کوم ، چې مونږ د دغو ګوابنونو بشپړه ارزونه نه وه کړې او ناغبړې (سستي) مو ښودلې وه... [...]

پوښتنه : تاسو د ستر درستیز دا څرګندونې ، چې په بهر کې دې د ترهګرو پر باندونو د خبرداري ګوزار وشي ، څه ډول ارزوئ ؟

ځواب : زه د ستر درستیز د دې څرګندونې بشپړ ملاتړ کوم . روسیه د دغسې ګوزارونو تجربه لري . ما پخپله دا ګوزارونه کړي ، هغه مهال ، کله چې د ۱۹۸۰ یمو زېږدې کلونو له نیمایي څخه د ۱۹۸۹ ز کال په فبروري کې د پوځونو تر وتلو په افغانستان کې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت د استازیتابه مشر وم.

پوښتنه: د کوم هېواد پر خاوره مو دا ډول ګوزارونه کول ؟

ځواب: د پاکستان پر خاوره.

پوښتنه: هلته مو په نومېرلي (مشخص) ډول پر چا ګوزارونه کول ؟

ځواب: پر باندونو ، پر هغو باندونو چې مونږ مالومه کړه ، دوی غوښتل ، چې افغانستان ته ننوزي . د پاکستان په خاوره کې د لوېدیزو هېوادو او له هر څه ډومبی د امریکا متحده ایالاتو د ځانګړیو خدماتو له خوا د دغو باندونو د روزنې او چمتووالي منځې جوړې شوې وې.

پوښتنه: د دغو ګوزارونو پربکړې چا کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: پخپله ما کولې.

پوښتنه: له مسکو سره مو خپلې پربکړې شریکولې ؟

ځواب: یو ځل مې هم دا کار نه دی کړی. تاسو یې پخپله څه ډول تصور کوئ ؟ که چیرې ما مسکو ته دا خبره کړې وای: " اجازه راکړئ ، چې د پاکستان په خاوره کې پر ځای پر ځای شوي باندې باندې ګوزار وکړم. " ماته به یې په ځواب کې ویلې وای: " ته څه کوې ، ماغزه دې پر ځای دي ؟ ". بله دا چې دې ته اړیزه څه وه ، چې د دفاع وزیر په یو ستونزمن حالت کې ښکېل شي ؟ که چیرې له کوم ګوزار نه وروسته د دولتونو ترمنځ ستونزې رامنځته شوې واي ؟ په دغسې حالت کې به دې ته اړوتی وای ، چې ویلې مې وای ، ما خو وزیر ته رپوټ ورکړ ، هغه پټه خوله پاتې شو ، یا خو یې خدای مکړه ، اجازه راکړه ... دې ته څه اړیزه وه ، چې وزیر د ملامتۍ په حالت کې ښکېل کړم ؟ سړی باید پخپله پر دې پوه وي. ما ټوله پازه پر ځان اخیسته ، له چا مې دا پوښتنه نه کوله ، چې د " ګراد " او " سمبرچ " توغندیز سېستم وکاروم او که نه. ما امر ورکاوه ، چې دغه توغندیز سیستمونه مورچلیز ډګر ته وباسي او ګوزراونه پیل کړي.

پوښتنه: دا ګوزارونه د پاکستان په خاوره کې څومره وړاندې کېدل ؟

ځواب: تر لسو کیلومترو پورې.

پوښتنه: پاکستاني مشرتابه یې پر وړاندې څه ډول غبرګون ښوده ؟

ځواب: له دیپلوماتیکې لارې یې د کومو اعتراضیه یادښتونو په اړه خبر شوی نه یم ...پاکستان پټه خوله وو ، او تر اوسه یې لا یاده کړې نه ده ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د څه ډول وسلې ګوزارونه مو پرې کول ؟

ځواب: د " ګراد " ، " اوراګان " ، " سمېرچ " ریاکتیفي توپچي دستګاوو او نورو توپچي وسایلو ګوزارونه مو پرې کول. [...]

پوښتنه: پر هغو باندونو چې تاسو ګوزارونه کول ، شمېر یې له څو څخه تر څو کسانو پورې وو ؟

ځواب: موضوع دا ډول نه وه. باند باند دی. د هغوی شمېر ببلابېل وو : له ۱۵ نبولې تر ۲۰ او ۳۰ کسانو پورې ، همدا راز له ۱۰۰ نبولې تر ۱۵۰ کسانو پورې. په همدغو مره شمېر سره دوی د افغانستان خاورې ته راننوتل.

پوښتنه: تاسو پر دې ډاډمن وئ ، هغه کسان چې ګوزارونه پرې کېدل په رښتیا هم باند وو ، د ساري په توګه سوله ییز بزګران نه ول ؟

ځواب: ډاډمنتیا بشپړه وه. د مالوماتو او خبرونو په برخه کې ما په افغانستان کې ځان ډېر ډاډمن احساساوه. زمونږ کشف او پوځي څارګرۍ ډېر ښه کار کاوه او ماته یې ټول اړین مالومات راکول. دا هم زمونږ پوځي کشف او پوځي څارګري وه او هم د هغه مهال د (کې. جي. بي) بهرنۍ څارګري.

پوښتنه: په دغسې حالتونو کې له کوم تاکتیک څخه کار اخیستل کېده ؟

ځواب: د ساري په توګه د وسله وال باند د مشر د له منځه وړلو تاکتیک څخه.

پوښتنه: نو لکه څنګه چې مالومه ده ، هغه مهال احمد شاه مسعود له منځه یو نه وړل شو ، دا ولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا خبره رښتيا ده. د افغانستان ولسمشر نجيب الله پر دې خبره ټينګار کاوه، چې دی بايد له منځه ولاړ شي. هغه [ولسمشر. ژ] د دولتي امنيت [کې. جي. بي. ژ] د لومړي لوی رياست ريس "ولاديمير کريوچکوف" ته ويلي وو، "کريوچکوف" د دفاع وزير "دميتري يازوف" ته، او د دفاع وزير هم ماته بولې (قوماندې) راکړه، چې احمد شاه مسعود له منځه يوسم.

ما ورته وويل، چې دا کار بايد ونه شي. ما د لاسوندونو پر بنسټ ده ته دا په زباد رسوله، او په دې اړه د ۱۹۸۸ زېږدي کال له رپوټونو څخه يو رپوټ ما پخپل کتاب کې هم راوړی، چې احمد شاه مسعود د نورو مشرانو پر پرتله کورټ بل ډول سړی دی. دا د دولت د کچې سړی دی. ولس په ده پسې ځي، خلک پر ده باور لري، دی د هېواد په شمال کې د لويې اتورټې خاوند دی، په هغه سيمه کې چې تاجکان ژوند کوي. دی غوسه ناک او غضب ناک نه دی، له ده سره سړی کولای شي سمې خبرې وکړي او سړی ورسره جوړ راشي. ما هم د دفاع وزير ته ليکل، چې پر راتلونکي مهال به مورږ پر احمد شاه مسعود ډډه لګوو. کوم ډول چې ما ويل کړي وو، وروسته هماغسې هم وشول...ما غوښتل، چې له ده سره وګورم، خو دا کار ونه شو...هغه مهال په مسکو کې وضعه پېچلې وه. "يازوف" چې د افغان لښکر په اړه زما له ډاډمنتوبه خبر وو او پرې پوهېده، ان له ما سره نور ټيليفوني تړاوونه هم بند کړل او له دې وروسته به يې سيده د خلو پښتم اردو بولندوی "باريس گروموف" ته ټيليفون کاوه. خو لکه څنګه چې "گروموف" هم زما پر دريځ پوهېده، نو ده به هم له دغو لارښوونو او سپارښتونو ډډه کوله او [د احمدشاه مسعود. ژ] د له منځه وړلو لپاره يې کوم ګامونه نه اوچتول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: مانا دا چې د باندېونو د مشرانو د له منځه وړلو کار مو تل نه کاوه ؟

ځواب: مور له هغوی سره له خبرو اترو نه خپل کار پیلاوه ، د جوړ جاړي لاړې چارې مو لټولې. ما هغه مهال د ډېرو وسله والو باندېونو له مشرانو سره ولیدل ، په ټبره بیا کندهار ته نږدې. د پاکستان په خاوره کې هم لیدنې کتنې شوې دي. د کشف د مالوماتو له پایلنیوي څخه وروسته دې پایلې ته راتلم ، چې شونتیا نه لري د باندېونو یو شمېر مشرانو ته سړی قناعت ورکړي ، نو دوی باید له منځه یووړل شي. کشف او پوځي څارګرۍ دوی د افغانستان او پاکستان په خاوره کې لټول ، د پاکستان د خاورې په داسې سیمه کې ، چې افغانستان ته به نږدې وه ، ځکه چې وړاندې یې لټون ناشونی وو ...

پوښتنه: دې کار اغېز او پایله درلوده ؟

ځواب : د باندېمشر له منځه وړلو وروسته ټول باند له منځه ته : یا خو به د دغه باند غړیو وسلې پټې کړې ، دوی به پخپله خپلو کلیو ته ولاړل ، په خلکو کې به تیت او ورک شول یا خو به له نورو وسله والو ډلو سره یو ځای شول.

که چیرې به ما دا احساس کړه ، چې له باندېمشر سره کېدای شي ، سړی جوړ راشي ، د کشف کسانو به ځانونه د باندېونو مشرانو ته ورسول ، هغوی ته به یې وویل ، چې جنرال غواړي له تاسو سره وګوري او د داسې پرنسیپونو په اړه جوړ راشي ، چې په اصطلاح په دغه سیمه کې د دوه اړخیزو اړېکو د رژیم په نامه یادېده. د لیدنې کتنې شرایط به مخکې له مخکې له دواړو خواوو چمتو کېدل. داسې ډېر پېښ شوي ، چې زه یوازې له یوه ژباړن سره دوی ته ورغلی یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د هرات په سیمه کې موږ دولس کسه باندې مشران سره راټول کړل. دوی په جیپونو کې راغلل ، له هر یوه سره یې له پنځوسو تر سلو کسو پورې ساتندویان ملګري ول. زه دغې سیمې ته په چورلکه کې ورغلم ، هلته له مېشتې فرقې څخه یې ګاز موټر راوست ، په همدغه موټر کې دلیدنې کتنې ځای ته ورغلم. زه د جنرالې په ډګري درېشې کې وم ...ما له جبب څخه قران ، چې په ورېښمن دستمال کې پوښلی وو ، راوایست. دستمال مې هوار کړ ، قران مې پرې کېښود ، پر قران مې د لاس ورغوی کېښود او له دې سره سره ، چې زه پخپله ارتودوکس عیسوي یم ، داسې مې وویل: " الله زموږ له پاسه دی ، هغه هر څه وینې او اوري یې. راځئ ، چې رښتونې واوسو او په خپل منځ کې جوړ شو . " زما لپاره څه شی ډېر مهم وو ؟ دا چې دوی وژنې ونه کړي ، زموږ د سرتېرو او افسرانو ژوند وساتل شي. د ساري په توګه ورته وایم " راځئ ، چې دغه ځای تاسو او زموږ پوځونه په ګډه وساتي ، او دغه ځای تاسو پخپله وساتئ. زه دا ژمنه کوم ، چې ستاسو پر ټولو هغو کارونو به سترګې پټې کړم ، چې تاسو یې له ایران سره د سوداګرۍ په برخه کې کوئ. " دوی هغه مهال هلته [ایران. ژ] ته نه یوازې ، چې وریجې او پمبه وړله ، بلکې د نښه یې توکیو کاروبار یې هم کاوه. " زه ورته وایم ، خو که چیرې په کوم ځای کې زموږ یا پر حکومتي کاروان ډزونه وشي ، بیا نو زه ستاسو پر ضد ډېر سخت ګامونه پورته کوم. " [...]

یګور پلوګاتاریف

د «نېزاویسیمایا ګازېته» ورځپاڼه، ۲۰۰۲ / ۱۱ / ۱۷ ، (۲۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

«احمد شاه مسعود ، يو تبعه ، سياستوال او پوځي»

له کتاب څخه

[...] د ۱۹۹۸ ز کال تر اکتوبر مياشتې پورې په افغانستان کې د طالبانو غورځنګ پرضد يوازې يو ځواک پاتې وو ، چې هغه د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې وې ، خو په افغانستان کې د کارنده جګړه ييزو عملياتو د سرته رسولو لپاره د ده د وسله والو ډلو قابليت په سيده ډول د وسلې او مهماتو د تر لاسه کولو په شونتياوو پورې تړلی وو . په دې برخه کې لومړی روسيه ډګر ته ور ووته او ورمخکې شوه . احمد شاه له روسي استازيو سره تړاوونه ټينګ کړل . ده د افغانستان د اسلامي جمهوريت د باندنيو چارو وزير ډاکتر عبدالله عبدالله مسکو ته واستاوه . وزير په مسکو کې د پوځي - تخنيکي همکارۍ ، او د مسعود له ځواکونو سره د روسيې له خوا د پوځي مرستې په اړه يو لړ لېدنې کتنې وکړې . له احمد شاه سره د روسيې استازيو خبرې اترې پر مخ بوتلې ، چې د هغوی له شمېر څخه يو هم د روسيې د ولسمشر " باريس نيکولايوويچ يلتسين " استازی " ډفګبني سيوا ستيانوف " وو ، چې مسعود ته ورلېږل شوی وو. [...]

طالبانو د طالب ضد ټلوالې پر ځواکونو سخت ګوزارونه وکړل ، چې پکې هوايي ځواکونو او زغره وال تخنيک برخه اخيستې وه ، خو مسعود وکولای شول ، چې مقاومت وکړي او طالبانو ته يې زيان وروړاوه . اړينه ده وويل شي ، چې د شمالي ټلوالې په وسله والو ډلو کې وسله ، مهمات او نور تجهيزات تل لږ ول . هغه مرسته ، چې د اوزبکستان او تاجکستان له خوا ورسره کېدله ، له هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه سره د پرتلې وړ نه وه ، چې طالبانو ته د پاکستان ، سعودي عربستان او امریکا متحده ایالاتو له خوا راتلل.

د ۲۰۰۰ زېږدي کال د اکتوبر پر ۲۲ په دوشنبه کې د احمد شاه مسعود او د روسیې د دفاع وزیر مارشال " ي. د . سېرګېیف " ترمنځ لیدنه کتنه وشوه. په دغه لیدنه کتنه کې د افغانستان په شمال کې د وضعې او طالبانو غورځنګ له خوا د ګوابښ پرضد د ګامونو اوچتولو په اړه خبرې وشوې. له دې سره سره ، چې دغې لیدنې کتنې نارسمي ځانګړنه درلوده ، خو بیا هم هغې ته لوی ارزښت ورکول کېده. د خبرو اترو په بهیر کې د اسلامي سخت دریځو له خوا ګوابښ پرضد پر نومبرلو (مشخصو) لارو چارو باندې بحث وشو. همدا راز د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د پوځي ملاتړ او له هغوی سره د پوځي مرستې په اړه خبرې وشوې. د خبرو په پایله کې روسیې پرېکړه وکړه ، چې د مسعود وسله والو ډلو ته وسله او مهمات نور هم ورزیات کړي. پر دې بله ورځ د طالبانو غورځنګ مشري د روسیې پر پته له ګوابنونو سره څرګندونې وکړې. د طالبانو د جګپوړي چارواکي عبدالوکیل مطمن [دا ښایي چې عبدالحی مطمن وي. ژ] د خبرو له مخې : " د روسیې لپاره اړینه ده ، چې د افغانستان په کورنیو چارو کې له لاسوهنې لاس واخلي ، کنه نو دا به ورته ګڼ شمېر خطرناکې ستونزې راپیدا کړي ، چې درنې پایلې به ولري. " [...]

الېکساندر لیاخوفسکي او ویاچېسلاف نېکراسوف

مسکو ، ۲۰۰۷ زېږدي کال. (۲۹)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې کورنۍ جګړه

د ۲۰۰۱ ز کال د اکتوبر پر ۷ د امریکا متحده ایالاتو او بریتانیا د "نه ماتېدونکې ازادۍ" په نامه عملیات پیل کړل ، هڅه یې وکړه ، یو ځل بیا د افغانستان ټولنیز - سیاسي حالت ته بدلون ورکړي . په رسمي ډول دا کارندتیاوې له نړیوالې ترهګرۍ او طالبانو غورځنګ سره د هاند و هڅې په نامه یادې شوې ، خو له اره دا له افغانستان سره جګړه وه ، ځکه چې د دغو عملیاتو د پیل پر مهال طالبانو د افغانستان په سلو کې ۹۵ سلنه خاوره تر خپلې څارنې لاندې درلوده . د امریکایي او انګرېزي پوځي هوایي ځواکونو د بمبارۍ په مرسته ، د ایټالیا ، جرمني او فرانسې په ملاتړ ، د شمالي ټلوالې ځواکونو وکولای شوای ، چې د افغانستان ټوله خاوره ونیسي . په دې کار کې روسیې هم ټاکلی رول ولوباوه ، ځکه چې د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې یې په خوراکتوکیو ، پوځي تخنیک او وسلې باندې سمبالولې . همدا راز روسیې د کشف او بهرنۍ څارګرۍ د لویې ادارې له لارې ده ته پوځي سلاکاران هم ورلېږلي ول . د ځینو مالوماتو له مخې ، دغو روسي سلاکارانو ان د جګړې ییزو عملیاتو مشري کوله .

د ۲۰۰۱ زېږدي کال له پیله نه یوازې روسیې ، بلکې ایران او هند هم له مسعود سره پراخه مرسته کوله . ترانسپورتي الوتکې ، چې وسله ، مهمات او خوراکتوکي به پکې بار ول ، به دوشنبې ته راتلې ، یا به هم د کورګان تیوبې په پوځي هوایي ډګر کې ښکته کېدلې . له دې وروسته به دغه توکي او وسله له پولې ها خواته ورلېږل کېدل . د مسعود د مرستندوی د خبرو او پخلي له مخې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د همدغې مرستې له برکته ټلوالې وکولای شوای ، چې شل زره کسه نور اضافي جنګیالان خپلو لیکو ته راجلب کړي.

۲۰۰۹ ز کال د فبروري ۹ .

الېکساندر اکوروکوف ، د «چېکیست» اوښپانه. (۳۰)

له مسعود سره د شوروي پوځونو د وتلو په اړه خبرې څه ډول وې؟

د فبروري پر دولسمه مې په «رېن . تې . وي» چینل کې له نامتو ډګري بولندوی احمد شاه مسعود سره د هغو خبرو اترو په اړه خپرونه ولیده ، چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د څلوېښتم اردو په ملاتړ ، د شوروي اتحاد د دفاع وزارت د کشف د لوی ریاست له خوا ترسره شوې وې. هو ، په رښتیا هم همداسې وه. په لومړي پړاو کې بې بې سي د کړنیز کار او نوښت چارې د پوځي څارګرۍ د لوی ریاست د ډګرمن " تکاچیوف " له خوا شوې وې. د دغو کارونو د پایلو او بهیر په اړه تل لوړ مشرتابه ته رپوټونه ورکول کېدل.

په خپرونه کې د کشف او پوځي څارګرۍ د لوی ریاست ښودل شوی ډګرمن " دیما وېرېټنیکوف " له احمد شاه مسعود سره په خبرو اترو کې برخه نه درلوده ، خو په دغه لوري کې بې کار کاوه.

پخپله " دیما وېرېټنیکوف " یو اتل شخصیت دی. دی له خپلې ډلې سره د " پنجشېر زمري " په سوړه کې ، پخپله د پنجشېر په دره کې ځای پر ځای شوی وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

. د خپل کار او خدمت په تړاو به تل په خپل " وواز " [جيپ. ژ] موټر کې کابل ته ته . تاسو يې پخپله تصور کړئ ، چې په " وواز " (جيپ) موټر کې له نيم افغانستانه تېرېدل څه ډول وي ... " ديما " تل په خپل د سينې جېب کې لاسي بم له ځان سره چمتو ساته ، د دې لپاره چې " دوخي " [دوښمنانو .ژ] ته ژوندی پر لاس ور نه شي.

د ۱۹۸۷ ز کال د نوامبر پر ۱۴ ده مخکې له مخکې خپل " وواز " زمونږ په مېشتځای ، چې په ګلبهار کې وو ، پرې ښود . د راستنېدو پر مهال له مونږ سره يو ځای له کابله پر " بي. تي. ار " زغره وال ګاډي سپور راستون شو . " بي. تي. ار " زغره وال ګاډی د جګړه مارو له خوا پر ماين والوزول شو . " ديما " له چاودنې څو ثانيې مخکې له هغه نه ووت او زيان ورانه وښت ، خو موټروان يې د چاودنې هوايي څپې وواهه او ژوبل هم شو . موټر وان يې له ماسره يو ځای له " بي. تي. ار " زغره وال ګاډي څخه ټوپ واچاوه . مونږ له يوې ثانيې نه هم لږ مهال وژغورلو . دا کار به په لوی لاس شوی وي ، يا به نه وي ، خو په خپرونه کې داسې ښودل کيږي ، چې د " ديما وېرېټنيکوف " او احمد شاه مسعود ترمنځ خبرې اترې د ۱۹۸۸ زېږدي کال له جنوري څخه پای ته رسيږي ، او پر ۱۹۹۲ ز کال دا خبرې اترې بيا د روسيې فدراسيون د چارواکيو له خوا پيليږي.

دا ددې مانا لري ، چې دا کار په لوی لاس شوی ، د دې لپاره چې پر رښتيا ويلو خوله پټه کړي. له هغه شمېر نه شوروي پوځي مشري د يوې لويې بلا په توګه وښيي . وروسته له هغه ، چې ډګرمن " وېرېټنيکوف " ، د کشف او پوځي څارګرۍ د لوی رياست نور ګڼ شمېر افسران ، له افغانستانه د شوروي پوځونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وتلو مخکې هېواد ته ستانه شول ، ما وکولای شول ، چې په ګلبهار کې د خپل یوه ښه ملګري له لارې ، چې په ښکتني (کوزني) ګلبهار کې د جومات امام وو ، په دغه سیمه کې د امنیت له پازوال ذکرالله سره ټراو ټینګ کړم او د هغه له لارې بیا پخپله له احمد شاه مسعود سره ټراو ټینګ کړم. زه وایم ، لکه څنګه چې په ګلبهار کې زمونږ په مېشت ځای کې یو ازې زه او ژباړونکی پاتې وو ، نو ښکاره خبره ده ، چې د مخکینیو خلکو له خوا ټول ټراوونه ماته راپاتې ول. خو زما نوي ملګري د جومات امام هغه څه وکړل ، چې تر دې مهاله بل هیڅ یو ټراو پرې نه وو توانېدلی. له ډګرمن " تکاچیوف " نه وروسته له احمد شاه مسعود سره اړیکي نږدې پېښځه کاله وروسته زما له خوا بیا ټینګ شول.

دا خبره رښتیا نه ده ، چې ویل کیږي ، خبرې اترې یو ازې د کشف د لوی ریاست او اردو له خوا ترسره کېدې...د ۱۹۸۸ ز کال د ډیسمبر پر یوه شپه ، د مسعود تر څارنې لاندې ساحه کې ، د ذکرالله په واسطه زمونږ له خوا یو پیغام احمد شاه مسعود ته واستول شو او په هغه کې ورته وړاندیز وشو ، چې د پوځونو د وتلو پر مهال او له جګړې وروسته پرې او کې هم له مونږ سره همکاري وکړي ... دغه پیغام په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سفیر (د بهرنیو چارو مرستیال وزیر) ، د اردو د استازیو ، جنرال " وارېنیکوف " ، (کې. جي. بي) او جنرال " زایځېف " له خوا لاسلیک شوی وو . امام د احمد شاه مسعود ځری په ټکسي کې سیده زمونږ مېشتځای ته راووست ، چې د مسعود له خوا یې زمونږ د وړاندیز ځواب له ځان سره درلود . په هغه کې داسې ویل شوي وو : " مونږ ګاونډیان یو ، ګاونډیان باید په سوله او دوستۍ کې ژوند وکړي. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه وروسته پوه شوم ، چې مسعود ته د " ستېچکين " اتوماتيکي توپانچې د ډالۍ کولو پرېکړه جنرال " وارېنيکوف " پخپله کړې وه او په دې اړه يې د منځۍ (مرکز) رضايت نه وو اخيستی . د " پي . پي . اېس " دغه توپانچه د ذکرالله پرلاس احمد شاه ته ورولېږل شوه ، خو په دې اړه زه دې ته اړوتم ، داسې رپوټ وليکم : لکه څنګه چې له " زرغونې سيمې " څخه د " دوخي " [يانې دوښمنانو . ژ] د توپ ګولۍ راغله ، له ګلبهار څخه د تګ په موخه زما په راټولو کړيو ، چمتوکړيو شيانو کې ولګېده نو د " ستېچکين " توپانچه هم ورسره تری تم شوه.

د ۱۹۸۸ ز کال د ډيسمبر په پای کې بايد له ګلبهاره د حکومتي پوځونو وتل پيل شوي وای ، خو مجاهدينو نه غوښتل چې هغوي بې جګړې پرېږدي. کله چې مورې هغوی ته دا تشريح کړه ، چې که چيرې دوی پر حکومتي پوځونو برید وکړي ، زمورې پوځونه به د متحدينو په توګه لاسوهنه پکې وکړي ، نو له هغه وروسته مجاهدين بېرته شاته ولاړل او د نجيب الله پوځونه پرته له کومه خنډه ووتل. په هغوی پسې له شاه مورې په خپل " بي . ټي . ار " زغره وال ګاډي کې پسې وخوځېدو. جبل سراج (جبل السراج) ته مو پر لاره د " ايپيشېف " مرستيال د سمندري پوځ جنرال (ادميرال) " ميخايلوف " وليد . هغه مورې ته وويل ، چې که چيرې مورې د سالنګ له لاري د پوځونو سوله ييزه وتنه په دې ډول سمبال کړو ، نو ما او ژبارونکي ته به د شوروي اتحاد اتلولي راکړل شي. د اتلولۍ درجې خو مورې ته را نه کړل شوې ، خو له احمد شاه مسعود سره خبرو اترو پايينه (دوام) وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده له استازي سره يوه بله ليدنه کتنه هم په سالنګ کې وشوه . په هغې کې د شوروي پوځي بولنتون (قوماندانۍ) استازي برید جنرال " کريووشېښف " مسعود ته وړاندیز وکړ ، چې د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال له حکومتي پوځونو سره په ګډه [د سالنګ . ژ] غاښۍ تر ساتنې لاندې ونیسي . خو احمد شاه مسعود د راډیوګرام له لارې ماته داسې ځواب راکړ : " مشاور " باریسه " ، مورږ لس کاله د شوروي پرضد جګړه کړې ، څو ورځې به نور هم صبر وکړو ، له نجیب الله سره به هیڅ مهال یو موټی نه شم ، خو د شوروي پوځونو د وتلو په لاره کې به خنډ وا نه چوو . " له دې سره سره ، چې زمورږ د پوځونو له وتلو مخکې ، د سالنګ غاښۍ ، د پنجشېر دره او شاوخوا ځېرمه سیمې د هوایي ، توپچي او " بوراتینو " د ځواکونو له خوا بمباري شوې ، احمد شاه مسعود پر خپله خبره ودرېد او پر شوروي پوځي کاروانونو يې برید ونه کړ .

ده هممهال د افغانستان د اسلامي ګوند (حزب اسلامي) جنګیالان نه پرې نښودل ، چې سالنګ ته نږدې شي . [...]

[...] له خپرونې او زما له لیکنې (مقالې) نه ښکاري ، چې د کشف په لوی ریاست کې څه ډول خلکو کار کاوه او کوي يې . یوازې یو ډګرمن " تکاچیوف " ۱۴ ځلي د جبهې شاته دوښمنانو ته ورغلی ، د دې لپاره چې د احمد شاه مسعود له استازیو او پخپله له ده سره وګوري . [...]

له افغانستانه د شوروي پوځونو د سوله ییزې وتنې او له جګړې وروسته پراو کې د ۱۹۸۸ – ۱۹۸۹ ز کال د فبروري تر پایه د همکارۍ په اړه له احمد شاه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود سره د خبرو اترو ترسره کوونکی ، د سمندري پوځ ډګروال " ب . ف . پرېمېنکو ".

۱۵ / ۲ / ۲۰۰۹

د «اتکريتايا اپلېکترونايا ګازېته» ورځپاڼه، (۳۱)

افغاني جګړه پرون او نن

[...] پرېږدئ افغانان هغسې ژوند وکړي ، لکه څنګه چې يې دوی غواړي. زمونږ لپاره مهمه داده ، چې دغه رژيم به د روسيې په تړاو څه ډول چلند کوي. کله کله خلک وايي: زمونږ څومره پوځيان د طالبانو له لاسه ووژل شول ! له افغانستانه د شوروي پوځونو له وتلو وروسته زمونږ څومره پوځيان ووژل شول ؟ دولسمه تاڼه (پوسته) په ياد راولئ ، پرې شوي سرونه. په دې کار کې د احمد شاه مسعود خلکو برخه درلوده ، مسعود چې وروسته بيا زمونږ متحد شو او مونږ وسله ورکوله. [...]

د «راسييه-۳» اوبپاڼه، (۳۲)

هغوی مونږ ته منتظر دي

د " ايشيمبای " په انځورګرۍ موزيم کې د " افغانستان ، د باشکرتوستان (باشقرتستان) د ځارګرو په برخليکونو کې " په نامه د عکسونو د نندارتون پرانيستلو ته د ورتګ پر مهال ما دا اټکل هم نه کاوه ، چې دا پېښه به ناڅاپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما مخې ته داسې څه رامخته کوي ، چې له هغه نه دې ان په سپنما کې هم کار واخیستل شي. [...] خبره دا ده ، چې دغه نندارتون د دوو پوځي ملګریو ، چې په یوه غونډ کې یې خدمت کاوه ، له ۲۲ کلن ببلتونه وروسته د لېدنې کتنې لپاره یوه پلمه شوه . له هغوی څخه یو د روسیې فدراسیون د امنیت د فدرالي ادارې ډګروال " رینات امینوف " ، چې د اوفا له ښاره څخه دی ، او د فدرالي ادارې جګړن " ویکتور مارفین " دی ، چې اوس رسمي دنده نه لري. د ۱۹۸۰ یمو کلونو په سر کې ، لومړی کس د پوځي کشف او څارګرۍ سلاکار وو ، خو دویم کس د باګرام په هوایي پوځي ډګر کې د ځانګړې ځانګې کارمند وو . [...] په رسمي مراسمو کې د ډګروال " امینوف " له وینا څخه: " زمونږ له پښت څخه هر انسان خپل برخلیک درلود او په افغاني جګړه کې یې خپله برخه درلوده. څوک سلاکار وو ، او څوک وسله په لاس مخامخ له وسله وال اپوزیسیون سره جنګېده. [...]

زه د خپل کار له مخې له خپلو ملګریو سره په اړېکو کې وم ، د پوځي څارګرۍ له ملګریو سره مې مالګه او ډوډۍ شریکوله. زه د باګرام په هوایي ډګرکې د پوځي کشف او څارګرۍ په برخه کې سلاکار وم ، بیا په اتمه پلې لوا کې وم ، وروسته مې په اووه دېرشمه کوماندویي لوا کې دنده درلوده. زما دوه ژبې پښتو او دري دواړه زده وې ، ځکه خو ماته د ځایي وګړیو د هڅوب (کولتور) اړوا پوهنه او ځانګړنې د پوهېدو وړ او نږدې وې.

[...] زما برخلیک داسې وو ، چې ما دري ځلي له احمد شاه مسعود سره لیدنې کتنې کړې دي. مونږ له هغه سره په ګډه په افغانستان کې د تری تم شویو شوروي پوځیانو د لټون په اړه خبرې اترې وکړې . دا دنده ماته د همګټو هېوادو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومتونو په شورا کې د انترناسیونالیستي پوځیانو د کومېټې مشر جنرال " روسلان اوشېف " له خوا سپارل شوې او په افغانستان کې پر همدې دنده بوخت شوی وم. زما په یاد دي ، دی په دې اړه ډېر خواشینی وو ، چې زمونږ د پوځونو د وتلو د وروستي پړاو پر مهال ، د نجیب الله تر فشار لاندې ، زمونږ پوځونو د مسعود پر مورچلو پیاوړی ګوزار وکړ. خو له دې سره سره احمد شاه مسعود په خپل زړه کې زمونږ د هېواد په وړاندې دوښمني نه وه ساتلې. دی د هغې مرستې لامله ډېر مننه وی وو ، چې مونږ د طالبانو غورځنګ پرضد وسله واله مبارزه کې له ده سره کړې وه ...

رامیل کاګیروف، د «پودمېتکي» خپرونه، ۳۸ ګڼه، ۲۰۰۹ / ۹ / ۱۲ ، (۳۳)

د افغاني پتو د ګډولو ډول

[...] لکه څنګه چې د پخواني شوروي اتحاد د دفاع وزارت مرستیال وزیر جنرال «وارېنیکوف» د «یتوګي» مجلې خبریال ته په مرکه کې وویل ، هغه مهال مهمه خبره دا وه ، چې د نجیب الله او احمد شاه مسعود تر منځ د دوښمنانه اړیکو غوټه پرې شي. جنرال " وارېنیکوف " په افغانستان کې د هغه مهال شوروي سفیر " یولي ورونځوف " سره په ګډه زمونږ د ځارګرو له لارې د تاجکو له مشر مسعود سره اړیکي ټینګ کړل . " وارېنیکوف " کیسه کوي چې : " مونږ له " یولي میخایلوویچ " سره په ګډه ان یو لیک ، چې د سفارت له خوا تاپه شوی او زمونږ دواړو له خوا پرې لاسلیک هم شوی وو ، ورولېږه. دا مو ورته وړاندیز کړه ، چې پر هغو مسلو په ګډه خبرې وکړو ، چې [د افغانستان. ژ] د شمال او شمال ختیځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجک مېشتي وګړي ورسره لېوالتيا لري. نجيب الله د دې مسلې په بهير کې وو ، مورږ هغه ته په دې اړه خبر ورکړی وو . دی په خبرو کې له مورږ سره راضي شو او د دغې ليدنې کتنې د ايډيې ملاتړ يې وکړ. خو زه په دې اند يم ، چې ده سملاسي په پټه خپلو لاس لاندې يو ته بولې (قوماندې) ورکوله چې د دغې ليدنې کتنې مخنيوی وکړي. مورږ درې ځلي دا ليدنه کتنه وټاکله ، خو همدا درې ځلي د هغې مخنيوی وشو . نجيب الله ځان داسې ښوده ، چې دی د مخنيوی لامله ډېر خواشينی دی. زه فکر کوم ، چې ده پخپله د خبرواترو شونتياوې له منځه وړلې ، ځکه چې احمد شاه پر ده باندې ښه نه لګېد . " [...]

والېرييا سيچووا ، ايرينه مېلنيکووا ، د «يتوګي» مجله، ۲۰۰۱ / ۱۲ / ۴، ۲۸۲ (۴۸) ګڼه (۳۴)

د پنجشېر عمليات

دا يو شمېر هغه عمليات ول ، چې په افغانستان کې د شوروي پوځونو د شتون د ۱۹۷۹ – ۱۹۸۹ ز کلونو پر مهال په پنجشېر دره کې د شوروي اردو له خوا د احمد شاه مسعود د ډلې پرضد ترسره شوي ول.

۱۹۸۰ ز کال د اپرېل ۹ ، د پنجشېر لومړي عمليات . مجاهدينو له مخامخ مقاومت څخه ډډه کوله ، په وړو ډلو وېشل کېدل ، تيتېدل او له ځايې وګړيو سره ګډېدل.

۱۹۸۱ ز کال ، مارچ ، د پنجشېر ۳ عمليات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۸۱ز کال د سیپټمبر ۲ ، د پنجشېر ۴ عملیات.

۱۹۸۲ ز کال د می ۱۲ ، د پنجشېر ۵ عملیات . دا عملیات د جنرال " ن . گ . تېرگریگوریانیخ " تر بولندویي لاندې ترسره شول . په دغو عملیاتو کې ۱۲ زره پوځیانو ، ۱۰۴ چورلکو او ۱۲ نورو الوتکو ګډون درلود . تر ټولو لویې پېښې د می د ۱۲ نېټې پر شپه پیل شوې ، کله چې د کشف ټولګیو (د کشف ۱۱ ټولیو) د پنجشېر دریې په خوله کې پرته له جګړې ټولې واکمنې لوړې (غونډۍ) ونیولې. پر راتلونکې شپه د ۱۷۷ موتوریزه غونډ یو کنډک ، د کشف ټولګیو په ملاتړ ، په دره کې لس کیلومتره وړاندې نورې لوړې واکمنې څوکې ونیولې. د مې پر ۱۷ ، پر دره باندې د هوایي پوځي او توپچي له پیاوړیو ګوزارونو وروسته ، دریې شوروي کنډکونه دریې ته ورننوتل. له هغوی څخه یې دوو پلیو کنډکونو د دریې پر لوړو غرنیو لړیو ، د دریې ښي او کیڼ لور ته وړاندې تګ او تعرض کاوه . درېیم کنډک د دریې په منځ کې په ګړندي تګ سره د رخې او بازارک په لور مخ پر وړاندې روان وو . د وړاندې تګ ګړندیتوب په ۲۴ ساعتو کې له ۷ څخه تر ۱۰ کیلومترو پورې وو .

۱۹۸۲ز کال اګست - سیپټمبر ، د پنجشېر ۶ عملیات. د مجاهدینو له مشر سره د لومړي ځل لپاره پوخلاینه وشوه ، چې دوه کاله مراعت شوه. شوروي پوځونو ان دا ژمنه هم کړې وه ، چې " له نورو سیالو ډلو سره د وسله والو ټکرونو پر مهال به له احمد شاه مسعود سره پوځي هوایي او توپچي مرسته هم کوي. " تر ټولو دا سکالو ډېره په پام کې نیول شوې او منل شوې وه ، چې " پرپنجشېر باندې دې هوایي ګوازرونه نه کیږي. " له احمد شاه مسعود سره ځانګړی کار د [شوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتحاد د دفاع وزارت. ژ] د کشف د لوی ریاست ډګرمن کاوه ، چې ده ته ورلېږل شوی وو . دې ډګرمن " مسعود د شوروي اتحاد د ژوند له طرز او د مارکسېزم - لېنینېزم له اثارو سره بلد اوه او ورپېژندل یې. "

۱۹۸۴ ز کال د اپرېل ۱۹ - د می ۵ ، د پنجشېر ۷ عملیات. (مارشال س. ل. سوکولوف) په دغو عملیاتو کې ۱۱ زره شوروي ، ۳۲۰۰ دوه زره شپږ سوه افغان پوځیانو ، ۲۰۰ الوتکو ، ۱۹۰ چورلکو برخه اخیستې وه. د اپرېل پر ۲۲ ، وروسته له هغه ، چې سیمه د درنو بم غورځوونکو الوتکو له خوا بمباري شوه ، متحدو پوځونو پر پنجشېر تعرض وکړ. دغه عملیات تر یو بریده بریالي ول. هغه لارې او نور سمبالوونکي ځایونه ، چې مجاهدینو پر ۱۹۸۲ – ۱۹۸۳ ز کلونو د پوځلاینې پر مهال جوړ کړي ول ، ټول له منځه ولاړل او ویجاړ کړای شول. د مسعود یو پلوی او ملګری عبدالواحد یرغمل شو . ببرک کارمل سوبه شوي پنجشېر ته یو پروپاګنډې او تبلیغي سفر وکړ. پنجشېر د یو څه مودې لپاره په بې خطره سیمه بدل شو. له پټې لارې د مالوماتو د تر لاسه کولو له برکته مسعود وکولای شول ، چې له خپلو لویو ځواکونو سره مخکې له مخکې له پنجشېره ووزي او له ګوزار څخه ځان وژغوري. دا مالومه شوه ، وروسته له هغه چې شوروي پوځونه ببرته خپل دایمي مېشتځای ته ولاړ شي ، مجاهدین به په پاکستان کې خپلې لیکې بیا ډکې کړې او ببرته به هر څه له سره پیل شي. د اپرېل پر ۳۰ په هزاره دره کې د ۲۸۲ موتوریزه غونډ لومړی کنډک له منځه ولاړ: شوروي پوځ ته ۲۰ کسه د سر زیان واوښت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۸۵ز کال ، د پنجشېر ۸ او ۹ عملیات. د نهمو عملیاتو په بهیر کې پوځونو وکولای شول ، چې د مسعود ډلې د درې له مرکزي برخې نه پر شاه وتمبوي.

د ۱۹۸۲ زېږدي کال له پیله راهیسې د احمد شاه د وسله والو ډلو پرضد کوم عملیات نه ترسره کېدل.

د ۱۹۸۲ ز کال پوخلاینه:

د پنجشېر د عملیاتو یو له ډېرو مرموزو پېښو څخه د احمد شاه مسعود ژوندي وتل ، د چا پر لاس نه ورتګ وو او د ۱۹۸۲ ز کال پوخلاینې حالات او لاملونه ول . داسې مالومات شته ، چې د شوروي ځارګرۍ مشري له مسعود سره جوړه راغلې وه. د عملیاتو له پیل نه ، د ده د ترورولو له پېښېدو نه مخکې به یې پر خپل مهال ده ته خبر ورکاوه. شوروي ځارګرۍ په افغانستان کې د شوروي او افغان پوځونو او افغان ځانګړیو خدماتو د هغو عملیاتو ، چې د مسعود تر لاس لاندې سیمه کې به ترسره کېدل ، په اړه ده ته مخکې له مخکې خبر ورکاوه او د دغو عملیاتو په مخ کې به یې خنډونه اچول. د دې یو لامل هم زمرد ګنډل کیږي. د شوروي اتحاد د کشف د لوی ریاست ډګروال " اناتولي تکاچیوف " باندې دا شک شوی وو ، چې دی د مسعود لور ته وراوښتی ، ځکه خو دی په تسلیمۍ تورن شو . " اناتولي تکاچیوف " د شوروی اتحاد د دفاع وزارت د کشف او پوځي ځارګرۍ د لوی ریس سترجنرال " پ. اي. ایواشوتین " له خوا دې کار ته ګومارل شوی وو ، چې له مسعود سره اړیکي ټینګ کړي.

۲۰۱۰ ز کال د جنوري ۲۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان په اړه: ځمکه، خلک، تاريخ

[...] د افغانستان په شمال ختيځ کې د مسعود د اوځارتيا په پام کې نيولو سره، د ده د ډلو بشپړه ماتې به د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد له پولې سره په همپوله افغاني ولايتونو کې کړکېچ سخت ژور کړی وای.

په دې اړه په افغانستان کې د شوروي ځلوېښتمې شمېرې اردو لوی بولندوی "باريس فسېولودوويچ گروموف" داسې ليکي:

" دا به د ډېر ساده سړي خبره وي، اټکل وشي، چې پياوړي ځلوېښتم اردو ونه شو کړای، د احمد شاه مسعود وسله واله ډله په بشپړه توګه له منځه يوسي. په افغانستان کې شوروي پوځي بولنتون د دې لپاره ټولې شونتياوې درلودې، چې ان د ۱۹۸۵ زېږدي کال له دوبني کمپاينه مخکې ده ته په پنجشېر او دغې درې ته خېرمه سيمو کې بشپړه پوځي ماته ورکړي. که چيرې دې ته اړيزه پيدا شوې وای، مورږ به مسعود له منځه وړی وای. له ما سره په دې برخه کې هيڅ مهال کوم شکونه نه راپيدا کېدل، او اوس هم راسره نشته. پخپله احمد شاه هم پر خپل حالت ډېر ښه پوهېده، چې ښکاره خبره ده، له شوروي پوځيانو سره يې د ده پر سياست اغېز کاوه: دی تل په دې پوهېده، چې د کوم کار کولو اجازه ده ته ورکړل شوې او د څه شي په خاطر به ده ته سخته سزا ورکړل شي."

ب. و. گروموف، «محدود پوځي ټولګي». ۲۰۰۸/۱۰/۱۱، (۳۶)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوونۍ سياسي پايلنيوی

د ۲۰۰۱ زکال د سيپټمبر ۷ - ۱۴

د پنجشنبې پر ورځ مانبام ، د سيپټمبر پر ۹ ، په افغانستان کې د شمالي ټلوالې د ځواکونو پر مشر احمد شاه مسعود باندې ځانمرګی برید وشو . [...] اوس د ده مرستيال ، د امنيتي خدماتو پازوال محمد فهيم د ده پر ځای د شمالي ټلوالي د مشر په توګه ټاکل شوی دی. شمالي ټلواله د پخواني شوروي اتحاد د منځنۍ اسيا د جمهوريتونو او طالبانو ترمنځ وروستی خنډ وو . د منځنۍ اسيا جمهوريتونو هڅه کوله ، چې د شمالي ټلوالې ملاتړ وکړي. دغو جمهوريتونو او روسيې تر هر چا ډېر د شمالي ټلوالې او احمدشاه مسعود ملاتړ کاوه ؛ وسله ، دارودرمل او خوراکتوکي يې ورکول. ايران او هند هم له مسعود سره ډېره لېوالیتا درلوده ، او مرسته يې ورسره کوله.

[...] دا تصادفي خبره نه ده ، چې د مسعود له مړينې وروسته سملاسي د " ولاديمير پوتين " او تاجکستان ولسمشر امام علي رحمانوف تر منځ ببړنۍ ټيليفوني خبرې وشوې. پر راتلونکي لنډ مهال بايد په دوشنبه کې د روسيې ، ايران ، تاجکستان ، هند او اوزبکستان د بهرنيو چارو وزارتونو او ځانګړيو خدماتو د استازيو تر منځ ليدنه کتنه وشي. [...]

د «نيکولو . ايم» د سياسي سلا مشورو مرکز اوبپانه. (۳۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

«د کارفاګېن دولت بايد ړنګ شي» دويمه برخه

[...] په پنجشېر کې د طالبانو له خوا د تاجکانو ماتو شويو ځواکونو له شاتګه وروسته سملاسي ، رباني چې د پياوړتيا له پلوه يوازې له حکمتيار سره پرتله کېدای شو ، بيا هم په هر ډول چې وو د اوړو د پوزې په څېر د افغانستان قانوني هېوادمشر [؟. ژ] په توګه په بشپړه توګه ځان سيوري ته کړ او پټ شو . د شمالي ټلوالې مشري مسعود پر خپله غاړه واخيسته .

[...] د پنجشېر د زمردو کانونو ده ته په کال کې تر ۳۰۰ ميليونه ډالرو پورې عايد ورکاوه . د ده د تره [او يا ښايي چې ترورزی وي . ژ] پر ۱۹۸۰ او ۱۹۹۰ يمو کلونو کې په اروپا کې د قيمتي ډبرو د سوادګر په توګه نامتو وو او هر مهال کېدای شو ، چې رانيونکی تړې په لويه اندازه قيمتي ډبرې رانيسي . [...]

دا خبره له هيڅا پټه پاتې نه ده ، چې شمالي ټلواله پر خپل تاکتيکي مهارت لرونکي مشر او ستونزمن لاري غرونو سرېره ، د بهرنيو مرستو له برکته پر پښو ولاړه وه . پر پورته يادو شويو کورنيو عايداتي سرچينو سرېره ، هند ، چې په افغان ډګر کې يې د پاکستان پرضد کوټلی رول لوباوه ، له شمالي ټلوالې سره ستړې مالي مرستې کولې . د " واجپای " داو ډېر ستر وو : د بري په صورت کې له هند سره په لانجه کې د پاکستان ستراتېژيکي حالت ، چې بې له دې هم ښه نه وو ، له لا لوی کړکېچ سره مخامخېده . وسله ورته د ايران او روسيې له خوا پرېمانه ورکول کېده ، په تېره بيا روسيې خو خپل دا کار دومره نه پټاوه . د ۲۰۰۰ ز کال په مني کې د روسيې د امنيت شورا ريس " س . يوانوف " په ډانګ پېيلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل ، چې " په سیمه کې د خپل ستراتېجیکي ملګري [مسعود . ژ] ملاتړ کوي " . مسعود هم روسیې ته په هماغه ډول ځواب ورکاوه : هغه څوک ، چې د ۱۹۸۰ یمو کلونو په نیمایي کې یې د سر په خاطر ، په افغانستان کې شوروي محدودو ټولګیو یو نیم میلیون افغانۍ انعام ټاکلی وو ، هغه اعلان وکړ ، چې روسیه د افغانستان تر ټولو مهم ملګری دی.

له طالبانو وروسته د افغانستان د راتلونکې انځور په ټوله کې څرګند وو . له مسعود سره برابر بل داسې کوم ډګري بولندوی نه لیدل کېده . بل تر ټولو پیاوړی بنسټپال حکمتیار ، چې ایران ته تښتېدلی وو ، خپل خلک له لاسه ورکړل او له طالبانو سره یو ځای شول. ده خپله اتوریته له لاسه ورکړه. د نورو افغان سیاستوالو قطر ډېر کوشنی وو. د نورو ټولو افغاني ، ملي لږه کیو ، دیني ځانګړنو تر څنګ ، د هند ، ایران او روسیې لپاره ګټوره وه ، چې مسعود د افغانستان مشر شي . په منځنۍ اسیا کې د روسیې د ملګرو هېوادو سویلي پوله د امو سیند پر غاړه تېره شوې. دې ډول بدلون خپل منفي اړخونه درلودل ، چې هغه پاکستان او امریکا متحده ایالات وو ، چې یوې خواته پاتې کېدل. متحده ایالاتو د افغانستان د خاورې له لارې د غاز نلیکې د تېرولو له پلان څخه لاس نه وو اخیستی. [...]

۲۰۰۲، ک. بوګدانوف، م. پرماکوف، س. ستارکوف. د «اېمپېرسکي ګېنېرالني شتاب» اوبپانه (۳۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان: د رغاونې کارونه

د فبروري پر ۱۵ ، له افغانستانه د شوروي پوځونو د وتلو شلمه کالیزه پوره شوه . زما په یاد نه دي ، چې پر ۱۹۹۹ زېږدي کال دې په روسیه کې د دغې پېښې لسمه کالیزه چا شانداره لمانځلې وي. د " بلځین " د واکمنۍ پر مهال خلک پر دغه جګړه باندې شرمېدل ، خو اوس خبره بل ډول ده. پخپله قضاوت وکړئ. [...]

احمد شاه مسعود پر ۱۹۹۲ – ۱۹۹۸ زېږدي کلونو د خپلواک افغانستان د دفاع وزیر وو . د طالبانو واک وځواک ته له رسېدو وروسته د شمالي ټلوالې مشر شو او د طالبانو پرضد یې هاند و هڅه پیل کړه. دی هغه مهال د روسیې متحد وو . [...]

اي. داویدوف، د «روبژ» اوبپانه (۳۹)

له سي . ای . اې تر تهرانه

[...] روسیه د افغانستان د نړۍ د ګاونډیانو له شمېر څخه نه ده او له افغانستان سره د مرسته کوونکیو هېوادو ، چې د دغه هېواد د وتې (اقتصاد) د بیا رغاونې لپاره په میلیونونو ډالر ببلوي ، په شمېر کې نه راځي . خو روسیه د منځنۍ اسیا پر هېوادو باندې د خپل اغېز او په افغانستان کې له شمالي ټلوالې سره د خپلې ډېر کلیزې همکارۍ په پام کې نیولو سره ځانګړی ځای لري. داسې ښکاري ، چې د همدغو لاملونو او حالت په پام کې نیولو سره ، په روسیه کې د افغانستان نوی سفیر ګومارل کیږي. په روسیه کې د افغانستان نوی سفیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود کشر ورور احمد ضیا مسعود شو. له احمد شاه مسعود سره د روسي پوځیانو نږدې او ټینګ اړیکي د هیڅا لپاره کومه پټه خبره نه وه: د ده الوتکې د تاجکستان د کولاب په پوځي هوایي ډګر کې ځای پر ځای شوې وې. دا فاکټ، چې د مسعود د میراث خوړونکي ټاکنې په دوشنبه کې ترسره شوې او په هغو کې جګپوړو روسي پوځي چارواکیو برخه درلوده، پخپله په دې اړه د ډېرو خبرو او مسلو څرګندویي کوي. اوس نو په مسکو کې د افغانستان نوی سفیر د روسیې د متحدو ځواکونو یانې شمالي ټلوالې استازی شو. [...]

۱۳ / ۳ / ۲۰۰۲

د «نیوز ایران. رو» خبري اژانس اوبپانه (۴۰)

د مسعود یاد

له الېکساندر کنیازېف سره د مرکې یوه برخه

پوره لس کاله پخوا د ۲۰۰۱ زېږدي کال د سیپټمبر پر ۱۰ افغان مجاهد احمد شاه مسعود د یو ځانمرګي برید پر مهال له سخت ټپي کېدو وروسته مړ شو. نن په دې اړه د روسیې د پوهنو اکاډېمۍ د ختیځ پېژندنې انستیتیوت له پوهنیز کارکوونکي «الېکساندر کنیازېف» سره مرکه شوې ده. کنیازېف له مسعود سره ښه پېژنګلوي درلوده، پر ۱۹۹۰ یمو ز کلونو یې په افغانستان کې ډېر ځله ورسره لېدنې کتنې کړې، په ببلابېلو سفرونو او جبهه کې ورسره ملګری وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په افغانستان کې د شوروي کمپاین پر مهال مسعود زمور پرضد جنګېده. دی کله او پر کومه شېبه زمور ملګری شو؟

ځواب: د ۱۹۸۰ مو ز کلونو تاریخ تر اوسه لا نه دی لیکل شوی. ډېر لږ خلک پوهیږي او خبر دي چې د هغې جګړې پر مهال احمد شاه مسعود یو له هغو ډګري بولندویانو څخه وو چې د شوروي اتحاد له لوري ورسره پرله پسې خبرې اترې کېدې او هڅه کېده چې د همکاری اړیکي ورسره ټینګ شي. له هغه سره په پرله پسې ډول دوه اړخیز ګډ کارونه ترسره کېدل او ډېر ځله ورسره د ځایي پوځلاینې په اړه هوکړه لیکونه لاسلیک شوي دي. د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت د کشف د لوی ریاست ډګرمن، چې نوم یې نه شم کولای یاد کړم، اوږده موده له احمد شاه سره یو ځای وو او هڅې یې کولې چې د شوروي پلوه ځواکونو پر لور یې رامات کړي. ده مسعود د شوروي ژوندانه له بریاوو (لاسته راوړنو) او مارکسېزم-لېنینېزم له اثارو سره پېژانده. ...[...]

۸ / ۹ / ۲۰۱۱

د «فرغانه نیوز» نړیوال خبري اژانس. (۴۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب دویمه برخه

مسعود ، نښه يي توکي او قيمتي ډبرې

د روسيې فدراسيون د ګمرک دولتي کومېټه

د ۲۵/۹/۱۹۹۷ نېټې ۴۴۷۵ / ۰۷ - ۰۷ شمېره رسمي ليک (مکتوب)

له افغانستانه د نښه يي توکيو د قاچاق په اړه

په اداره کې د شتو مالوماتو له مخې ، په افغانستان کې د پوځي - سياسي لانجې د ټولو په خپل منځ کې مخامخ شويو مخالفو لوريو يو له تر ټولو لويه مالي سرچينه د نښه يي توکيو توليد او سوداګري ده . د نښه يي اومو توکيو د پخولو کار اوسمهال له پاکستان سره څېرمه قبايلي سيمې ته لېږدول شوی دی . له دې لامله ، چې د افغانستان د وګړيو ډېرې برخه د کار او عايد نورې سرچينې نه لري ، د طالبانو مشري د نښه يي توکيو د توليد د بندولو په برخه کې کوم ګامونه نه اوچتوي .

د روسيې خاورې او وړاندې لوېديځې اروپا ته نښه توکي د منځنۍ اسيا د دولتونو د خاورو له لارې په ترانزيتي ډول لېږدول کيږي . د نښه يي توکيو د لېږدولو تر ټولو لويې لارې دادی : اشکاشم - خروګ - اوش - مسکو - لوېديځه اروپا او عشق اباد - باکو - مسکو . د اومو نښه يي توکيو ، نيم چمتو شويو

(c) ketabton.com: The Digital Library

توکیو او چمتو شویو هیروییینو د پېرودلو کار په هېلمند ، کندهار ، غزني ، ننګرهار ، لوګر ، کندوز او کونړ کې ترسره کیږي.

داسې مالومات شتون لري ، چې جنرال مسعود [احمد شاه مسعود . ژ] د نېشه یې توکیو په سوداګرۍ کې لاس لري ، او دې لور ته د نېشه یې توکیو د رالېږدولو لپاره له تخاره د تاجکستان کولاب ته دهلیز نه کار اخلي. دغه توکي له تاجکستانه بیا روسیې او د همګټو ټولنې نورو هېوادو ته لېږدول کیږي. همدا راز له دوشنبې څخه اروپا ته د نېشه یې توکیو د لېږدولو کار د دوبی له لارې د "Tanzanian Airlines", هوایي چلند د دوو "ان-۱۲" ډوله الوتکو پر مټ تر سره کیږي. دا الوتکې د قیمتي ډبرو د صادراتو تر نامه لاندې په پټه د نېشه یې توکیو د لېږدولو کار کوي.

دا لیک په کار کې د کارولو لپاره د اداري د سرپرست له خوا ولېږل شو.

ا. و. کلېپوف

د «یورا سېروېس» اوبپانه. (۴۲)

د قرغزستان د هېوادمشرۍ څوکۍ ته د نوماند «کوبانیچبېک توګوچبای اولو اپاس» له وینا څخه

د منځنۍ اسیا په سیمه کې ډېره اند ېښمنه وضعه رامنځته شوې. د منځنۍ اسیا دولتونو کورنی او بهرنی سیاست د ښکاره سیاسي او هغو ټولنیزو پروسو د ټولو څیزونو غبرګون نه کوي ، چې په دغو جمهوریتونو او هغوی ته نږدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکو کې پېښیږي . د منځنۍ اسیا د ډېرې دولتونو د مشرانو له لوري بې غورې داسې حالت رامنځته کړی ، چې کېدای شي ډېر کړکېچن وبلل شي . د ۲۰۰۱ زېږدي کال تر پسرلي پورې د دغې وضعې وده کېدای شي چې په کارنده جګړه ییز پېر باندې بدل شي.

د دې دلیل په پام کې نیولو سره ، زه غواړم په منځنۍ اسیا کې د اوسنۍ سیاسي وضعې په اړه ښکاره سیاسي څرګندونه وکړم او هغه دا چې:

لومړی: د اوزبکستان ، قزاقستان او قرغزستان د حکومتي پوځونو تر منځ ، د ښلاښلو وسله والو افراطي ډلو ، چې له تاجکستان سره سیاسي تړاو لري (د اپوزیسیون د چینل له لارې) د وروستیو دریو - پېنځو کلونو په بهیر کې پرله پسې کارنده جګړه ییزه مخامختیا روانه ده.

دویم: د هغو اورپکو ډلو ، چې د تاجکستان پر پلوۍ جنګیږي ، شمېر نن ورځ تر ۱۳۰ یو سلو دېرش زره کسانو پورې رسیږي ، چې لاندینۍ ډلې پکې شاملې دي:

- هغه افغاني جګړه مارې ډلې چې د احمد شاه مسعود تر لاس لاندې ، د افغانستان د خاورې په نړۍ سیمو کې ځای پر ځای دي او د پلان له مخې په پرله پسې ډول د تاجکستان خاورې ته ننوزي ، چې شمېر یې نړۍ ۸۰ زرو کسانو ته رسیږي ؛
- د تاجکستان په خاوره کې ، د تاجکستان د متحد اپوزیسیون وسله والې ډلې ، چې شمېر یې نړۍ د ډېرشو زرو ته رسیږي ؛
- د اوزبکستان اسلامي غورځنګ ، چې شمېر یې نړۍ پېنځو زرو ته رسیږي ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د تاجکستان پوځي وسله والې ډلې ، چې شمېر يې نږدې ۱۵ زرو ته رسيږي ؛

درېيم : پوځي عمليات له ۴ تر ۲ زرو کسانو په شمېر سره ، د موسم د دوراني غوندال په پام کې نيولو سره ترسره کيږي . وسله والې ډلې له سنجول شوي تاکتيک څخه کار اخلي او په داسې اوپراتيفي ډلو وېشل شوې ، چې شمېر يې له ۱۵ تر ۱۰۰ کسانو پورې رسيږي. دوی د جيرګتال ، غرني بدخشان ولايت او قره تېګين درې په غرنيو سيمو کې ځای پر ځای دي.

د اوش ولايت ، د قرغزستان سويلي سيمې ، د اوزبکستان د خاورې يوه برخه ، او نږدې ټول تاجکستان د تاجکستان د متحد اپوزيسيون د جوړښتونو تر څارنې لاندې دي.

څلرم: په اوسني وخت کې د تاجکستان ، اوزبکستان او قرغزستان غرنيو سيمو ته په نږدې سيمو کې پوځي ډلې ، د وسلو او تخنيک زېرمتونونه چمتو شوي ؛ د قزاقستان خاورې ته د وسله والو پوځي ډلو د ننوتو اډه جوړه شوې ، چې پر راتلونکي مهال بيا له هغه ځايه د روسيې فدراسيون د تاتارستان او باشقورتستان جمهوريتونو ته ننوزي.

پېنځم : د دغو جګړه مارو ډلو سياسي او مالي ملاتړ ، د هغوی د کار او کارندتيا د سمبالولو چارې د ايران ، پاکستان او سعودي عربستان د ځانګړيو خدماتو له خوا ترسره کيږي. (دوی په کارنده توګه د دې چارو نوښت له تورکيې څخه په خپلو لاسو کې اخيستی دی) . د دې لپاره له داسې چينلونو څخه کار اخيستل کيږي ، چې د نښه يي توکيو په نړيواله سوداګرۍ کې لاس لري ، لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود ، د تاجکستان متحد اپوزیسیون ، د اوزبکستان اسلامي غورځنګ ، او د تاجکستان هغه پوځي ډلې ، چې له آره د اسلامي افراط غوښتونکیو جوړښتونو تر څارنې لاندې دي .

منځنۍ اسیا د نښه یي توکیو د سوداګرۍ پر یوه ترانزیټي ، د نړیوالې تړښګلتیا او ترهګرۍ د سرچینې په سیمه بدلیږي.

شپږم : په دې شرایطو کې رسمي تاجکستان او د هغه ولسمشر رحمانوف په ښکاره دا وس نه لري ، چې د تاجکستان د اپوزیسیوني مشر سید عبدالله نوري او د تاجکستان د متحد اپوزیسیون په وړاندې مقاومت وکړي ، ځکه دوی ته دا شونتیا ورکړ شوې ، چې د دغه هېواد د واکمنۍ په جوړښتونو کې ځای ونیسي.

د تاجکستان پر پوله د روسیې ۲۰۱ دوه سوه یو شمېره فرقه د څه شي لپاره جنګیږي ، په داسې حال کې چې ټول تاجکستان د اسلامي افراط غوښتونکیو ځواکونو ته بې جګړې تسلیم شوی ؟

اووم : په اوسني وخت کې وضعه موسمي فاکټور تم کړې ، ځکه چې د ژمي پر موسم ، د منځنۍ اسیا په غرنیو سیمو کې غاښې یا کوتلونه ، او نرۍ لارې واورو بندې کړې دي . په پسرلي کې به کارنده پوځي ننوتنې او وسله واله مخامختیا پیل شي.

اتم : وضعه تر یو بریده تر مثبت او سمونې اغېز لاندې راغلې. سربېره پر دې ، سوله ییزه دموکراتیکه لاره غوره شوې. د دې لپاره اړینه ده ، چې د قرغزستان مشر یو کارنده او پرېکنده سیاستوال شي. دا به وضعه په بنسټیز ډول بدله کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، اسلامي افراط غوښتونکي به له ډاډمنې شاتنۍ جبهې او په ډېرو ستراتېژيکي لوريو کې به يې د جګړه ييزو کارندتياوو له شونتيا بې برخې کړي [...] .

۲۰۰۰ / ۹ / ۲۳ ، بيشکېک

د «سلاويانسکي مير» خبري اژانس اوبپانه. (۴۳)

د نښه يي توکيو بهرنۍ پيسې

له تاجکستان څخه تر روسيې پورې دا بيه سل ګرايه لوړيږي

د يکشنبې پر شپه له افغانستان سره په ګډه پوله کې د تاجکستان د سنګير په سيمه کې ، د دغه هېواد د کورنيو چارو وزارت کارکونکيو د نښه يي توکيو يوه بله جوړه نېولې ده . د نښه يي توکيو له لېږدونکيو کسانو سره ۷۰ کيلوګرامه هيروييين نيول شوي. دا نښه يي توکي پر راتلونکي لنډ مهال بايد لومړی قرغزستان او له هغه ځايه بيا روسيې ته لېږل شوي وای.

د روسيې د فدرالي سرحدي خدمتونو د مرستيال ريس ډګرجنرال " الېکسی کوژېونيکوف " په وينا ، په خو اشينۍ سره بايد وويل شي ، چې په دې وروستيو کې د تاجکستان په خاوره کې د دومره لويې جوړې (پارټۍ) نښه يي توکيو نيول کومه کمېښنه خبره نه ده . په دې وروستيو څو مياشتو کې د نښه يي توکيو افغان لېږدوونکي ځانګړې کارندتيا نښيي. يوازې په جولای او اګست مياشتو کې ، پوله ساتو څه د پاسه ۳۰۰ کيلوګرامه هيروييين نيولي ، چې د دوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوپو حجم د پولې پخوانې او اوسنې ټول ساتونکې هېښ کړل. د جولای پر ۲۴ د مسکو په نامه پوله ساتې ډلې ۱۵۰ کیلوګرامه هیروییین ونیول. د اګست پر ۱۵ د پولې په هماغه ځای کې د نښه یې توکیو د لېږدوونکیو یوه ډله ونیول شوه ، چې هڅه یې کوله ۱۱۰ کیلوګرامه هیروییین د تاجکستان خاورې ته پورې باسي.

له افغان-تاجک پولې څخه نه یوازې هیروییین راتېریږي . " الېکسی کوژیونیکوف " وویل ، چې د تېرې چهارشنبې (جمعې) پر ورځ پوله ساتو یو ټن اومه اپین ونیول . بې ښندې باید وویل شي ، چې دا د سرحدي فدرالي خدمتونو په تاریخ کې د نښه یې توکیو تر ټولو لویه نیول شوې جوپه ده . [...]

د پولې بشپړه بندونه په اصل کې ناشونې ده . د نښه یې توکیو لېږدوونکي له هر ډول شونتیاوو ، ان له ډېرې کوشنۍ شونتیا څخه هم کار اخلي . روسي پوله ساتي هره ورځ له ۷ تر ۱۰ پورې له پولې د راتېرېدو هڅې شنډوي . د دې هڅو ډېرې یې د نښه یې توکیو د لېږدونکیو له خوا کیږي ، خو د کشف ډلې هم پکې لیدل کیږي . دا ډلې تاجکستان ته د تېرېدو موخه نه لري ، بلکې غواړي پوه شي ، چې د پولې کومه برخه کمزورې ده . کله چې د پولې کمزورې برخه وموميې ، بیا نو د نښه یې توکیو لېږدوونکي هماغه ځای ته ورځي . د جنرال " کوژېونیکوف " په وینا ، دا ډلې ډېرې ښې منظمې دي . په دغو ډلو کې د کشف کسان ، پنډیان او د پوښښ (حمایې) ډله شتون لري . د پوښښ ډله په افغان لوري کې پاتې کیږي او که چیرې د نښه یې توکیو لېږدوونکي کسان پر سرحدي کمین وربرابر شي ، بیا نو هغوی پر پوله ساتو باندې سخت اور بلوي او خپل کسان حمایه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له افغانستانه د نښه يې توکيو د قاچاق په اړه د پوله ساتو اټکلونه او ارزونې ډېرې نا اراموونکې دي. د کشف د مالوماتو له مخې ، تاجکستان ته څېرمه په افغان خاوره کې په ټنونو نښه يې توکي زېرمه شوي او تاجکستان ته د رالېږدولو لپاره چمتو دي. دا کومه هېښنده خبره نه ده. په افغانستان کې جګړه روانه ده ، او مخالف لوري ډېرو پيسو ته اړتيا لري. هم طالبان او هم احمد شاه مسعود په دې ډېر ښه پوهيږي ، چې د جګړه ييزو بوديجو يو له ډېرو لويو سرچينو څخه د نښه يې توکيو ډالر دي. د نښه يې توکيو تر ټولو ډېره نږدې او ګټوره لار د تاجکستان له پولې تېره شوې. د " البکسی کوژېونيکوف " په وينا " شننه دا ښيي ، چې په افغانستان کې د يوه کيلوګرام نښه يې توکيو بيه په منځني شمېر تخمينا ۷۰۰ ډالره ده . له پولې تر راټېرولو وروسته يې د يوه کيلوګرام بيه ۸۰۰ ډالره کيږي ، خو په دوشنبه کې يې بيا بيه له ۱۵۰۰ تر ۲۰۰۰ ډلرو پورې لوړيږي. په قرغزستان کې د هماغه يوه کيلوګرام بيه له ۲۰۰۰ تر ۷۰۰۰ ډالرو پورې ده، خو په روسيه کې يې بيا بيه ان تر اويا زره (۷۰۰۰۰) ډالرو پورې لوړيږي.»

فدرالي سرحدي خدمتونه وايي ، چې له همدې لامله خو هغه او دغه لوري هيڅ وخت نه غواړي ، چې د هيروييينو د راټېرولو کار بند کړي. [...]

رومان اوکولوف، د «سېم دنی» اونيزه مجله، ۲۰۰۰ ز کال د سيپتمبر ۲، (۴۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطان خاوره

[...] تاسو خبر شئ چې مسعود ، چې پلویان یې د پنجشېر زمري په نامه یادوي ، د مهماتو ، د زغره وال تخنیک د اضافي پرزو او خوراکتوکیو لګښت په منظم ډول راکاوه. ده د دغه لګښت یوه برخه د هغو لعلونو (یاقوتو) څخه پوره کوله ، چې د نړۍ یو له ډېرو لویو کانونو څخه یې په پنجشېر دره کې دی. دا بشپړه شوني ده ، چې د لګښت یوه برخه یې پر نښه یي توکیو پوره کوله. دغه نښه یي توکي اروپایي هېوادو ته لېږدول کېدل. د هیروییینو دغه پیسې په پټو عملیاتو باندې لګښتېدې او یا هم د ټاکلیو اشخاصو جېبونو ته تللې. په دې ډول مسعود نه یوازې چې د مسکو پوروړی نه دی ، بلکې له مسکوه یې یو ځل هم د نغدي مرستې د زیاتوالي هیله نه ده کړې. [...]

«ېفګښنی دوانوف» د جګړې د ګډون کوونکیو د ترهګرۍ ضد ټولنې «الفا» ورځپاڼه. د ۲۰۰۰ زکال اکتوبر، (۴۹) ۱۰ ګڼه ، د «سپېځناز-رو» اوبپاڼه، (۴۵)

کرېملین د نښه یي توکیو له کاروبار کوونکیو سره ګډه برخه لري

روسي پوځیان له مسعود سره د نښه یي توکیو په سوداګرۍ کې نږدې اړېکي لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خواشیې سره ، چې د لیکنې سرلیک استعاره (کنایه) نه ده او کورټ هیجان راپاروونکې هم نه ده . زه غواړم هغه فاکټونه دلته یاد کړم ، چې ټولو ته څرګند دي ، خو ډېر یې نه غواړي چې ویې وینې او ځان پرې پوه کړي.

زه د خپل هېواد -روسیې د تبعه په توګه غواړم خپل وګړنی دریځ څرګند کړم. کله کله د سړي زړه کیږي ، چې له روسي چارواکیو سره همدردي وکړي. دوی ډېرې هڅې کوي، خو څه نه تري جوړیږي. د نېشه یي توکیو پېښه د ټولو لپاره په ډانګ پېښلې خبره ده. نه غواړم خبره اوږده کړم ، اصلي فاکټونو ته به راشم.

لومړی فاکټ. په اوسنۍ ټولنه کې نېشه یي توکي او د هغوی کارېدنه یو لوی غم دی. دې غم په روسیه کې ګوانښوونکي مقیاسونه خپل کړي دي.

په وروستیو لسو کلونو کې ، په روسیه کې پر نېشه یي توکیو د روږدیو کسانو شمېر ، لکه څنګه چې تل کم ښودل کیږي ، ۱۲ ګرایه زیات شوی دی.

دویم فاکټ. د ټولو نېشه یی توکیو (په تېره بیا هیروییینو) غټه برخه روسیې ته له منځنۍ اسیا ، که کره ووایم له تاجکستانه راځي.

دریم فاکټ. په تاجکستان کې د امام علي رحمانوف ، چې د کولاب له قبیلو څخه دی ، روسی پلوه رژیم د واک واګي په لاس کې لري. تاجکستان د همګټو هېوادو ټولنې غړی دی او هلته د روسیې پوځي اډې پرتې دي.

څلورم فاکټ. تاجکستان ته له افغانستانه نېشه یي توکي راځي. دا تصدیق او تایید په مسکو کې کوي. مورږ به هم دا تایید ومنو ، ځکه چې له دوی سره باندې (موافق) یو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښځم فاکټ. پر ۱۹۸۹ز کال له افغانستانه د شوروي پوځونو له وتلو وروسته ، شوروي پلوه هېوادمشر نجیب الله پر ۱۹۹۲ ز کال د ډګري بولندویانو له خوا راوپرزول شو ، خو له دې پېښې سره کورنۍ جګړه پای ته ونه رسېده ، بلکې تاجکستان ته هم پسې راواوښته. یو کال وروسته پر ۱۹۹۴ ز کال د هېواد په سویل کندهار کې د طالبانو غورځنګ راپیدا کیږي. دوی خلک دې ته رابولي ، چې په هېواد کې باید خونړۍ ګډوډۍ د اسلام سپېځلي دین له لارې پای ته ورسیږي. اړینه ده وویل شي ، چې د افغانانو په منځ کې ګڼ شمېر خلکو له دوی ملاتړ څرګند کړ.

دلته خبره یوازې د پاکستان له لوري د مالي سخاوت په اغېز کې نه وه ، هغه هېواد چې حکومت یې په رښتیا هم نه غوښتل ، د برهان الدین رباني داړه مار حکومت پر څنګ ولري.

طالبان په هېښنده توګه ډېر زر د افغانستان ټوله خاوره نیسې او د ۱۹۹۶ ز کال په سیپټمبر میاشت کې د ډګري بولندویانو حکومت له کابله پر شاه تمبوي. دا مهال افغانستان پر دوو برخو وېشل شوی وو.

د ډګري بولندویانو شمالي ټلواله ، چې احمد شاه مسعود یې تر ټولو اغېزمن ګڼل کېده ، د افغانستان د خاوري نږدې پېنځه سلنه ، د هېواد په شمال کې غرنۍ سیمه ، چې له تاجکستان سره همپوله ده ، تر څارنې لاندې لري.

د شمالي ټلوالې وسله والې ډلې په ټوله کې له تاجکانو جوړې دي. (مسعود هم له توکمیز پلوه تاجک دی) . د هېواد نوره خاوره د طالبانو تر لاس لاندې ده . دوی په ټوله کې پر پښتنو تکیه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې سره سم ، اړينه ده پر دې منښته وشي ، چې طالبان د شريعت په وړاندې د ټولو وګړيو د برابرۍ سياست په کارنده توګه په مخ کې نيسي ، چې د افغانانو نورې توکميزې ډلې هم ورو ورو د طالبانو لوري ته ورجلبيږي.

شپږم فاکټ. له افغانستان څخه د نښه يي توکيو راتلونکی بهير شمالي ټلواله کنټرولوي . اړينه ده وويل شي ، چې له تاجکستان سره نږدې خاوره ، چې هيروييين تري راځي ، د مسعود تر لاس لاندې ده.

لکه څنګه چې د " وېرسيه " ورځپاڼه د (۱۵ (۱۳۹) ګڼې په اووم مخ کې ، د " اندری چېرتانوف " د " ټول واک طالبانو ته ") په ليکنه کې خبر راکوي ، چې " د افغانستان د نښه يي توکيو ډېری کارو بار کوونکي تاجکان دي . " شمالي ټلواله ، چې په بدخشان کې د طالبانو له خوا راايساره شوې ، په کومو پيسو جنګيږي ؟

د طالبانو مالي ملاتړ اسلامي سازمانونه ، او پاکستان کوي ، چې د خپلو شمالي پولو ساتنه يې په ګټه ده او تر دې څه موده مخکې پورې هم د «يونيکال» په نامه امريکايي نفتي کمپنۍ. اړينه ده وويل شي ، چې نښه يي توکي پخپله د شمالي ټلوالې له سيمې څخه روسيې او اروپا ته ځي . دا هر څه پخپله ټوله موضوع روښانوي چې : د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې ، د کولمبيايي چيريکيانو په څېر د نښه يي توکيو د پلور له برکته سمبالیږي.

اووم فاکټ. د پورته يادې شوې ليکنې ليکوال ليکي ، " روسيه د مسعود ملاتړ کوي " . وړاندې داسې لولو : " د دولتي دوما د صنعتي چارو د کومېټې مشر " انتون سوريکوف " ، پوځي ځانګړيو خدماتو ته نږدې سړی دی. دی وايي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود یوازې د روسیې د پټ ملاتړ له برکته کولای شي ، چې د طالبانو پر وړاندې مقاومت وکړي.

مسعود د افغانستان په شمال کې یوازې کوشنۍ سیمه تر کنترول لاندې لري. د "سوریکوف" په وینا ، د پنجشېر درې ته ، چې د مسعود ځواکونه پکې مېشت دي ، د روسیې له لوري خوراکتوکي ، پوځي تخنیک او وسله لېږل کیږي. همدا راز د کشف د لوی ریاست له خوا پوځي سلاکاران هم ور استول کیږي ، چې د نورو ټولو چارو په څنګ کې ، د جګړې ییزو عملیاتو مشري هم کوي. سربېره پر دې ، د تاجکستان د کولاب پوځي هوایي ډګر د مسعود د هوایي ځواکونو لپاره د اډې په توګه غوره شوی دی. "

هماغه مسعود ، چې روسیې ته د نېشه یي توکیو د بهیر ځارنه کوي ؟ !

زه د روسیې د یو تبعه په توګه غواړم وپوښتم : ولې ؟ رسمي پوښښ داسې وو ، چې : طالبانو د منځنۍ اسیا او روسیې د نیولو او هلته د اسلامي رژیمونو د راوستلو ګواښ کاوه. راځئ ، چې وضعې ته له ربښتوني لیده وګورو. طالبانو په خپله خاوره کې اسامه بن لادن ته ځای ورکړی. د امریکا متحده ایالات وایي ، چې همدغه بن لادن د ۱۹۹۸ ز کال په اګسټ کې په ختیځه افریقا کې امریکایي سفارتونه الوزولي.

دې کار له امریکا سره اړېکي خړپړ کړل او متحده ایالاتو سملاسي پر افغانستان باندې د توغندیو ګوزار وکړ. پاکستان په امریکا پورې ترلی دی. طالبان دومره ځواکونه او پیسې نه لري ، چې منځنۍ اسیا دې سوبه کړي. په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړاو زمونږ ځینې سیاستپوهان او چارپوهان وایي ، چې طالبانو څو څو واره دا خبره خلکو ته تر غوږ ورتېره کړې ، چې له روسیې سره کېدای شي جوړ راشي.

پر ۱۹۹۵ ز کال د روسي پیلوټانو ، چې شمالي ټلوالې ته د وسلې رسولو لپاره اجیر شوي ول ، ازاد بدنه د دې ښه بېلګه ده...

دا خبره شکمنه ده ، چې یو نېستمن دولت ، چې په نړیوال ګوښي توب کې واقع دی ، دې د روسیې امنیت ته ګواښ پېښ کړي.

که چیرې د کرېملین حکومت په ربښتیا له اسلامي اوښتونه (انقلابه) ډاریږي ، نو دا ډار یې بې ځایه دی ، ځکه په دې برخه کې ډار له شتمن او اغېزمن سعودي عربستانه په کار دی. [...]

۲۰۰۱ د جولای ۹

«الېکسی ایوانېنکو»، د روسیې تبعه، په ځانګړې توګه د «قفقاز-څېنتر» اوبپانې لپاره. (۴۶)

د ولادیمیر پوتین ملګري د نېشه یي توکیو پر سوداګرۍ بوخت شول

[...] د ملګرو ملتو سازمان د نېشه یي توکیو د څارنې پروګرام د مالوماتو له مخې ، سږ کال په افغانستان کې د کوکنارو د کښت حاصلاتو د بشریت په اوسني تایخ کې لوړ ریکارډ ووا‌هه او ۱۱۰ یوسلو لس ټنه سوچه هیروییین شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. د دې لپاره ، چې لوستونکی د دغه رقم په مانا نښه پوه شي ، تشریح کوو یې ، چې دغه حجم هیروییین د دووسوو میلیونو هغو پوډریانو یا په بله وینا په هیروییینو روږدیو کسانو ، چې د هیروییینو د کارونې یوکلنه مخینه ولري ، لپاره د یوه شواروز دوز (اندازه) جوړوي او بسنه کوي. یا هم نږدې د یو میلیون مزمنو روږدیو کسانو د یوه کال اندازه پوره کولای شي. سربېره پر دې ، د " خپلواک " افغانستان په لابراتوارونو کې څه د پاسه زر ټنه د لوړ څرنګوالي اپین تولید شوي ، چې د نورو تخمینا پېنځو میلیونو پر نښه یې توکیو روږدیو کسانو لپاره د یوه کال کارونې اندازه ده.

پر ۲۰۰۰ ز کال دا رقم نږدې پېنځه ګرایه ټیټ وو ، او طالبانو ، چې د خپل دیني - سیاسي حیثیت په غم کې ول ، د خشخاشو د کښتونو د له منځه وړلو په لاره کې ځینې ګامونه پورته کړل ، هغه هم د هغو خشخاشو ، چې د دوی د تولیدوونکیو تر څارنې لاندې نه ول . اړینه ده وویل شي ، چې پر ۱۹۹۹ زېږدي کال د افغانستان ټولې خاورې ، د هغو سیمو پر پرتله ، چې د شمالي ټلوالې تر څارنې لاندې وې ، درې ګرایه کم اپین تولید کړي ول . د ملګرو ملتو ټولنې د نښه یې توکیو د څارنې پروګرام د مالوماتو له مخې ، یوازې احمد شاه مسعود پر ۱۹۹۹ ز کال نړیوال بازار ته په لسګونو ټنه هیروییین وړاندې کړل. ((څلور نهه لرونکي هیروییین)) ، مانا د لوړ څرنګوالي هیروییین.

هماغه مهال ډېرو شنونکو له رښتونې وضعې سره د لویدیځ پروپاګنډ ناسموالی او نابرابروالی په ګوته کړ. د شمالي " نښې " ټلوالې د " بدو " طالبانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر پرتله ، اروپا او د پخوانۍ شوروي اتحاد نه پاتې هېوادو ته درې ګرايه زيات اپين او هيرويين ولېږدول ، خو پر دې ټولو باندې سترګې پټېدې. [...]

«ولاديسلاف شوريګين» ، ۱۵/۱۲/۲۰۰۲ ، د «اې. پي. ان» سياسي خبرونو اژانس، د ملي ستراتېجۍ د انستيتيوت پروژه. (۴۷)

د سي . اى . اې او مي– ۶ د نښه يي توکيو سوداګر

د جرمونو ، جنايتونو د مسلو کارپوه او نامتو سياستپوه «ولاديمير فيلين» سره د مرکې يوه برخه:

پوښتنه: ايا موږ پخوا د نښه يي توکيو ترانزيټ تر څارنې لاندې درلود ؟

ځواب: څه به درته ووايم ؟ پر ۹۴ ز کال له پاکستانه افغانستان ته طالبان راغلل او د هېواد سويلي سيمه يې ونيوله. پر ۹۶ ز کال طالبان کابل ته ننوتل. دوه کاله وروسته دوی کندوز ته راغلل. هغه مهال احمد شاه مسعود ته يوازې پنجشېر او له تاجکستان سره پولې ته څېرمه کوشنۍ سيمه پاتې وه . پخپله په تاجکستان کې له کورنۍ جګړې وروسته کولابيان [موخه يې له امام علي رحمان څخه ده ، چې د تاجکستان له کولاب ولايت څخه دی. ژ] واک وځواک ته ورسېدل. دوی په بشپړه توګه له روسيې سره تړلي ول ، زموږ له ۲۰۱ شمېرې فرقې سره يې تړاو درلود. مسعود هم له روسيې سره تړاو درلود. له ده سره زموږ سلاکاران ول ، اکمالات يې زموږ له لوري کېدل. د ده هوايي ځواکونه د کولاب په پوځي هوايي ډګر کې ځای پر ځای شوي ول. مانا دا چې هم مسعود او هم تاجکانو پر روسيې باندې بشپړه تکيه کړې وه. زموږ اغېز ډېر لوی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتيا دا چې هماغه مهال په پامير کې انګرېزان راپيدا شول ، که کره ووايو د اغا خان فوند راپيدا شو . دا يوه سيمه ييزه (ځايي) ښکارنده وه .

اوس به د " ځانګړيو توکيو " [نښه يي توکيو . ژ] په اړه ويل وکړم . د دغو توکيو تر ټولو لويه برخه تل او اوس هم اروپا ته د ايران او تورکيې له لارې ځي . د تاجکستان له لارې هم ځي ، خو تر ۱۵ سلنې څخه يې زياته برخه له دې لارې څخه نه ځي . [...]

الېکساندر ناګورنی

۱۴/۹/۲۰۰۴، د «پراودا اېنفو» اوبپانه (۴۸)

له بېلاروسيې څخه ليک ، ۸ شمېره . د يوويشتمې پېړۍ «د اپينو جګړه» څوک پر مخ بيايي؟

[...] پخپله په افغانستان کې ، د امريکا له يرغله او د سيپټمبر د ۱۱ نېټې له پېښو لږ مخکې ، طالبي رژيم تر خپلې څارنې لاندې سيمو کې د نښه يي توکيو پر کر بنديز ولګاوه او هر څوک چې به د نښه يي توکيو پر کر ونيول شو د هغه لپاره يې د سولې (اعدام) سزا وټاکله . ملا عمر او د هغه خوسر بن لادن داسې وګڼله ، چې د " کايف " له لارې لاسته راتلونکې پيسې دوی د هر ډول ملګريو له مرستې پرته هم تر لاسه کولای شي .

شمالي ټلوالې او له هغه شمېره احمد شاه مسعود په پرله پسې ډول وسلې او پيسو ته اړتيا درلوده ، او دوی هم د نښه يي توکيو له سوداګرۍ څخه ډډه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله . د مسعود لپاره دا داسې یوه وسیله وه ، چې د هغې پر مټ یې کولای شوای جګړې ته دوام ورکړي . فکر نه کیږي ، چې دی دې په بشپړه توګه په دې مسله پوه شوی وي ، چې وسلې ته تلپاتې اړتیا دی په څه ډول سیالۍ کې ښکېل کړ . مسعود نه غوښتل ، چې د " کایف " [نښه یې توکیو . ژ] له لارې ورتلونکې پیسې له کوم چا سره ووېشي . ان د انګلستان له داسې ملګریو ، لکه اغا خان سره یې هم نه غوښتل چې دغه پیسې ووېشي . لکه څنګه چې وایي ، ملګرتیا ، ملګرتیا ده ، خو پیسې بېل څیز دی ... احمد شاه مسعود ، چې په ښکاره " د امریکا د ملګریو " په شمېر کې نه ګڼل کېده ، ناڅاپه ووژل شو . مالومه نه ده چې ځانمرګي د چا له خوا ورلېږل شوي ول ، هغه هم په امریکا متحده ایالاتو کې د نړیوالې سوداګریزې منځۍ پر اسمان څکو ودانیو باندې له بریده څو لسګونه ساعته مخکې ... [...]

۲۰۰۴ / ۱۱ / ۲۹ ، د «پولیمیک ټکی رو» اوبپانه . (۴۹)

د یوویشتمې پېړۍ «د اپینو جګړه»

[...] مسعود ډېرو خلکو ته مزاحمت کاوه ، تر هر څه ډومبی طالبانو ته ، په همدې ډول بن لادن ته هم مزاحم وو ، ځکه بن لادن د طالبانو روحاني مشر او هممهال خزانه دار (زېرمه وال) وو . د مسعود او بن لادن تر منځ له پخوا څخه د افغانستان د اصلي ژوغورنکي لقب پر سر سیالۍ شتون درلود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود تل وسلې او پیسو ته اړتیا درلوده ، او د نښه یې توکیو له سوداګرۍ څخه یې ډډه نه کوله. له دغې سوداګرۍ څخه د ده کلنی عاید په ځینو کلونو کې نیم میلیارد ډالرو ته رسېده. [...]

میخاییل نیکولایف

د «سبم دنبی» اوونیزه خپرونه، د ۲۰۰۵ زېږدي کال د جنوري ۲۷، څلورمه ګڼه (۵۰)

مثلث ، میاشت او لانجې

[...] په زړه پورې خبره داده ، چې د شوروي اتحاد د پوځونو له وتلو وروسته ، د کورنۍ جګړې لا تودېدو نویمو کلونو کې په افغانستان کې د نښه یې توکیو تولید کم شو . د طالبانو رژیم ، چې په ټوله نړۍ کې ډېر سخت غندل کېده او زمونږ له خوا هم ، پر ۲۰۰۰ زېږدي کال وکولای شول ، چې د سختو ګامونو په اوچتولو سره د نښه یې توکیو تولید کورټ بند کړي. په داسې حال کې ، چې زمونږ لپاره د په زړه پورې او جالبو احمد شاه مسعود او دوستم تر څارنې لاندې سیمه کې د نښه یې توکیو تولید مخ پر زیاتېدو وو ، او اوس چې د امریکا متحده ایالاتو پوځونه په افغانستان کې شتون لري ، هم وده کوي. کله چې د پنج سیند له غاړو څخه د روسیې پوله ساتي رالړې شي ، بیا به نو د زرینې میاشتې لپاره سم زرین وخت راشي. [...]

پاول کوزمېنکو ، اېکاتېرینه ستېپانووا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «نېزاویسیمایا گزېته» ورځپاڼه، د ۲۰۰۵ / ۴ / ۷ نېټې ګڼه. (۵۱)

د یو میلیون ډالرو بې سده کوونکي پوډر

د نښو طرحه شویو عملیاتو په پایله کې د پیټربورګ څارندویو وکولای شول ، چې د نښه یي توکیو یوه ډله سوداګر ونیسي. له دغې ډلې سره پېنځه د برش نیم کیلوګرامه هیروییین نیول شوي ، چې ټوله بیه یې څه دپاسه یو میلیون ډالر کیږي. د شتو مالوماتو له مخې ، نیول شوي کسان د یعقوب سلیموف د نښه یي توکیو د مافیایي ډلې غړي دي. یعقوب سلیموف د شوروي اتحاد د کلونو پر مهال دوه ځلي د جنسي تېري او لوټمارۍ پر جرم محاکمه شوی دی. د دغه سړي په مشرۍ پر ۱۹۹۰ زېږدي کال په دوشنبه کې روسي ژبې وګړي ووهل شول او لوټ شول . دی وروسته د خپلواک تاجکستان د کورنیو چارو وزیر او هممهال د تاجکستان د ګمرک د دولتي کومېټې مشر شو.

همدا درې کاله مخکې د سانت پیټربورګ د نښه یي توکیو سوداګري د ازربایجانیانو په لاس کې وه ، خو د څو میاشتو په بهیر کې ټول حالات بدل شول . د طالبانو له خوا د افغانستان د نږدې ټولې خاورې نیول ، د دوی د مخالف تاجک احمد شاه مسعود او د هغه د ملګریو د تاجکستان د اسلامي بنسټپالو د نښه یي توکیو د سوداګرۍ او لېږدولو دودیزې لارې بندې کړې. لکه څنګه چې دوی ماته وخوړه ، نو یې په خپل وار په شمال کې د سلیموف د نښه یي توکیو د سوداګرۍ پر ډلې لارې تنګې کړې. سلیموف بیا د ازربایجانیانو تر لاس لاندې سیمو ، د پیټربورګ پر شمول ، پر نیولو لاس پورې کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰۰۹ / ۱۰ / ۲، د «مارک-ادپګی» اوبپانه. (۵۲)

د اوباما د نښه يي توکيو د لېرد کړېملينې لاره

[...] کړېملين دا زړه ونه کړ ، چې په افغان جګړه کې د امريکا متحده ايالاتو په پلوی مخامخ ورګډ شي. ده ته دا مهال ورستېدونکی قفقاز ور په برخه شوی وو . له افغانستانه د جستي تابوتونو راتګ او د طالبانو له لوري په روسيه کې د چاودنو د پېښو په وړاندې غبرګونونو کولای شول ، چې نه اټکلېدونکې پايلې ولري . خو اړينه ده وويل شي ، هغه غرونه ، چې د شوروي سوسيالېستي جمهوريتونو اتحاد لپاره تباه کوونکي ول ، هغوی د " برېژنف " ميراث خوړونکي ډېر زيات ځانته راجلبول. لکه څنګه چې مالومه ده ، شوروي پوځونه پر ۱۹۸۹ ز کال له افغانستانه راوتلي . د طالبانو غورځنګ پر ۱۹۹۴ ز کال راپيدا شو . د هغه ډېرو مشرانو د " محدودو ټولګيو " پر وړاندې جګړه کړې ، خو طالبانو د يوه سازمان په توګه نه شو کولای چې له شوروي اتحاد سره کومه لانجه ولري او له روسيې سره يې هم کومه لانجه نه درلوده.

له مسکو سره د طالبانو سرسخت دوښمن ډګري بولندوی احمد شاه مسعود او د هغه همقومي له طالبانو مخکې د افغانستان هېوادمشر برهان الدين رباني جګړې ته دوام ورکاوه . لکه څنګه چې دوی دواړه له توکميز پلوه تاجکان ول ، دواړو د تاجکستان په کورنۍ جګړه کې کارنده برخه درلوده . د روسيې ضد " اسلامي-دموکراتيکې " ټلوالې ، چې جنګيالان يې په تاجکستان کې د روسي ژبي وګړيو په له منځه وړلو کې خورا تکړه ول ، د همدغه رباني او مسعود

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګلارې ته ځان عیار کړی وو . د مجاهدینو مشرانو له دوی سره د وسلې او بشري ځواک مرستې کولې او هممهال یې د روسیې پر لوري د نښه یې توکیو د لېږد او ترانزیټ په چارو کې ورسره ملګرتیا کوله . حکومتي پوځونو ، روسي پوله ساتو او د روسیې ۲۰۱ شمېرې موتوریزه فرقې له جنګیالانو سره سختې جګړې پر مخ ببولې ، چې ناڅاپه طالبانو د مسعود او رباني د جبهې پر شاه ګوزار وکړ.

داسې برېښېده ، چې د کرېملین لپاره به دا منطقي وي ، چې که چیرې د خپلو سرسختو دوښمنانو په ځپلو کې مرسته ونه کړي ، نو لږ تر لږه طالبانو ته خو مزاحم نه شي . برعکس مسکو په ښکاره توګه د وسلو لویې جوړې وروسته هم په ۱۹۹۷ زېږدې کال یې د تاجکستان ولسمشر په دې راضي کړ ، چې د واک په جوړښتونو کې اپوزیسیون ته هم ځای ورکړي . هغه وو ، چې تر ټولو لویه برخه د مسعود نږدې ملګري ډګري بولندوی میرزا ضیاپف ته ورسېده او د ښاړنیو چارو وزیر شو . ښکاره خبره ده ، چې [د تاجکستان . ژ] د ښاړنیو چارو وزارت سملاسي د ضیاپف د جنګیالانو پر اډه بدل شو . ده خپل کسان نه یوازې د خپلو دوښمنانو د له منځه وړلو او له احمد شاه مسعود سره د مرستې په برخه کې کارول ، بلکې قرغزستان او اوزبکستان ته یې د اسلامي اوښتون د صادرولو لپاره هم کارول ، د هغې ایډیولوجۍ د پلي کولو لپاره ، چې طرحه کوونکی یې د ده پخوانی ملګری ، د اوزبکستان د اسلامي غورځنګ مشر جمعه نمنګاني وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کرېملین دې سیاست " خپل ووهه ، چې پردي وډار شي " تاشکند په غوسه کړ او پر ۱۹۹۹ زېږدي کال اوزبکستان په روسي ضد سازمان " ګوام " (GUAM) ، یانې د دموکراسۍ او وټندوېې ودې په خاطر سازمان کې شامل شو . طالبان هم سخت په غوسه شول او د مسکو له لوري د مسعود د ملاتړ په ځواب کې یې له چیچیني ببلتون غوښتونکیو سره مرستې پیل کړې. له ښه مرغه د دغې مرستې کچه دومره لویه نه وه ، خو تر ټولو بده یې لا په مخ کې وه . وروسته له هغه ، کله چې د ناټو پوځونو له شوروي هوایي دهلیزونو نه په کار اخیستنې پر ۲۰۰۱ ز کال پر افغانستان تېری وکړ او طالبان یې غرونو ته وشړل ، له افغانستانه د هیروېینو بهیر ډېر ګرایه لوړ او زیات شو . [د روسیې. ژ] د نښه یې توکیو د څارنې د فدرالي اداري مشر " ویکتور ایوانوف " په څه موده مخکینۍ مرکه کې د نښه یې توکیو دغه زیاتوالی ۴۴ ګرایه یاد کړ. ځینې نور یې بیا ان تر دې هم زیات بولي. [...]

۱۵ / ۱۲ / ۲۰۰۹ ، یوري نېرسېسوف

د «ای. پي. ان» د سیاسي خبرونو اژانس اوبپانه (۵۳)

د مسعود له وروستۍ مرکې څخه

[...] د ځینو مالوماتو له مخې ، احمد شاه مسعود په افغانستان کې یو له ډېرو شتمنو کسانو څخه وو . دی د قیمتي ډبرو د کاروبار مشر او خاوند وو [...]

د «ایم کا» (مسکوفسکي کامسامولېټ) ورځپانه، د ۲۰۰۱ زېږدي کال د سیپټمبر ۱۷. (۵۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوښمن «پنجشېر زمري» په یاد

[...] په افغانستان کې د احمد شاه مسعود د وسله والې ډلې پرضد لومړني عملیات ، چې شورویان په افغانستان کې ول ، د ۱۹۸۰ زېږدي کال په اپرېل کې ترسره شول. دا هغه مهال وو ، چې د ده وسله والو ډلو به په پر له پسې ډول ، هره ورځ د کابل او ترمز تر منځ لاره کې پر افغاني او شوروي پوځي کاروانونو بریدونه کول.

د کشف د مالوماتو له مخې د مسعود د وسله والې ډلې شمېر د لسو زرو په شاخوا کې وو ، چې ډېری یې له ځایي خلکو نه ول.

په پنجشېر کې د عملیاتو د ترسره کولو لپاره درې شوروي کنډکونه ، چې یو موتوریزه ، دویم پراشوټي - دېسانت ، درېیم د دیسانت - یرغلیز کنډک او دوه افغاني کنډکونه ول ، ېېل شول . همدا راز د افغانستان د دولتي امنیت او ګوندي کارندویانو کوشنۍ ډلې هم ورسره ملګرې وې.

جګړه ییز عملیات ګړندي ول او یوازې څلور ورځې یې دوام وکړ. یاغیانو ته د سر ډېر زیان ورواوښت. اړینه ده وویل شي ، چې د وژل شویو کسانو په شمېر کې ګڼ شمېر ملکي سوله ییز وګړي هم ول ، چې تر دې مهاله یې د شوروي وسلې زور لا نه وو زغملی. دې کار مسعود دې ته اړایست چې په افغانستان کې د شوروي پوځونو له بولنتون (قوماندانۍ) سره پټ هوکړه لیک لاسلیک کړي. په دغه هوکړه لیک کې ده داسې ژمنې وکړې ، چې د حکومتي او شوروي پوځونو پرضد به دوښمنانه کړنې نه ترسره کوي. د دې په ځواب کې ده ته دا ژمنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وشوه ، چې پر پنجشېر باندې به هوايي ګوزارونه نه کيږي ، د ده کاروانونه به دري ته د ننوتو او له هغې څخه د وتو لپاره پرې نښودل کيږي. که چيرې احمد شاه مسعود له نورو سيالو وسله والو ډلو سره په وسله وال ټکر کې ښکېل شي ، نو د ده له وسله والو ډلو سره به د هوايي او توپچي ځواکونو مرسته کيږي.

د دغه هوکړه ليک د اعتبار موده د ۱۹۸۲ ز کال په مې کې پای ته رسېده. په ټوله کې دواړو لوريو خپلې ژمنې مراعتولې . مسعود د لويو لارو په اوږدو کې ورانکاري بنده کړه او ټول پام يې په پنجشېر کې د دفاعي ، سنګريزو اړخونو او د خپلو وسله والو ډلو پياوړي کولو ته واړاوه.

اړينه ده وويل شي ، چې مسعود د وسله وال مقاومت په ټول پېر کې [د افغانستان. ژ] له دولتي واکمنۍ سره تړاو ټينګولو ته نه حاضرېده.

مسعود د افغانستان د دموکراتيک جمهوريت په حکومتي او ګوندي اورګانونو کې د خپلې ځارګرۍ پراخه شبکه جوړه کړې وه. ده خپله د کشف ضد اداره جوړه کړه. [...]

له نورو ملي ګوندونو څخه يې ببل خپلواک سياست چلاوه او وسله والو ډلو يې له اره پر کوټلي وټندوی (اقتصادي) بنسټ او پر هغه مرسته تکيه درلوده ، چې د عربي هبوادو او چين له خوا له ده سره کېده. خبره دا ده ، چې په پنجشېر دره کې د زمردو ډېر شتمن کانونه شتون لري ، او په بدخشان ولايت کې هم د لاجوردو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قیمتي ډبرو د را ایستلو ځایونه د هوایي دفاع ځواکونو ، " د . ش . کا " ، د " پي . ز . ار . کا " ، " سترېلا -۲ " ، سټینګر او " ز . ګ . و " توغندیو او ماشینګنو په واسطه ساتل کېدل.

د زمردو د راایستلو لپاره چاودنې د شپې پر مهال کېدې. دروند فزیکي کار په ټوله کې شوروي یرغملو ، او د افغانستان د حکومتي پوځونو پوځي یرغملو کاوه. خو د شوروي یرغملو په وړاندې د مسعود چال چلند د نورو وسله والو ډلو د مشرانو له چال چلند څخه توپیر درلود. ده یرغمل نه شکنجه کول او ریشخند یې پرې نه واهه.

اړینه ده یادونه وشي ، چې اوس خو مالومه شوې چې د مسعود د ساتندویانو بولندوی روسی وو . کېدای شي ، چې له همدې لامله به د شوروي یرغملو په وړاندې د مسعود چلند داسې وو ، لکه پاس چې یې په اړه یادونه وشوه ، خو د ځینو نورو کیسو پر بنسټ برعکس ویل کیږي ، او هغه دا چې یرغمل به یې په وحشیانه ډول شکنجه کول.

د قیمتي ډبرو د راایستلو د کارونو مشري پرانسي او لوېدیځو جرمني انجنیرانو کوله. د قیمتي ډبرو د راایستلو په چارو کې جاپانی برمه یي تخنیک کارېده.

پر ځای ده وویل شي ، چې کابل ته نږدې د څرخي پله زندان لویدیځو جرمنیانو جوړ کړی ، البته د هغه مهال د وروستي او نوي تخنیک په کارولو سره . دغه بندیخانه یوه له ډېرو لویو او تر اوسه پورې نښو ساتل شویو بندیخانو څخه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قیمتي ډبرو له پلور څخه ټولې ورتلونکې پیسې د احمد شاه د وسلې او د دفاعي ځایونو د جوړولو لګښت پوره کاوه. یوازې په هند ، پرانسه او پاکستان باندې د څه د پاسه پینځو میلیونو ډالرو په بیه زمرد پلورل کېدل.

همدا راز د بدخشان د لاجوردو او سیلان (ګرانات) راایستنې او پلور ، او پخپله په افغانستان کې له هغوی څخه د غمیو او نورې ګانې جوړولو ډېره ګټه ورکوله . له شوروي افسرانو څخه داسې کسان ډېر لږ ول ، چې شوروي ته د راستنېدو پر مهال دې چکونه ، د سیلان غاړه کې او یا له نورو کمپېنسه منرالونو څخه کوم څه له ځان سره یو نه سي. هغه شترنج (شطرنج) چې له څو ښلابښلو نیم قیمتي ډبرو او منرالونو څخه جوړېده ، ډېر شیک او قیمت وو.

احمد شاه نور لګښتونه د ځمکو له خاوندانو څخه د خوراکتوکیو له راټولولو ، له دولتي مامورینو څخه د باج ، له پوځیانو څخه د نغدو پیسو ، د کورنیو چارو وزارت له کارکوونکیو او سوداګرو څخه د پیسو پر راټولولو پوره کول. یو څه وسله یې هم پر شوروي او افغان حکومتي پوځي کاروانونو باندې د بریدونو په پایله او له پوځي خدمت څخه تښتېدونکیو کسانو له لارې ترلاسه کوله. [...]

ښځې پټ مالومات:

احمد شاه مسعود د انقلاب ضد یو له ډېرو اغېزمنو مشرانو څخه دی . د افغانستان د خلق دموکراتیک ګوند او حکومت سرسخت مخالف دی او دوی خپل دوښمنان بولي . ډېر کارنده ملتپال دی . د مخکښو پانګوالو هېوادو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

استازیو سره ټینګ اړیکي لري ؛ له پرانسویانو سره ځانې اړیکي له ډېرې لېوالتیا سره ټینګوي ، پر پرانسي او انګرېزي ژبو روانې خبرې کولای شي.

د سازمانولو ښه قابلیت لري. د لوبې یاغي ډلې د مشرۍ چارې په ډېر ښه ډول پر مخ بیایي. با انرجي دی ، تکړه دی ، پرېکنده دی. ټاکلیو موخو ته د رسېدو له لارې ببرته ستنېدونکی نه دی. ژمن دی ، پرورکړې ژمنه او خبره ولاړ دی.

خپلې کارندتیاوې په ډېر مهارت سره پټوي . پټ او بااحتیاطه دی ، شهرت غوښتونکی او واک وځواک ته د رسېدو ډېره لېوالتیا لري. د ده د نړدې کسانو د شننې په پایله کې اړینه ده وویل شی ، چې دی تر لاس لاندې کسانو باندې په هیڅا بشپړ باور نه لري...

پر یو ځای تلپاتې منځۍ نه لري. د خپل موقعیت ځای تل بدلوي. دیندار ه دی ، د اسلامي ژوند طرز په کوټلې توګه مراعتوي. په عادي ژوند کې یې ساده والی شتون لري. د ستونزو پر وړاندې کلک دی. ساده او عادي کالي اغوندي. ځانې وسله یې د "اکسو" کونداغ قاتېدونکې ماشینګنې او توپانچه ده...

(د مسعود په اړه دوسیې څخه)

پر ۱۹۸۴ ز کال د افغان مشرتابه په ډېر ټینګار سره پرېکړه وشوه ، چې په پنجشېر کې پراخ پوځي عملیات ترسره شي. ډېر وروسته بیا دا مالومه شوه ، چې د شوروي مشرتابه له پټو نیتونو سره سره ، د عملیاتو په اړه خبر مخکې له مخکې مسعود ته رسېدلی وو . د دغو عملیاتو د ترسره کولو ټولو نقشه او په هغې کې د جګړې ییزو عملیاتو د ترسره کولو ځایونه او پلان د احمد شاه مسعود

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس ته ورغلل. دې کار ده ته دا شونتيا ورکړه ، چې د عملياتو له پيل نه مخکې له پنجشېر څخه وګړي او خپل ډېرى وسله وال کسان چاريکار ، اندراب ، نجراب او نورو شمالي سيمو ته وباسي.

عمليات هغه مهال پيل شول ، کله چې په دره کې هيڅوک هم پاتې نه ول ، ځکه خو دوی ته داسې کوم ډېر د سر زيان وانه وښت. [...]

۱۹/۱۱/۲۰۰۷، «موسکالېنکو ليونيد گريگورېويچ»، د وروستيو جګړو د ګډونوالو پنځونه. د «ولاديمير گريگورېف» په نامه اوبپانه. (**۵۵**)

بن لادن ډېر ارزښتناک لاس له لاسه ورکړ

جنرال دوستم د نوي پوځي بري جشن نيسي ، ځکه ، د کندزو د د فاع پر مهال ترهګر جمعه نمنګاني وژل شوی دی . نمنګاني د شوروي اتحاد په ديسانت پوځونو کې خدمت پيل کړی وو ، چې وروسته د بن لادن ملګری شو . دی د اوزبک ولسمشر کريموف سرسخت دوښمن ګڼل کېده او د وژل شوي احمد شاه مسعود سوداګريز اندېوال وو .

[...] د خپرو شويو اوازو له مخې ، په افغانستان کې د امريکا متحده ايالاتو له لاسوهنې مخکې ، نمنګاني له چالاکۍ نه په کار اخيستنې سره له شمالي ټلوالې او طالبانو سره اړېکي ټينګ کړل. وروستيو نمنګاني ته د هيروييئو د ورکولو کار سمبال کړی وو . نمنګاني د مسعو له تر لاس لاندې خلکو سره په ګډه د سرو زرو او قيمتي ډبرو د قاچاق کار کاوه. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماریبا څوښتکووا

۲۰۰۱ / ۱۱ / ۱۹، د ګزښته ټکی رو اوبپانه. (۵۲)

افغانستان کولای شي، ټولې نړۍ ته مس، وسپنه او زمرد ورکړي

[...] په افغانستان کې جګړې د دغه هېواد په ځمکپوهنه (جیولوجۍ) کې جدي بدلونونه رامنځته کړي دي. په کابل کې شوروي پلوه رژیم نه شو کولای، چې ټول هېواد تر خپلې څارنې لاندې راولي، نو هغه وو چې د زرګرۍ اومو توکیو په زېرمه ځایونو کې، د دغو توکیو نامسلکي را ایستنه پیل شوه. قیمتي ډبرې "د ګروهې مبارزینو" لپاره د عاید په یوه له ډېرو لویو سرچینو بدله شوه. د بدخشان ولایت په لاجوردو کانونو کې ۲۴ ساعته کار روان وو. د ورځې به یې ډبرې راایستلې او د شپې له خوا به دلته له پاکستانه چورلکې راتلې، قیمتي ډبرې به پکې باربدې او ببرته به الوتلې. د پنجشېر درې زمردو هم مجاهدینو ته ډبرې غټې پیسې پر لاس ورکړې. دلته د زمردو د کاروبار کنترول د ډګرې بولندوی احمد شاه مسعود په لاس کې وو. زه یو ځل د نویېمو زېرډي کلونو په پای کې پنجشېر ته ولاړم او هلته مې د خینج د زمردو کان له نږدې ولید، چې تر اوسه لا کار پکې روان دی. د کان بنه داسې ده، چې ګڼ شمېر سوري (سمڅې) لري، چې د غره پر اړخ کې ښکته ژورې تللې دي. د ډېرو د را ایستلو میتودونه ډېر ابتدایي دي: اړخونه او پاڼونه چاودول کیږي، وروسته له هغې ورته خلک ورځې، هغه ځای ګوري او د زمردو ټوټې پکې لټوي. چاودنې زمرد ماتوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوټې کوي يې ، خو د را ايستنې دغه ډاډه مار مېتود هم مجاهدينو ته ډېر لوی عايد ور په برخه کوي. د عربي رسنيو د مالوماتو له مخې ، د دغو قيمتي ډبرو د سوداګرۍ له لارې دوی په کال کې تر سلو ميليونو ډالرو پورې پيسې تر لاسه کوي. دغه قيمتي ډبرې په ټوله نړۍ کې خپرېږي. د افغاني قيمتي ډبرو د کانونو لږه اوځارتيا هم د ډېرو پر بيه کوم منفي اغېز نه ښندي او په اروپا کې منځګړي سوداګر دغه قيمتي ډبرې ډېرې مهال د کولمبيا د ډېرو ښو او لومړۍ درجه زمردو په نامه پلوري. [...]

دميتري ګلومسکوف، الما اتا

د «فرغاني» خبري اژانس اوبپانه (۵۷)

د شمالي ټلوالې پخوانی غړی هيله لري چې د زمردو سوداګري به د افغانستان په وټندويه بيا رغاونه کې بنسټيز رول ولوبوي

د شمالي ټلوالې لږ اوځار غړی او د احمد شاه مسعود له نږدې خلکو څخه يو کس رشيد محمدي لس کاله کېږی چې د زمردو سوداګري کوي. محمدي هيله لري چې افغانستان به په سيمه ييزه سوداګرۍ کې خپل دريځونه بيا خپل کړي او د قيمتي ډبرو د ګڼ شمېر کانونو درلودونکي هېواد درجه به وګټي. محمدي اوسمهال په عربي متحده اماراتو کې د افغانستان د ديپلوماتيک استازي څوکۍ لري. دی وايي چې د شوروي اتحاد د يرغل په کلونو کې دی ۱۲ کلن وو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود ته به يې ډوډۍ وروړله . د پنجشېر له تاجکانو څخه ، د مسعود ځينې پخواني پلويان اوسمهال د حامد کرزي په منځمهاله حکومت کې لويې څوکۍ لري . محمدي وايي ، وروسته له هغه چې واک ته ورسېد ، نو ده داسې لار وموندە چې د شمالي ټلوالې د امنيت ساتلو لپاره وسله او چورلکې رانيسي . د پيسو لويه سرچينه همدغه د زمردو سوداگري وه ، ځکه چې زمرد په افغانستان کې ښه ډېر دي . محمدي د افغانستان په شمال کې په هندوکش ولايت کې [دلته ليکوال تېروتنه کړې ، په افغانستان کې د هندوکش په نامه ولايت نشته ، کېدای شي موخه يې د هندوکش غر وي . ژ] په وسله باندې د زمردو د بدلولو پټو سوداگريزو معاملو په اړه بيان وکړ . ۳۲ کلن محمدي وايي ، چې دی د دغسې دندې له ترسره کولو سره روږدی شوی ، چې د هغې په ترسره کولو کې سړی ډاګيزه او افشا نه شي . دی په يوه داسې کورنۍ کې لوی شوی ، چې د مسعوديانو له کورنۍ سره يې ټينګ تړاو درلود : پر ۱۹۸۸ زېږدي کال د ده خور پر احمد مسعود واده شوه . محمدي وايي ، چې د ده [احمد شاه مسعود . ژ] ونډه داوه ، چې له برکته يې د زمردو سوداگري سمبال شوه . د قيمتي ډبرو په نړيوال بازار کې افغان زمرد د کولمبيايانو تر اغېز لاندې د کولمبيا د زمردو په نامه پلورل کېدل . نوموړی وايي ، چې په بازار کې خرابه وضعه له دې لامله هم نوره خرابېده ، چې افغانانو زمرد په داړه ماری او بربريت ډول سره را ايستل . د زمردو د راايستلو ځای به يې په چاودېدونکيو توکيو الوزاوه ، چې دې کار زمرد ماتول او له منځه يې وړل . د مسلکي کسانو له خوا د ځانګړيو سامان الاتو په واسطه د دغو زمردو د را ايستلو او نه ماتېدو په صورت کې هغوی پر اروپايي غمي جوړونکيو او زرګرانو باندې ښه پلورل کېدای شوای .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود چې د زمردو د پلور له لارې پر ډبر لوی عاید او ګټې باندې ډاډمن شو ، نو بیې د سوداګریزې عملیاتي ستراتېجۍ د جوړولو لپاره یوه ډله راټوله کړه . په دې برخه کې د ده اوښی محمدي یو تر ټولو ډبر لوی سوداګر شو . محمدي کویټ ته ولاړ ، هلته یې عربي ژبه او ادبیات زده کړل ، وروسته د ۱۹۹۰ یمو کلونو په سر کې سعودي عربستان ته ولاړ . پر ۱۹۹۲ ز کال د جګړې بیزو عملیاتو له سختېدا وروسته یې زده کړې پرې نبودې ، او ځان یې په بشپړه توګه سوداګرۍ ته ځانګړی کړ . محمدي (EurasiaNet) (یور اسیا نېټ) اوبپانې ته وویل ، چې غرونو ته یې د یوه سفر پر مهال ، د شمالي ټلوالې د کشف له خدماتو او د پنجشېر له واکمن سره یو ځای د سوداګرۍ شبکه جوړه کړه . ده پر دریو ژبو ښې خبرې کولې ، پر نړۍ باندې یې سفرونه کول ، او ټوله اروپا یې تر پښو تېره کړه ، تور «کېیس» دیپلومات بکس به یې په لاس کې وو . په دغه دیپلومات کې به یې د پنجشېر د زمردو ببلګې له ځان سره ګرزولې . د شمالي ټلوالې مشر ډاکتر عبداله عبداله ، [عبدالله د شمالي ټلوالې مشر نه دی . ژباړن] چې اوس د افغانستان د بهرنیو چارو وزیر دی ، داسې ګڼي ، چې د محمدي له برکته د مسعود ځواکونو ته پېنځه میلیونه ډالر رسېدلي دي . [...] محمدي وایي ، لکه څنګه چې اوس افغان حکومت هڅې کوي ، د مالیې او نورو سوداګریزو عایداتو ته یو مرکزیت ورکړي او ویې اوډي ، شمالي ټلوالې پر خپل مهال هڅې کولې ، چې د زمردو له سوداګرۍ څخه ډېره ګټه تر لاسه کړي . نوموړی وایي ، چې مسعود د بیو څارنه (کنترول) لرې کړه ، په دې ډول چې خپلواک سوداګر ونه شي کولای ښکته پورته یې کړي . له دې سره سره ، چې په افغانستان کې نه حکومت وو ، نه بانکي غونډال ، زمردو بیا هم نړیوال بازار ته لار پیدا کړې وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه مهال یوه پولښۍ کمپنۍ اوس هم شتون لري ، خو مالومه نه ده ، چې دغه کمپنۍ له محمدي او د افغانستان له نوي حکومت سره څه ډول اړیکي لري . اړینه ده وویل شي ، چې په افغانستان کې د زمردو کورنی (دننی) بازار اوس هم د پخوا په څېر خپلو دودونو ته دوام ورکوي ، او دغه دودونه د ولسمشر حامد کرزي د حکومت له هغو یا دغو وټندویو پرېکړو څخه په خپلواک ډول شتون لري . د زمردو بیې او نرخونه د ځانګیزو کسانو د شورا ، چې له افغان سوداګرو او ځایي چارواکیو له استازیو جوړه ده ، له خوا ټاکل کیږي . رانیوونکي ولایتي حکومت ته لس سلنه د مالیې په نامه ورکوي . تر هغو چې مالیه تحویل شوې نه وي ، ډبرې له دولتي ساتنځي څخه د باندې نه ایستل کیږي . محمدي نیت لري ، چې د خپل کار پولې نورې هم پراخې کړي . دی پلان لري ، چې د ۲۰۰۳ زکال په مني کې د افغانستان په تاریخ کې د قیمتي ډبرو لومړنی نندارتون په کابل کې جوړ کړي . داسې انتظار کیږي ، چې له ټولې نړۍ څخه به سوداګر دغه نندارتون ته ورشي او د هندوکش دغه قیمتي خزانه او غنا به وګوري . [...]

د خبر نېټه: ۲۰۰۲ / ۱۰ / ۱۲ او ۱۷ نېټې

د «یورا اسیا» نېټې اوبپانه، نیوز ټکی ایران ټکی رو اوبپانه. (۵۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وټې جګړه

د قیمتي ډبرو زور

د مسکو د ځمکپوهنې د کشفیاتو دولتي پوهنتون استاد پروفیسر " ګیورګي پیلیپینکو " ، چې پر ۱۹۸۰ یمو کلونو په کابل کې استاد وو ، وایي ، چې همدغه د پنجشېر زمرد ول ، چې ډګري بولندوی احمد شاه مسعود ته یې دا شونتیا ورکړه ، چې خپل اردو جوړ کړي ، او د هېواد په تر ټولو ډېرو اغېزمنو ځواکونو په کتار کې یې ودروي.

کنستانتین روژنوف، د ۲۰۰۴ ز کال د ډیسمبر ۱۲، پنجشنبه.

د بي بي سي راډیو د روسي څانګې اوبپانه (۵۹)

د «پنجشېر زمري» په سوړه کې

[...] له مسعود سره شوروي پوځونو ۹ کاله جګړې کړې دي . [...] خو نن ورځ شوروي پوځي ټولګي د ده مېلمانه دي . تر دې ، چې ان د ده له ټټې نه هم سړی کار اخیستلای شي ، چای څښلی شي ، د ده ورزشي تمرینوونکی کتلای شي.

شاوخوا کورونه دي ، " مسعودیان " خپل ژوند لري . ښځې نشته ، کله کله که کومه یوه نیمه چېرته وړاندې د انسان تر نظر تېره شي . کورنی ژوند نشته : لکه څاروي ، کتمن ، یوم او داسې نور . ټول وسله وال دي ، لکه ټول چې نوکریوالان وي . وخت ناوخته له پنډغالي (کمپ) څخه له جنګیالانو ډک موټر راووزي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې فکر لپاره داسې کومو غټو مغزو ته هم اړیزه نشته ، چې سړی پوه شي ، چې دوی په سالنګ کې څه ډول کمین نیوه. د دوی د هغه مهال د کار پایلې اوس هم مالومې دي ؛ د دوی له خوا ویشتل شوې شوبلې ، زغره وال ګاډي او نور له منځه تللی تخنیک اوس هم د سړک غاړو ته نږدې ، د مړینې سړک ، د مرګ لارې ته نږدې پروت دی.

زه دا پوښتنه نه کوم ، چې دی خپل اردو په څه شي ساتي. احمد شاه د افغانستان یو تر ټولو ډېرو شتمنو کسانو څخه دی ، او کېدای شي ، چې د ټول منځني ختیځ یو له ډېرو شتمنو خلکو څخه وي. دی د قیمتي ډبرو د را ایستلو او له هغوی سره د ټولو تړلیو چارو خاوند دی. دی دغه قیمتي ډبرې د لوېدیځې اروپا هېوادو او امریکا متحده ایالاتو د زرګرۍ پر مخکښو کمپنیو پلوري. په دې کار سره دی زښتې ډېرې پیسې تر لاسه کوي. [...]

د «اګانیوک» مجله، ۱۹۹۲ز کال. (۲۰)

هانزه او بالتیک

[...] زمونږ په زمانه کې د ځاني (شخصي) اردو په لرلو سره هیڅوک هېښولای نه شي. هغوی نن ورځ په پراخه پیمانه کاریږي ، لکه د لاتیني امریکا د نېشه یي توکیو سوداګر ، د برما ، میانما ، لاوس ، تایلنډ زرین مثلث ځاني اردوګان لري . همدا راز په افغانستان کې د احمد شاه مسعود اردو هم د ځاني اردوګانو په شمېر کې راتلای شي. دی خپل دغه اردو د قیمتي ډبرو ، په تېره بیا د لاجوردو د را ایستلو او سوداګرۍ له برکته ساتي. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غمیو کسټ

د یاقوتو (لعلونو) ، زمردو او شنو یاقوتو یوه جوپه ، په دې ورځو کې د مسکو ښاري څارندویو له اقتصادي جرمونو سره د مبارزې د ادارې کارکوونکیو له خوا په داسې حال کې ونیول شوه ، چې د دغې جوپې لېږدوونکي غوښتل ویې پلوري. دغه قیمتي ډبرې او غمي د افغانستان په خاوره کې له هغو کانونو څخه راایستل شوې ، چې له احمد شاه مسعود سره یې تړاو درلود.

د مسکوفسکي کامسومولېځ ورځپانه خبر راکوي چې د دغو قیمتي ډبرو خاوند ۳۵ کلن تاجک دی ؛ اوپراتیفي کارکوونکیو دی تر تعقیب لاندې نیولی او هغه مهال یې ونیو ، کله چې یې غوښتل د خپلو قیمتي ډبرو دغې جوپې ته سوداګر پیدا کړي . له اقتصادي جرمونو سره د مبارزې کارکوونکیو ، د جنایتکارو قاچاقي سوداګرو په بڼه (تر پوښښ لاندې) روسیې ته له راغلیو کسانو سره پېژندګلوي وکړه. د دې لپاره چې هر څه سم او طبیعي وي ، نو یې د پلازمېنې د شمالي حوزې د زرګرۍ په یوه هټۍ کې د قیمتي ډبرو د پېرودلو لپاره له پلورونکیو سره د لیدنې کتنې مهال وټاکه. چارپوهان ، چې د زرګرانو او قیمتي ډبرو د رانیونکو رول یې لوباوه ، د یاقوتو او شنو یاقوتو ځلا ، پوره رنګ او سوچه توب ډېر هېښ کړل. له پلورونکي څخه پوښتنه وشوه ، چې دغه قیمتي ډبرې یې له کومه کړې ؟ هغه په ځواب کې له افغانانو سره پر اړېکو ویاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګند کړ. ده وویل ، چې دا ډول قیمتي ډبرې یوازې له هغو کانونو څخه را ایستل کیږي ، چې د طالبانو د واکمنۍ پر مهال یې په احمد شاه مسعود پورې اړه درلوده.

تاجک ژمنه وکړه ، چې پر راتلونکي مهال به پر له پسې دا ډول قیمتي کانې راوړي. ده وویل ، چې کولای شي په کال کې د یو میلیون ډالرو په بیه قیمتي ډبرې راورسوي. ده د ډبرو پیرودونکو باندې دومره ډېر باور وکړ ، چې ان د دغو ډبرو د رالېږدولو لار یې هم ورته تشریح کړه ، چې دوی په څه ډول وکولای شول دغه ډبرې راوړي. مالومه شوه ، چې دوی قیمتي ډبرې په ویډیویي کسټ کې دننه پټې کړې وې. د کسټ په دننه کې ورته ځانګړی ځای جوړ شوی وو.

۲۹ / ۴ / ۲۰۰۵

د «ډبلیو. پي. اېس» اژانس اوښانه. (۲۲)

له پوتین او کرزي سره به ژوندی مسعود مرسته وکړي

د افغانستان د لنډمهاله اداري مشر حامد کرزی مسکو ته راورسېد . د روسیې د باندینیو چارو مرستیال وزیر " الېکساندر لوسیوکوف " پرون د دغه سفر وړاندوینه په دې ډول وکړه : " زمونږ په تیاره ماضي (موخه یې پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد یرغل او په افغانستان کې د شوروي پوځونو شتون دی. ل) باندې اړیکي نه جوړیږي. اړینه ده زمونږ ښه ماضي هم په یاد شي ، د هغو لسګونو کلونو همکاري او دوه اړخیز اړیکي ، چې د شلمې پېړۍ پر شلمو کلونو پیل او د اویایمو کلونو تر پایه یې پاییښه درلوده. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی کرزی د روسیې پلازمېنې ته ماښام د یو ګڼ شمېره پلاوي په سر کې ، چې په تشکیل کې یې یو تر ټولو ډېر د پام وړ شخصیت احمد ضیاه مسعود هم شامل وو ، راورسېد . د نیم کال مخکې وژل شوي احمد شاه مسعود کشر ورور احمد ضیا مسعود به اوس په مسکو کې د افغانستان سفیر وي. دی ۴۵ کلن دی . دا دده لومړنی دیپلوماتیکه دنده ده . ضیا مسعود پخوا ډېر مهال په لندن کې تېراوه او هلته یې د افغان قیمتي ډبرو سوداګري کوله. د قیمتي ډبرو سوداګري د افغانستان د شمالي ټلوالې ، چې د ده ورور یې مشري کوله ، لپاره یوه له ډبرو لویو مالي سرچینو څخه وه . نوی سفیر په پرانسي (فرانسي) ژبه پوهیږي او ان روسي ژبه یې هم لږ لږ په یاد کې پاتې ده . روسي ژبه یې د کابل په پولیټخنیک انستیتوت کې د زده کړیالی پر کلونو زده کړې وه . [...]

ارکادي دوبنوف

د «ورېمیه نووستی» ورځپاڼه، د ۲۰۰۲ ز کال د مارچ ۱۲، ۴۲ ګڼه (۲۳)

د کرزي لپاره ډانګوری

[...] افغانستان د قیمتي او توږل کېدونکیو ډبرو له پلوه ډېر شتمن دی : د افغانستان د سرسنګ په څېر لاجورد د فرعونانو په قبرونو او د " توري " په کېندنو کې موندل شوی وو . له دغو لاجوردو څخه جوړه شوې ګانې لوړترینه درجه لري. په پنجشېر کې د زمردو د را ایستنې ځای ، چې پر اویایمو زېږدي کلونو کشف شوی وو ، د نړۍ یو له لویو زمردي ځایونو څخه دی. دغه زمرد د څرنګوالي (کیفیت) له پلوه هم د کولمبیا له نامتو زمردو څخه کم نه دي . د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنجشېر زمرد د احمد شاه مسعود ، چې پنجشېر يې تر څارنې لاندې وو ، لپاره يوه لويه او بنسټيزه مالي سرچينه وه . لکه څنګه چې ويل کيږي ، نړۍ د ده د ټولو بریاوو بنسټيز لامل همدغه زمرد ول. مسعود دا شونتيا درلوده ، چې په شوروي پلوه کابل کې جګپوړي مامورين په پيسو خپل کړي او د ده پر وړاندې له چمتو کېدونکيو عملياتو څخه مخکې له مخکې خبر شي . له کابل نه ختيځ لور ته د پېګماتيتو کان پيدا شو ، چې له لعلونو (یاقوتو) ، بيريلو ، او ډبرو کمپېنسو قيمتي کانو سپودومينو او ګيدړنيتو نه ډېر شتمن وو . د مسکو د ځمکپوهنې د کشفياتو پوهنتون پروفيسر " ګيورګي پيليپېنکو " ، چې ډېر کلونه يې په افغانستان کې کار کړی ، مجلې ته په مرکه کې وويل ، ارزښتناکه داده ، چې د پېګماتيتو دغه سيمه د ليتيومو ، بيريليومو ، تنتاليومو او نيوبيومو ډېره شتمنه سرچينه ده . له دغو فلزاتو پرته اوسنۍ تکنالوجي نه شي کولای چې وده وکړي ، له الوتکې جوړولو نيولې تر اټومي انرجۍ پورې . نن ورځ په بازار کې يو کيلوګرام بيريليوم ۱۵۰ ډالره قيمت لري. د پروفيسر په وينا ، افغاني زېرمه يې څه د پاسه ۷۳۵۰۰ درې اويا زره پېنځه سوه ټنو ته رسيږي. دا په نړۍ کې د زېرمو په اړه تر ټولو لوی کشفي مالومات دي. [...]

ښګښني پاخوموف

۲۰۰۳ / ۴ / ۲۹ ، اوونيزه مجله، ۲۷ ګڼه. (۲۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیاوړتیا زېرمه

[...] «یگر ولادیمیروویچ» د پنجشېر په دره کې عملیاتو په اړه مفصل بیان وکړ ، هغه عملیات چې د ځلوېښتم اردو د بولندوي له خوا یې د ۱۹۸۴ ز کال د اپرېل له پیله د اګسټ تر پایه دوام درلود . د دغو عملیاتو بنسټیزه دنده د نامتو ډګري بولندوی احمد شاه مسعود د باندې ایستل او له منځه وړل وو . دی په پنجشېر کې واکمن وو ، ځواک یې درلود ، د قیمتي ډبرو د را ایستلو سیمه یې تر لاس لاندې وه ، پیسې یې هم درلودې . ده ان لا پر ۱۹۷۹ ز کال په پنجشېر کې ښه کلکه دفاعي سیمه جوړه کړه . له دغې سیمې څخه د ده جنګیالانو په ډېرې ببړې او اوپراتیفي ډول پر افغان حکومتي او شوروي پوځونو بریدونه کول . [...]

ولادیمیر ګوندوسوف

د «دمیتري سمیرنوف» په نامه نړیوالې پروژې اوبپانه (۲۵)

خاورو ته د مسعود سپارل د ده د وژنې پخلی کوي

[...] احمد شاه مسعود د خپل ځان پر شاوخوا طالب ضد شمالي ټلواله راټوله کړې ، چې اصلي شمزی یې له توکمیز پلوه له تاجکو جوړه ده . د ده له مړینې وروسته د شمالي ټلوالې یووالی تر ګواښ لاندې راغی . د طالب ضد ټلوالې په منځ کې به هرو مرو اختلافونه راپیدا شي ، اختلافونه هم د هغو مالي سرچینو پرسر ، چې د مسعود تر ځارنې لاندې وې . مسعود د خپلو پلویانو لپاره په افغانستان کې د ژوند تر ټولو لوړه کچه سمبال کړې ده . ده د خپلې جګړې لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیسې په ټوله کې د زمردو او د بدخشان د لاجوردو له پلور څخه تر لاسه کولې. ده په اسانۍ سره د پرانسي کالج د پخوانیو اړیکو له لارې د افغاني قیمتي ډبرو لپاره پېرودونکي پیدا کړي ول. [...]

اولګه نیکوشکینه

د «کومېرسانت» ورځپاڼه، د ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۷ نېټې (۲۲۹۸) ۱۲۸ ګڼه. (۲۲)

د پنجشېر شېرم زمری

[...] د پنجشېر وټه هغه زمرد او لاجورد دي ، چې را ایستل کیږي. زرغونې او شنې ډبرې د مسعود لپاره ستراټېجیکي توکي ول. دغو قیمتي ډبرو ده ته دا شونتیا ورکړه ، چې پرله پسې او دایمي عاید ولري ، د دې لپاره چې وکولای شي وسله رانیسي او خپلو مجاهدینو ته تر ښه معاشونه ورکړي. همدا راز " په سره کابل " کې جګپوړي مامورین پرې رانیسي. د دغو جګپوړیو مامورینو له برکته د پنجشېر خاوند له هغو عملیاتو مخکې له مخکې خبرېده ، چې د ده پرضد به چمتو کېدل. [...]

پاول ېفداکیموف

د «سپېځناز راسیي» خپرونه، د ۲۰۰۱ ز کال نوامبر، (۲۲) ۱۱ ګڼه، برېښنایی بڼه (۲۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبان د همګټو هېوادو په پوله کې

د افغان پوځ محدود ټولګي د روسيې پولې ته نږدې شوي دي

طالبان بدخشان ته ننوتل

[...] د مسعود په خاوره [پنجشېر . ژ] کې د زمردو کانونه شتون لري ، چې په افغانستان کې يې په اړه ډېرې هيبتناکې کيسې خپرې دي . د لوېديځو کارپوهانو د ارزونو له مخې ، د زمردو صادرات مسعود ته په کال کې په سلګونه ميليونه ډالر عايد ورکوي. د تاجک ډګري بولندويانو د عايد بله لويه سرچينه د نښه يي توکيو سوداګري ګڼل کيږي.

پېټر ګامبلين

د «کومېرسانت» ورځپاڼه، د ۱/۳/۱۹۹۷، نېټې (۱۲۰۴) ۲۲ ګڼه. (۲۸)

د شاه مسعود کانونه

پر احمد شاه مسعود باندې د بري نه موندلو راز يوازې په ښه جګړه کولو کې نه دی، بلکې د زمردو په کانونو کې هم دی.

(له پنجشېر څخه د «يتوګي» اونيزې مجلې د خبريال راپورتاژ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

قیمتي غرونه:

دلته لومړنی زمرد ۲۵ کاله پخوا په تصادفي ډول د محمد نګین په نامه یو سړي موندلی وو ، چې وروسته یې شاوخوا سیمه کښدلې وه ، نو یې د زمردي کانو یوه شښدل شوې کوټه موندلې وه . خلک وایي ، چې دی بیا میلیونر شو . د زمردو د سیمې جوړلو او را ایستلو ته د چمتو کولو کار لا هغه مهال پیل شوی وو ، مخکې له دې چې افغانستان د تل جګړه کوونکي دولت پر سمبول بدل شي ، یانې د داود د واکمنۍ پر مهال . پر راتلونکي لنډ مهال شوروي ځمکپوهان دلته راغلل ، خو د دغو ځایونو کوټلی کشف سرته ونه رسېد ، ځکه چې ځمکپوهان ولاړل او پر ځای یې شوروي سرتېري راغلل . جګړه پیل شوه .

زمرد د پنجشېر درې د خاوند احمد شاه لپاره یوه لویه او ارزښتناکه مرسته شوه . زمردو ده ته دا شونتیا ورکړه ، چې یو تلپاتې عاید ولري ، د دې لپاره چې وکولای شي وسله پرې رانیسي ، خپلو مجاهدینو ته ښه معاشونه ورکړي ، په شوروي پلوه کابل کې جګپوړي ماموران او افسران پرې رانیسي ، ځکه خو دی ډېری مهال له ټولو هغو عملیاتو څخه مخکې له مخکې خبرېده ، چې د ده پرضد به چمتو کېدل .

زمردو د پنجشېر نېستمنه دره چې افغان تاجکان پکې مېشت دي، پر مینې دولت [کوشني دولت. ژ] بدله کړه ، چې خپله وټه او نړیوال اړیکي یې درلودل . له شوروي اردو سره د جګړې پر مهال ، زمرد د غاښیو (کوتلونو) له لارې پاکستان ته تلل . مسعود له پاکستاني ، هندي ، اروپایي او امریکایي هغو کمپنیو سره اړیکي ټینګ کړي ، چې د زرګرۍ کارونه او معاملې کوي . د زمردو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د را ایستلو ځایونه د درې لپاره یو پوځي راز دی. نوي کانونه ډېر پټ ساتل کېدل. د دې لپاره چې له هوا څخه ونه لیدل شي ، ډېری مهال د زمردو د را ایستلو کارونه د شپې ترسره کېدل. شوروي بولندویانو څو واره هڅې وکړې ، چې په سیمه کې یې دیسانت ښکته کړي ، چې مجاهدین له قیمتې خزانې څخه لرې کړي ، خو دا کار یې ونه شو کړای.

د احمد شاه تر لاس لاندې خاوره یوازې په زمردو شتمنه نه ده. د افغانستان په شمال ، بدخشان کې لا نامتو افغاني لاجورد هم را ایستل کیږي. افغاني لاجورد ډېر ښه ټینګ شین رنګ لري ، چې د زرین رنګه پیریت بخري هم پکې وي ، او داسې ښکاري لکه په شنه هسک کې چې زرین ستوري ځلیږي. د لاجوردو صادرات هم عایدات ورکوي ، خو بهر ته د درغلۍ (جعلي) ډېرې ایستل ستونزمن کار دی: دا دومره قیمته نه دی ، لکه زمرد ، له پولې نه بهر لېږلو ته یې لېږدوونکي ډېر دي ، چې د څرمنې کوشنۍ کڅوړه ورسره وي. [...]

دا چې زمرد احمد شاه ته څومره عاید ورکوي ، څوک څه نه وایي ، دا یو راز دی. مسعود له پرانسۍ ورځپاڼې " لیبېراسون " سره په مرکه کې وویل ، چې " عایدات یې له طالبانو سره بریمنې جګړې لپاره بسنه کوي. " د عربي رسنیو د مالوماتو له مخې ، د پنجشېر زمری په کال کې تر شپېتو میلیونو ډالرو پورې عاید تر لاسه کوي. د نورو مالوماتو له مخې د ده عاید تر دې هم ډېر دی ، یانې څوسوو میلیونو ډالرو ته رسیږي. د دغو عایداتو لویه برخه پر جګړه لګیږي. پاکستاني رسنۍ وایي چې ، د طالبانو غورځنګ یوازې په دې کال کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود پرضد پر جګړه ییزو عملیاتو اتیا میلیونه ډالر لګولي. فکر نه کیږي ، چې د مسعود لګښتونه دې تر دې کم وي.

نن ورځ د زمردو کانونه د مجاهدینو د ځانګړیو وسله والو ډلو له خوا ساتل کیږي. دغو کانونو ته بهرنیان دومره نه ورپریږدي. د مسعود مرستندوی ښاغلي داود پنجشېري وویل ، دا لومړی ځل دی ، چې یو روسي رسنوال ته د نومورې یو کانونو د لیدنې اجازه کارت ورکوي.

د خینج کلی د پنجشېر سیند پر غاړه دی ، شاوخوا تر دې د زمردو کان لرونکي غرونه راتاو دي. د سیند پر غاړه یواځینی اوم (خام) سړک تېر شوی. نور " زمردي " کلي لکه اومرز ، سفي چیر ، دشت ریات ، چې نومونه یې د پنجشېر د هر کوشني هلک په یادو زده دي ، له مرکزي لارې څخه ګوښه پراته دي ، ځکه خو خینج د قیمتي صنعت منځې ګڼل کیږي. دلته د کانونو د چارو د کومېټې مشر ښاغلي نعمت الله ، چې د مسعود تر اداري لاندې کار کوي ، وویل چې ځینې کانونه پر کال تر شلو زرو کیراتو (قیراطو) پورې زمرد راکوي.

نعمت الله وایي ، چې دا قسمت دی. دی د خپلې کومېټې په ډېره غریبه کوټه کې پر غالۍ ناست دی. څوک سملاسي ډبرې ډبرې مومي ، خو یو بل څوک بیا بشپړ کال یا یو نیم کال کار کوي ، خو هیڅ هم لاس ته نه ورځي ... هر څه د الله پاک په رضا کیږي.

دا ډبرې په ټوله کې کوشنۍ دي ، خو بیا هم ، لکه څنګه چې د دې سیمې اوسېدونکو وویل ، کله کله سترې ډبرې هم پیدا کیږي. " یوسړي یوه قیمتي ډبره وموندە ، چې درې سوه کیراته وه. " د دې ځای د زمردو څرنګوالی ډېر لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی ، ځکه خو یې ډېر ښه پېرې . اوسمهال د خینج پر شاوخوا ۱۱۰ یوسلو لس کانونه فعال دي ، چې نږدې ۱۵۰۰ یو زر او پېنځه سوه کسان پکې کار کوي.

په ځایي چایخانه [سماوات. ژ] کې موږ د [زمردي. ژ] ډېرو د څرنګوالي پر سر د ژوندي بحث شاهدان شو ، چې له کانه یې راوړې وې . هر څه پرته له شور ماشوره ، چې په دودیز ډول د سیمه ییزو بازارونو ځانګړنه ده ، ترسره کېدل. احساسېدل ، چې د معاملې ټول برخه وال له پخوا یو بل ښه پېژني. قیمتي ډبرې په عادي فلزي تالې (کاسه) کې راوړل شوې وې. کله چې زمرد په ځانګړې تله کې وتلل شول ، نو سوداګر سبحان الله په بې پروایي وویل: " دا د ډېرشو زرو ډالرو دي ".

د کانونو چارو په ریاست کې وویل شول ، چې د پنجشېر هر اوسېدونکی کولای شي ، د ځان لپاره یو کوشنی ځای غوره کړي ، د کرښې په ایستلو یا مېړویو پر ټک وهلو سره یې په نښه کړي ، ټاکلې اندازه پیسې تحویل کړي ، وروسته له دې کولای شي ، د زمردو د را ایستلو لپاره په هماغه خپل ځای کې پر کېندنو پیل وکړي. د ټولو را ایستل شویو زمردو په سلو کې لس سلنه باید د مسعود دوتر (دفتر) ته ورکړي. پاتې زمرد کولای شي ، چې د ځان لپاره وپلوري. د کانونو په کېندونکیو کې داسې کسان ډېر لږ دي ، چې له پولې نه بهر اړېکي ولري. په خینج کې ګڼ شمېر منځګړي سوداګر اوسي ، چې یو یې هم سبحان الله دی. دوی احمد شاه ته مالیه ورکوي. د مسعود له اجازې پرته یو زمرد هم بهر ته نه شي لېږدول کېدای. پخوا دا ډېرې ګاونډي پاکستان ته لېږدول کېدې. اوس چې پاکستان د طالبانو ملاتړ کوي ، په خینج کې د زرغونو ډېرو په بازار کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدلون راغلی ، ځکه چې مسعود پر اسلام اباد باندې د قیمتي ډبرو پلور بند کړ. اوس د دې ډبرو ټول کار و بار کوونکي ، د مسعود په ګډون ، نوي اړپکي او بهر ته د هغوی د لېږد نوې لارې لټوي. سبحان الله پر ما باندې د پوښتنو باران جوړ کړ ، همدا پوښتي ، چې په روسیه کې د زمردو نرخونه څه ډول دي.

د قیمتي ډبرو د کښدنو او پلور کاروبار کوونکي ډېری کسان چې پیسې وګټي ، بیا نو له هېواده بهر ته ځي. ډېری یې اوس په امریکا متحده ایالاتو ، لویه بریتانیا ، هالېنډ او نورو هېوادو کې ژوند کوي.

د خینج په سیمه کې د ژوند ځانګړتیاوې پر انسان اغېز ښندي. د کان یو کارکوونکي ماته سر ټکاوه او ویې ویل : " نه شم کولای ، چې واده وکړم. د افغانستان په نورو سیمو کې ولور څلور سوه ډالره دی ، خو دلته په خینج کې څو زرو ته رسیږي. !»

د زرغونو ډبرو د را ایستنې بې نظمه ډله ییز کار:

ګهیځ وختي په بازار کې کار له جوش او خروش سره پیلیږي. لنډ مهاله کورونو او خېمو ته نږدې شور ماشور وي. دلته هاغه د ښکته په څېر زړه تنګې څېرې ، چې له ببکاری د خپل کور انګړ ته نږدې ناست وي ، نه لیدل کیږي.

ماته یوه نوي پېژند ګلوي عبدالرحیب ، چې یو مهال یې په مسکو کې د جراحۍ په څانګه کې زده کړې کړې وې ، په روسي ژبه وویل : " کله چې میلیونر شوم نو بیا امریکا ته ځم. " د ده د بریګاد (ډلې) ټول کان کښدونکې او کارګران دا ارمان لري ، چې ډېرې پیسې وګټي او له افغانستانه بهر ته ولاړ شي. درې کاله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيږي چې عبدالرحيب دلته کار کوي. ما پوښتنه تري وکړه: " په دې دريو کلونو کې دې ډېرې پيسې ګټلې ؟ " " تر اوسه مې دومره نه دي ګټلې.. "

دود او دستور دلته ډېر وچ او سخت دی. پخپله د کان کارګرانو کيسه وکړه ، چې د ښه او ګټور ځای پر سر کوټلي ټکرونه او جګړې هم پېښيږي. ټولې موندل شوې ډبرې سملاسي ښکته لېږدول کيږي: " د دې لپاره ، چې هغه د چا خبره د کوم چا زړه خارښت ورته ونه کړي. دلته هر ډول پېښې پېښيږي... "

کار يې زښت ډېر دروند او سخت دی. کان کېندونکي د لويو څټکونو په واسطه د غره په ډډه کې لومړی سوړه جوړوي ، بيا په دغه سوړه کې ډينامېت ږدي او چاودوي يې. له چادونې وروسته د ماتو شويو ډبرو ټوټې په کره ډول او پام سره ګوري ، چې چېرته پکې زرغون پڅرکی ځليږي او که نه. کارپوهان د کاني توکيو دا ډول را ايستنه د داړه ماری او بربريت طريقه بولي ، ځکه چې چادونې زمرد خرابوي او ټوټې کوي يې. خو دلته د قيمتي ډبرو د را ايستنې لپاره اوسمهاله (عصري) وسايل نشته. د بې خطری او احتياط کاری تخنيک تر تولو ډېر لومړنی (ابتدايي) دی. [...]

مخکې له دې چې کان ته ورښکته شم ، د ډلې مشر محمد سليم زه دې ته اړايستلم ، چې خپل سر پر افغاني دسمال وټړم ، له سره يې راتاو کړم ، خوله او پزه هم وټړم (مول ووهم). کان څه د پاسه ۸۰ اتيا مټره ژور وو. که يو څوک يو ځلي دغه واټن په خاپوړو ووهي ، بيا به زما پر حال هم پوه شي. دا له اره يوه ژوره سوړه وه ، چې لاندې په تل کې يې د خاورو تېلي څراغ په رڼا سره څو کسانو هغه ډبرې په کره ډول کتلې ، چې له چادنې وروسته رالوېدلې او له غره څخه راجلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې وې. " شورويه ته بختور يې ، تا وکړای شول ، له نړۍ يې ووينې ، چې زمرد څه ډول لاس ته راځي ! " د يوه په ورغوي کې ځو زرغونې کوشنۍ توتې پرتې وې. لنډه دا چې ماته يې وويل ، چې دا دومره قيمت نه لري. [...]

ښګښني پاخوموف

تالقان-پنجشېر-خينج

د «يتوګي» اوونيزه مجله، د ۱۹۹۹ ز کال د اکتوبر ۵، ۴۰ (۱۷۵) ګڼه، ۴۵-۴۸ مخونه. (۲۹)

د مړينې سوداګر

[...] د ځينو مالوماتو له مخې، د شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود د وسلې رانيولو او ده ته د ور رسولو په بدل کې «ويکتور بوت» ته زمرد ورکول. [...]

نادېژدا بانچيک

د «واستوک او زاپد» اوبپاڼه ، ۲۰۰۸ / ۱۰ / ۳ ، (۷۰)

«ويکتور اناتولېويچ بوت» د وسلو او مړينې سوداګر

«ويکتور اناتولېويچ بوت» د ۱۹۲۷ ز کال د جنوري پر ۱۳ د تاجکستان په دوشنبې ښار کې زېږېدلی دی. دی [د وسلو. ژ] يو سوداګر او د روسيې تبعه دی . «بوت» په نيويارک کې د نياوتون (محکمې) له خوا د وسلې په ناقانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوداګرۍ ، د امریکا متحده ایالاتو د اتباعو په وژنه ، د کولمبیا د انقلابي وسله والو ځواکونو او د ولسي اردو د ملاتړ له لارې د توغندیو پر پلور او له دې لارې له ترهګرۍ نه د ملاتړ په تور تورن شوی دی. دی په رسنیو کې " د وسلو او مړینې سوداګر " په نامه یادیږي. د ۲۰۱۲ ز کال د اپریل پر ۵ د نیویارک فدرالي نیاوتون " بوت " پر ۲۵ کاله بند محکوم کړ.

"ویکتور بوت " په ښوونځي کې المانې ژبه زده کوله. وروسته یې د کازان په پوځي ښوونځي کې زده کړې وکړې. پر ۱۹۸۵ ز کال یې هڅه وکړه ، چې د مسکو د نړیوالو اړیکو په انستیتوت کې شامل شي ، خو ویې نه شو کړای. وروسته له دې پوځي خدمت ته جلب شو ، پوځي بېړنی خدمت یې په " زاکارپاتیا" کې ترسره کړ. پر ۱۹۸۷ ز کال له ترخیصېدو وروسته د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په سره ننبان لرونکي پوځي انستیتوت کې شامل شو. د دغه انستیتوت له پای ته رسولو وروسته یې پر ۱۹۸۹ - ۱۹۹۱ ز کلونو د " ویتېب " د پوځي هوایي ترانسپورت په غوندۍ کې د ژباړن په توګه دنده درلوده ؛ څو ځله یې د انګولا او نورو افریقایي هېوادو له پاسه الوتنیزې دندې ترسره کړې دي. پر ۱۹۸۹ – ۱۹۹۰ ز کلونو په موزمبیق کې د شوروي پوځي ماموریت ژباړن وو.

پر ۱۹۹۱ ز کال یې خپل لومړنی شرکت پرانیست او د هوایي سامان الاتو د پلور منځګړی وو. پر ۱۹۹۲ ز کال د سویلي افریقا جمهوریت ته ولاړ او هلته د توکیو په هوایي ترانسپورتي چارو کې بوخت شو. ده له ورځپاڼې سره په یوه مرکه کې په دې ټینګار کړی وو ، چې له ۱۹۹۳ ز کاله په عربي متحده اماراتو کې اوسېده ، خو " هیڅ مهال یې دا هڅه نه ده کړې ، چې له روسیې څخه بهر ته کډوال شي. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده کمپنۍ د " شارجي " په هوايي ډګر کې د ګلونو ، کور سامان ، پوځي قانوني پېټيو ، همدا راز د پرانسي او بېلجمي سوله ساتو پوځيانو پر لېږدولو بوخته وه . پر ۱۹۹۲ ز کال يې مالېزيا ته روسۍ جګړه ييزې - يرغليزې الوتکې لېږدولې .

د ۱۹۹۰ يمو کلونو په نيمايي کې د لومړي ځل لپاره په رسنيو کې دا خبرونه خپاره شول ، چې " ويکتور بوت " د نورې سوداګرۍ په څنګ کې ، په ناقانونه توګه پر هغو هېوادو وسله پلوري ، چې نړيوال بنديز پرې لګېدلی دی . د وسلو د رانيونکو حکومتونو او چيريکي وسله والو ډلو په شمېر کې دا هېوادونه راغلي ول ، لکه افغانستان ، انګولا ، توګو ، رواندا ، لايبيريا ، سېرالیون ، د طالبانو غورځنګ ، او القاعده . د دغو اټکلونو ښه دليل د الوتکو د پيلوټانو شاهدي وه ، چې هغه پېټۍ چې دوی به لېږدا وه تل به په ډېرو کلکو صندقونو کې خوندي شوی وو . په روسي رسنيو کې داسې اټکلونه څرګند ېدل ، چې ښايي " بوت " د روسيې د وسلې جوړولو موسسې يو داسې پټ استازی وي ، چې وسله په خپل نامه پر بهرنيو هېوادو پلوري ، او ښايي چې دی د روسيې فدراسيون يو له ډېرو پټو رازلرونکيو کسانو څخه هم وي .

" بوت " پر ۱۹۹۵ ز کال د روسيې د هغې " يل - ۷۶ " ډوله الوتکې او د هغې د پرسونل د راخلاصولو په خبرو اترو کې برخه درلوده ، چې په افغانستان کې نيول شوې وه . [په دې اړه په دې کتاب کې د (له کندهاره تېښته) ليکنه کې مفصل بيان راغلی دی . ژ]

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۹۹۵-۱۹۹۸ز کلونو يې له بېلجيم څخه خپله سوداګري کوله، خو لکه څنګه چې پر دې مهال د ده په اړه د حقوق ساتونکو اورګانونو له خوا پلتنې پيل شوې ، نو دی هم دې ته اړوت چې عربی متحده اماراتو ته ولاړ شي . د ده د هوايي کمپنۍ ، چې (Air Cess Liberia) نومېږي او د نړۍ په بېلابېلو هېوادو کې څه د پاسه ۵۰ الوتکې لري ، دوتر (دفتر) په عربي متحده امارتو کې دی.

" ويکتور بوت " د وسلې او مهماتو د ناقانونه سوداګرۍ او د ملګرو ملتو سازمان د بنديزونو د په پام کې نه نيولو په تړاو ، د ملګرو ملتو د امنيت شورا د ۲۰۰۰ ز کال ، د (Amnesty International) سازمان د ۲۰۰۵ او ۲۰۰۶ ز کلونو ، او د امريکا د متحده ايالاتو د بهرنيو چارو وزارت په رپوټونو کې ياد شوی دی.

د دې پر څنګ د " ويکتور بوت " کمپنۍ يا هم د ده تر څارنې لاندې کمپنۍ ، له ۲۰۰۳ ز کاله راهيسې په عراق کې امريکايي پوځيان له مادي پلوه سمبالول.

د ۲۰۱۱ ز کال په نوامبر کې ، په تړپټولي کې د لېبيا د کشف او بهرنۍ څارګرۍ په مرکزي دوتر کې داسې لاسوندونه موندل شوي ، چې په هغو کې پر ۲۰۰۳ ز کال د لېبيا له جګپوړيو مامورينو سره د " بوت " اړيکي بربنډوي.

نوموړی پخپله د نړۍ ډېرو سرو (تودو) سيمو ته د وسلې د لېږدولو په اړه منښته (اعتراف) کوي ، خو د وسلې سوداګري ردوي. ده پخپله داسې څرګنده کړې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د هوا له لارې د انګولا، کانګو، برازیل او رواندا، همدا راز په افغانستان کې د رباني حکومت ته هغه مهال، کله چې له طالبانو سره جګړه روانه وه، وسله لېږدولې ده. خو د وسلې د پېر او پلور کار مې نه دی کړی.

پر ۲۰۰۱ ز کال پر ده باندې د خلکو د شکونو د زیاتېدو لامله "بوت" دې ته اړوت ، چې له عربي متحده اماراتو څخه ووزي. پر ۲۰۰۲ ز کال ببلجیم له لوېدیځو هېوادو څخه لومړنی هېواد وو ، چې دی یې د الماسو پر قاچاق او له ناقانونه لارې څخه د نړۍ ۳۰۰ میلونو ډالرو په تر لاسه کولو باندې تورن کړ او دی یې په نړیواله پلټنه کې اعلان کړ. نوموړی په داسې حال کې ، چې له نیول کېدو څخه ډارېده ، پر ۲۰۰۲ ز کال په روسیه کې مېشت شو ؛ هڅه یې کوله ، چې بهر ته ولاړ نه شي ، د خلکو پام ځانته راوا نه ړوي ، او د ده د مېرمنې په وینا ، له هوایي سوداګرۍ څخه یې لاس واخیست. د بلجیم هېواد له لوري د ده د تورنېدو په پام کې نیولو سره ، ملګرو ملتو پر ۲۰۰۲ ز کال له یو ځایه بل ځای ته د ده پر تګ راتګ بندیز ولګاوه ، او پر ۲۰۰۵ ز کال یې له امریکا متحده ایالاتو سره په ګډه دا غوښتنه وکړه ، چې بانکي حسابونه دې یې کنګل شي. همدا راز د هغو اشخاصو او کمپنیو ، چې له ده سره تړاوونه لري ، بانکي حسابونه دې هم کنګل شي. "بوت" وروسته دا خبره څرګنده کړې وه ، چې د ملګرو ملتو ټولنې له خوا د لګول شویو بندیزونو په پایله کې ده نړۍ ۱۷ میلیونه ډالر له لاسه ورکړل.

د ۱۹۹۰ ز کلونو په پای کې د امریکا متحده ایالاتو حکومت د "ویکتور بوت" د کار پلټنه (تحقیق) اعلان کړه. پر ۲۰۰۲ ز کال د امریکا متحده ایالاتو ولسمشر کشر جارج بوش یو فرمان لاسلیک کړ او د هغه په ترڅ کې یې د "بوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اکتیفونه کنګل اعلان کړل، ځکه چې د ده کار او کارندتیا د کانګو په دموکراتیک جمهوریت کې د امریکا متحده ایالاتو د بهرني سیاست پلي کېدو ته ګوابن پېښاوه.

پر ۲۰۰۸ ز کال د امریکا متحده ایالاتو له نېشه یې توکیو سره د مبارزې د اداري کارکوونکیو د کولمبیایي پاڅونوالو په نامه " بوت " په چل سره بانکوک ته وروغوښت ، په دې مانا چې دوی غواړي له " بوت " سره ، دوی ته د نوې وسلې د ورکولو په برخه کې یوه معامله وکړي. دوی د " بوت " د نومبدلو لپاره کومه تاییې ثبتونه هم کړې وه ، چې وروسته یې بیا د امریکا متحده ایالاتو په نیاوتون(نیاوځي ، محکمه) کې د یو ثبوت په توګه خدمت وکړ. د ۲۰۰۸ ز کال د مارچ پر ۲ " بوت " د «Sofitel Silom Road» په نامه مېلمستون کې د تایلېنډ ځارندویو له خوا ونیول شو . د ده د نیولو امرلیک د تایلېنډ د نیاوتون له خو ورکړ شوی وو . په هغه کې دی له کولمبیایي ترهګرو سره د مرستې په نامه تورن شوی وو ، هغه کولمبیایي ترهګر ، چې له اره امریکایي ځارګران ول ، خو ځانونه یې " بوت " ته د کولمبیایانو په نامه ورپېژندلي ول.

په تایلېنډ کې له " ویکتور بوت " سره " اندری اېندریو سمولیان " ، چې د لویې بریتانیا تبعه وو ، هم یو ځای ونیول شو ، خو وروسته بیا خوشي کړای شو . داسې ښکاري ، چې د بریتانیا دغه تبعه د ده مرستندوی وو . اټکل کیږي ، چې " سمولیان " په دغه وخت کې له امریکایي ځانګړیو خدمتونو سره همکاري درلوده ، چې د دوی او " بوت " ترمنځ خبرو اترو کې منځګړی وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۲۰۰۹ ز کال د اګسټ پر ۱۱ د تایلېنډ نیاوتون ونه غوښتل ، چې " بوت " له خپل هېواد څخه بهر کړي. لامل یې دا وو ، چې د ده ګناه دومره نه وه چې له هېواده پرې بهر و ایستل شي. بله خبره دا چې نیاوتون څرګنده کړه ، هغه کولمبیایي سخت دریځه سازمان ، چې د تورلګوونکو د تعبیر له مخې " بوت " پرې وسله پلورله ، هغه په اصل کې ترهګریز سازمان نه ، بلکې سیاسي سازمان دی. د امریکا متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزارت د ۲۰۰۱ ز کال پربکړې سره سم دغه هېواد او وروسته اروپایي ټولنې د خپلې پربکړې له مخې په دې ټینګار کاوه چې دغه سازمان دې د ترهګریزو سازمانونو په نومل کې ونیول شي ، خو د هماغه کال د سیپټمبر پر ۲ د بانکوک جنایي نیاوتون ونه غوښتل ، چې په ضمانت سره یې خوشي کړي.

د ۲۰۱۰ ز کال د فبروري پر ۱۷ ، د نیویارک څارنوالۍ ، د دوو الوتکو په تړاو " بوت " بیا تورن کړ. دغه دوې الوتکې ، چې په امریکا متحده ایالاتو کې وې ، " بوت " غوښتل له خپل امریکایي ملګري " ریچارد چیچاکلي " سره په ګډه رانیسي.

د ۲۰۱۰ ز کال د اګسټ پر ۲۰ ، د ټایلېنډ د تمیز نیاوتون ، د ټایلېنډ څارنوالۍ د غوښتنپاڼې په ځواب کې بیا هم امر ورکړ ، چې د امریکا متحده ایالاتو چارواکیو ته مثبت ځواب ورکړي او له هېواد څخه یې د " بوت " د ایستلو امر ورکړي. د نیاوتون ددغې پربکړې په ځواب کې ، د " بوت " د مدافع وکیل له خوا پروټیست څرګند شو او له دې وروسته څه مهال نورو نیاوتوني پروسو ونیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

. د نوامبر په نیمایي کې د ټایلینډ چارواکیو وروستۍ پرېکړه وکړه ، چې " ویکتور بوت " امریکا متحده ایالاتو ته وسپاري.

د ۲۰۱۰ ز کال د نوامبر پر ۱۷ سهار هغه الوتکه ، چې " بوت " پکې سپور وو ، د امریکا متحده ایالاتو د " ستیورات " د پوځي هوایي اډې په هوایي ډګر کې راښکته شوه. " بوت " د " منهېټن " نیاوتون ته په زغره وال ګاډي کې ولېږدول شو ، چې د یو کاروان په منځ کې روان وو . [...]

لنډه دا چې د ۲۰۱۱ ز کال د نوامبر پر ۲ د نیاوتون له خوا د امریکایي وګړیو په وژنه ، د امریکایي رسمي چارواکیو د وژنې په هڅه ، د توغندیو په پلور ، د کولمبیایي وسله والو ډلو له لارې د ترهګرۍ پر ملاتړ تورن شو.

د ۲۰۱۲ ز کال د اپرېل پر **۵** " ویکتور بوت " د نیویارک فدرالي نیاوتون له خوا پر **۲۵** کاله بند محکوم شو . د حکم تر اعلانولو وروسته " بوت " د " بروکلین " بندیخانې ته ولېږدول شو.

د روسیې د بهرنیو چارو وزارت د امریکایی نیاوتون د پرېکړې پرضد سخته نیوکه وکړه او ویې ویل ، چې د " بوت " پر ضد دا دوسیه یوه سیاسي او پرمایشي جوړه شوې لوبه ده. وزارت ویلي ، چې دوی به روسیې ته د " بوت " د راستنولو په برخه کې هر ډول ګامونه پورته کړي. [...]

د ۲۰۱۲ ز کال په می میاشت کې د امریکا متحده ایالاتو د بندیخانو فدرالي بیورو یوه پرېکړه وکړه ، چې د هغې له مخې به " ویکتور بوت " د بند موده ، د کولورادو ایالت د " فلورېنس " ښار په لا سخته بندیخانه کې تېروي. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسی بربښنايي پوهنغونډ . (۷۱)

د ژبارن يادونه : د «ويکتور بوت» په اړه له دې ليکنې څخه ، چې له روسي بربښنايي پوهنغونډ څخه رااخيستل شوې ، داسې ښکاري چې ځينې خبرې ناويلې پاتې دي . د ده د وسلې د سوداګرۍ ، په تېره بيا په افغانستان کې د شمالي ټلوالې او احمد شاه مسعود سره د وسلې او مهماتو د معاملو اړخونه پکې دومره نه دي بربنډ شوي او په لوی لاس پټ ساتل شوي ، خو زمونږ لپاره همدا هم بسنه کوي ، چې ده پخپله منښته کړې ، چې د افغانستان د رباني - مسعود حکومت ته يې وسله او مهمات لېږدول . د دې کتاب په هغه ليکنه کې چې په کندهار کې د طالبانو له خوا پر ۱۹۹۵ ز کال نيول شوې روسۍ الوتکې او له کندهاره د روسي پيلوټانو د تېښتې په اړه ده ، همدا راز په دې کتاب کې له روسي رسنوال سره په يوه مرکه کې د مسعود له څرګندونو ښه مالومېږي ، چې ده ته همدغه " بوت " وسله ورکوله ، مانا دا چې روسيې ده ته وسله ورکوله . اړينه ده وويل شي ، چې په کندهار کې د هماغې نيول شوې روسۍ الوتکې چلوونکې ډلې له منښتې داسې راڅرګندېږي، چې " ويکتور بوت " د روسۍ مافيا سړی دی . بله خبره دا چې ، په همدې کتاب کې د راټولو شويو لاسوندونو پر بنسټ ، پر ۱۹۹۸ زېږدي کال احمد شاه مسعود پخپله په يوه مرکه کې دا منښته (اعتراف) کړې وه ، چې روسۍ مافيا ده ته وسله او مهمات ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخځونه

1. http://ru.wikipedia.org/wiki/Ахмад_Шах_Масуд
2. http://www.vdv345polk.ru/article.pl?id=444
3. http://www.vdv345polk.ru/article.pl?id=444
4. http://www.kurginyan.ru/publ.shtml?cmd=sch&cat=493&vip=13
5. http://www.continent.kz/1999/04/22.html
6. http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=230030
7. http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=157383&print=true
8. http://www.ng.ru/politics/2000-10-27/1_sindrom.html
9. http://www.vremya.ru/2000/156/5/2780.html
10. http://www.vremya.ru/2000/161/5/3100.html
11. http://www.asia-times.ru/countries/china/rus_china_talibs1.htm
12. http://world.ng.ru/

(c) ketabton.com: The Digital Library

13. http://refugee.memo.ru/For_ALL/COUNTRY.NSF/320becbe0eb62a7ac3256b230053f6be/c6acf69a74b2c597c3256af6002c3b7d!OpenDocument

14. http://kp.ru/daily/22630/12072/

15. http://www.specnaz.ru/archive/11_2001/26.htm

16. http://ru.wikipedia.org/wiki/Захват_самолёта_Ил-76_3_августа_1995_года

17. http://www.argumenti.ru/publications/1308

18. http://www.warlib.ru/index.php?id=000064

19. http://www.afganwar-kino.com/index.php/Geroi-proekta/Ruslan-Aushev.html

20. http://www.ng.ru/world/2001-09-14/1_target.html

21. http://www.agentura.ru/dossier/afghanistan/people/masud/

22. http://www.profile.ru/items/?item=6075

23. http://www.2000.net.ua/print?a=%2Fpaper%2F47427

24. http://i-r-p.ru/page/stream-event/index-7543.html

25. http://top.rbc.ru/politics/18/03/2002/47914.shtml

(c) ketabton.com: The Digital Library

26. http://politkovskaya.novayagazeta.ru/pub/2002/2002-31.shtml

27. http://www.monolithdigest.ru/article_Ochirov_9.html

28. http://religion.ng.ru/printed/88647

29. http://rudocs.exdat.com/docs/index-264393.html#8558121

30. http://www.chekist.ru/article/2564

31. http://forum-msk.org/material/power/759995.html

32. http://www.rossia3.ru/politics/foreign/afganvchera

33. http://www.ishimbay.ru/engine/print.php?newsid=622&news_page=1

34. http://www.itogi.ru/archive/2001/48/109056.html

35. http://ru.wikipedia.org/wiki/Пандшерская_операция

36. http://www.forrum.ru/lofiversion/index.php?t13472.html

37. http://www.nikkolom.ru/article/news_itogi_7_14_09_01.htm

38. http://www.igstab.ru/materials/black/Carfagen2.htm

39. http://www.rubezh.eu/Zeitung/2009/03/06.htm

(c) ketabton.com: The Digital Library

40. http://news.iran.ru/news/2750/

41. http://www.fergananews.com/article.php?id=7081

42. http://www.evro-service.com/files/prik_n_4/p0663.htm

43. http://www.slavmir.ru/arhiv00/smil024.htm

44. http://www.7days.ru/w3s.nsf/Archive/2000_198_crime_text_ukolov1.html

45. http://www.specnaz.ru/archive/10.2000/11.htm

46. http://www.babouchka.net/old.kavkazcenter.com/news/2001/07/09/news1.htm

47. http://www.apn.ru/news/print15212.htm

48. http://www.pravda.info/kompromat/1203.html

49. http://www.polemics.ru/articles/?articleID=4610&hideText=0&itemPage=1

50. http://belta.by/7days.nsf

51. http://exlibris.ng.ru/koncep/2005-04-07/6_drug.html

52. http://mark-edge.ucoz.ru/blog/2009-10-02-6

53. http://www.apn-spb.ru/publications/article6678.htm

(c) ketabton.com: The Digital Library

54. http://www.mk.ru/editions/daily/article/2001/09/17/104110-poslednee-intervyu-masuda.html

55. http://artofwar.ru/m/moskalenko_l_g/text_0060.shtml/

56. http://www.gazeta.ru/2001/11/19/benladenpote.shtml

57. http://www.ferghana.ru/article.php?id=182

58. http://news.iran.ru/news/8734/

59. http://news.bbc.co.uk/hi/russian/russia/newsid_4083000/4083855.stm

60. http://www.ogoniok.com/archive/1996/4478/47-18-23/

61. http://commi.narod.ru/txt/ek/108.htm

62. http://www.wps.ru/ru/pp/happy_russia/2005/04/29.html

63. http://www.vremya.ru/print/20575.html

64. http://supernew.ej.ru/067/world/02/index.html

65. http://army.lv/ru/Zapas-prochnosti/92/4534

66. http://kommersant.ru/doc/283028

67. http://www.specnaz.ru/archive/11_2001/index.htm

68. http://www.kommersant.ru/doc/173550/print

(c) ketabton.com: The Digital Library

69. **Евгений Пахомов, еженедельный журнал Итоги, 5 октября, 1999 года, номер 40 (175) , стр. 45-48**

70. **http://www.westeast.us/11/article/2304.html**

71. **http://ru.wikipedia.org/wiki/Бут,_Виктор_Анатольевич**

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونه

د نوي يموزېږدي کلونو په نيمايي کې د روسيې د پخواني هېوادمشر باريس يلځين (۱۹۳۱–۲۰۰۷) د واکمنۍ پر مهال پخپله د ده مرستندوی «يوري ميخايلوويچ باتورين» احمدشاه مسعود ته ورلېږل شوی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«يوري ميخايلوويچ باتورين» پر (۱۹۹۳–۱۹۹۸) ز کلونو د روسيې د ولسمشر «باريس نيکولايويچ يلچين» مرستندوی وو . د نوي يمو زېږدي کلونو په نيمايي کې (د ۱۹۹۲ ز کال پر شاوخوا) احمد شاه مسعود ته ورلېږل شوی، له هغه سره يې پټه ليدنه کتنه کړې، د پوځي او سياسي مرستې ژمنې يې ورسره کړې وې. مسعود پخپله د دغې ليدنې کتنې په اړه په يوه مرکه کې اعتراف کړی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او د روسي ځارګرۍ (کې.جي.بي) ډګروال رينات تيمبروويچ امينوف، د ۱۹۹۸ز کال د جولای میاشت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او روسی رسنوال «الېکساندر کنیازېف»، چې هممهال د روسیې د کشف او پوځي ځارګرۍ کارمند وو. کنیازېف په یوه مرکه کې ویلي چې ده له مسعود سره ښه پېژندګلوي درلوده، ډېر ځلي یې ورسره لیدنې کتنې کړې، په سفرونو کې او ان په جبهه کې هم ورسره ملګری وو. دا عکس پر ۱۹۹۸ زکال په تخار ولایت کې اخیستل شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود ، امرالله صالح او روسی پوځي څارګر «الېکساندر کنیازېف».
د ۱۹۹۸ز کال د اپرېل میاشت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود او روسي پوځي څارګر «الېکساندر کنیازېف» یو بل ګډ انځور. ۱۹۹۹ز کال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسيې د کشف او پوځي ځارګرۍ کارمند «الېکساندر کنیازېف» او د شمالي ټلولي یو بولندوی انجنیر محمد عمر تالقانو ته نږدې په جبهه کې، د ۱۹۹۸ ز کال دوبی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

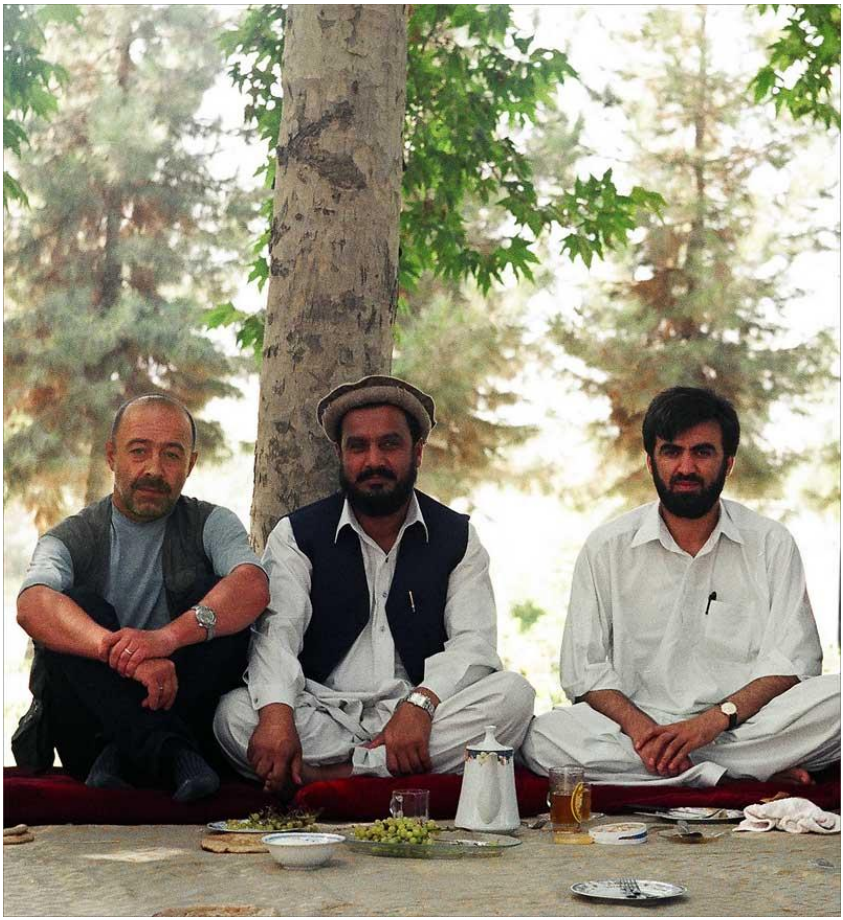

له ښی نه کینې خواته: د احمد شاه مسعود نړۍ ملګری محمد داود داود، انجنیر محمد عمر او روسی پوځي څارګر «الېکساندر کنیازېف».

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «والېنتين يوانوويچ وارېنيکوف» (۱۹۲۳-۲۰۰۹ ز کلونه) يو له هغو جګپوړو شوروي او روسي جنرالانو څخه وو چې له مسعود څخه د شخصيت جوړولو، له مصنوعي لويولو او له هغه سره د پټو اړيکو لرلو تهډېر لېوال وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «وارښيکوف» پر ۲۰۰۸ز کال له څو نورو کسانو سره کابل ته يو سفر وکړ. د دغه سفر په ترڅ کې يې له برهان الدين رباني، محمد فهيم قسيم، عبدالله عبدالله، او د مسعود له ورور ضيا مسعود سره وکتل. همدا راز پنجشېر ته ولاړ او هلته يې د مسعود ارامځای هم وکوت. په دې عکس کې جنرال «وارښيکوف» له خپلو څو نورو ملګرو سره ليدل کيږي چې لاس پر سينه د مسعود درناوی کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسی جنرال وارپنیکوف په کابل کې له عبدالله عبدالله سره، ۲۰۰۸ ز کال. دی د مسعود تر عکس لاندې عکس اخیستل د ځان لپاره یو ویاړ بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارشال «يگر دميتريويچ سپرگيپف» (۱۹۳۸–۲۰۰۲)، چې پر (۱۹۹۷ – ۲۰۰۱) ز کلونو د روسيې د دفاع وزير وو، د تاجکستان په پلازمېنه دوشنبه کې يې څو ځلي له احمد شاه مسعود سره پټې ليدنې کتنې کړې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسيې د بل هېوادمشر ولادیمیر پوتین د واکمنۍ پر مهال له مسعود سره د پوځي او سیاسي مرستې لړۍ نه یوازې چې ادامه وموندە، بلکې لا پیاوړې هم شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي اتحاد د سمندري پوځ ډګروال «باریس فیودوروویچ بربمښنکو» پر ۱۹۸۹ ز کال، چې کله شوروي پوځونه له افغانستانه وتل، نو دی مسعود ته ورلېږل شوی وو او له هغه سره یې داسې هوکړه کړې وه چې د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال به پر شوروي پوځونو بریدونه نه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د روسيې سفير «ميخاييل الېکسېېويچ کوناروفسکي» (د ۱۹۴۴ ز کال زوکړه)، د روسانو لپاره په افغانستان کې د تر ټولو ستر او پټ ملګري مسعود قبر ته ګلان وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

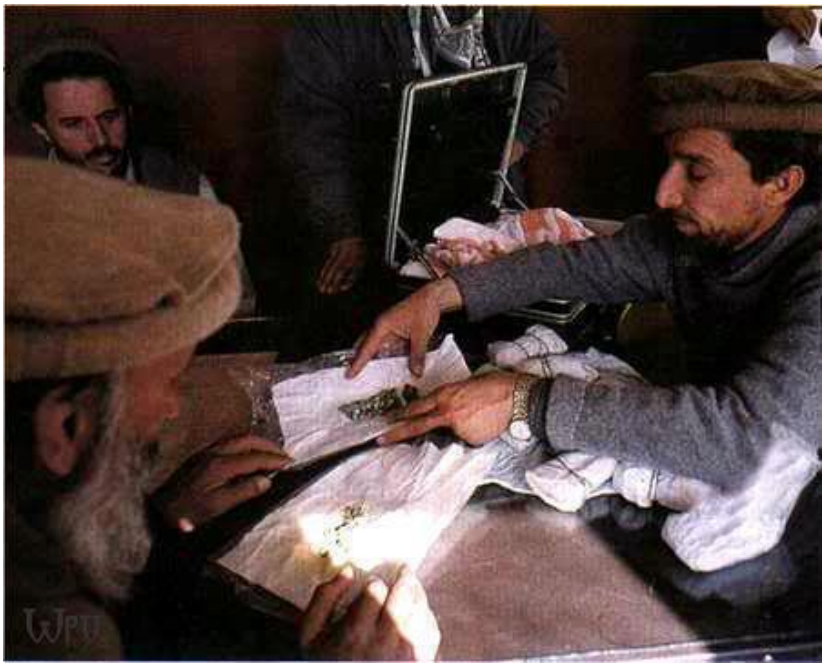

احمد شاه مسعود د پنجشېر زمردو، چې د هېواد ملي شتمني ده، د را ايستلو او سوداګرۍ له لارې په کال کې په سوونو ميليونه ډالر تر لاسه کول. د قيمتي ډبرو سوداګري د کورنۍ جګړې د ادامې لپاره يوه ډاډمنه سرچينه وه. ځينې روسي سرچينې ليکي چې مسعود په افغانستان کې تر ټولو ډېر شتمن کس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مصنوعي ډول له مسعود نه د شخصیت جوړولو هڅې، (کارتون).

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library